

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, február 15-én.

46. szám.

Hős utód.

„A világi fejedelmek közt — mondja a szent római birodalom egykoru története — az ausztriai főherceg az első hely, mert a hatalma és birtoka a legnagyobb s mert a császári korona már évszázadok óta rendesen az övé. Habsburgi Rudolfnak a császári méltóság alkalmat adott arra, hogy a család hatalmáról is gondoskodjék és okos ember nem is fogja szemére vetni azt, hogy ő az övéiről sem feledkezett meg, midőn megürült hűbéreket kellett újra adományozni. Így a fia, Albert, Auszriát kapta, Stíriával, Karinthiával és a vendek földjével és más területekkel, amelyeket Ottokár cseh királytól vett el. Azonkívül szerencsés házasságok is javára voltak a hatalmi terjeszkedésnek és a régebb szuverén házak hűségét szintén kímélte az osztrák ház, mert a birodalmi gyűlésen az egyházi fejedelmek padjában ült az osztrák főherceg az első helyre: akiknek pedig a hűségét nem bántják, azok ellenségekké sem igen lesznek. Ujabban Magyarországot is meghódította a családnak első Lipót.

Már most megjegyzendő, hogy az ausztriai főherceg nem igen bánja azt, ha egyszer talán nem is választják meg császárrá. Mert az ő örökös országait a Habsburg-házbeli császárok olyan privilégiumokkal ruházták föl, hogy bármikor azt mondhatják, hogy az ő birtokuk külön állam és semmi köze sincs a birodalomhoz. Ötödik Károly is privilégiumá-

ban — melynek bevezetése úgy szól, hogy közös emberi vonás családunkról, tőlünk telhetőleg, gondoskodjunk — azt rendeli, hogy az örökös tartományok a Habsburg-háznak elidegeníthetetlen hűbérét teszik és azt tőlük sohasem veheti el a császár. Ausztria továbbá nem adózik a birodalomnak, de a birodalom védelmére igénye van. A birodalomhoz való hozzátartozásnak tehát előnyeit élvezi Ausztria, de terheit nem. Ausztriában belül végül senkinek sem adományozhat hűbéreket a császár és a főherceg gyakorolja mindazokat a jogokat, amelyek tulajdonképen rezervált császári jogok voltak. Mindezt pedig nem a Habsburg-ház ellen való létezétségéből hozom fel; ellenkezőleg, az igenis dicséretes, ha e dinasztia a sors kedvező kegyelmét ekkora energiával tudta a maga hatalma megerősítésére felhasználni.

Így szól az elődökről a XVII-ik század krónikása és ha emlékezünk régiekről, akkor a további századok történetében még ezeket látjuk: Lipót után első József is a Rákóczy-fölkelés leverését a nemzeti kérdés gyökeres megoldása helyett inkább arra tartotta alkalmasnak, hogy a nemzet nagyjait kellő módon megnyerje az állandó lojalitás eszméjének. Harmadik Károly azután megalkotta a pragmática sanctiót, mely eredményeiben törvény és szövetség lett ugyan, de születését szintén egy dinasztikus szükségnek köszöni. Mária Teréziának politikája ugyan-ezen a nyomon haladt és második József

volt azután a Habsburgok legenergikusabb álmódosója: mindent németté akart tenni, mert filozóf feje előre látta, hogy a dinasztikus politikát egyszerre csak meg fogja lepni egy akadály, a népek és nemzetek politikája. Az ő követői ezt ismét elfelejtették és a hű szolgák meg pláne beléestek a minden szellemi iskolák hibájába, vagyis abba a hibába, hogy a mesterek tanítását a tanítványok a szélsőségekig viszik. A mi-kép megvannak a tulzó követők a művészetben, a tudományban, úgy megvannak a nagy mesterek és tanítványai a törtélemben is. Ezek a hű kis tanítványok a Metternichok, Thugutok és Kolonicsok hajtották túl a logikus alapelveket annyira, hogy a XIX-ik század közepe felé már Ausztriában és Magyarországon a „politika” helyett bátran azt a szót lehetett használni, hogy: „dinasztikus politika.” A tulhajtásban azután a december második trónváltozás rendezői voltak a legerőteljesebbek. Az a nap, az a dátum, mely a Habsburgok történetében a teljes és kizárólagos dinasztikus politikát jelenti. Az első aacheni koronázástól az olmtüzi trónváltozásig így nőtt hatalmas súlyyá a kis nehezék, melyet az elődök csak melesleg tettek be a politikai mérleg serpenyőjébe. Hatalmas súlyyá lett, melylyel most ötven esztendeje egy fiatal uralkodó kezdett elbánni.

Belsőle lett a hősi utód. A jelzöt, a melylyel közönségesen az elődöket szokták illetni, ő egy fél évszázadig tartó héroszi munkával érdemelvén ki. Ha a

Az új Zrinyiász.

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)
Írta: Mikszáth Kálmán.

I. A praeludium.

Majd minden író után marad olyan munka, melyről az a vélemény, hogy ha egészen kidolgozza, szépet adhatott volna. De ezt az illető író már nem hallja.

En ezzel ellentétben még életemben látni akarom az én vázlatban hátrahagyott munkámat és hallani akarom, amint mondják:

— Kár, hogy nem dolgozta ki jobban.

Pedig én úgy fogom kidolgozni, amennyire erőmtől telik, de a téma a különös, a téma ölel fel annyi anyagot, hogy okvetetlenül vázlatnak kell maradnia — vagyis azt a látzatot viseli.

Hogy mikép jut modern politikai rajzba Zrinyi, éppen ez az, ami egy kis magyarázatra szorul. En a középkori szokásokat akarom szembeállítani a mai modern felfogással, mert az olvasónak így szembetűnőbb, hogy a világ mennyit változott, bár alapjában a karakterek, bizonyos viszonyok közt, mindig ugyanazok voltak. Petur bán ma is meglevő, száz alakban, a Dózsa Györgyök is itt lappanganak. Leírtam egyszer Olay Lajost, hogy ő az, aki fölkeresztette Zách Feliciánt a királyi palotáig, aztán megbiztatta az udvaron:

— Csak eredj fel, Felix, és üss közéjük. Ne félj semmit! En nekem azonban egy kis dolgom van itt az Omodék komornájával, hát átszaladok.

Bercsényi Miklós bizonyosan megvan, de most Justh Gyulának hívják és él Zrinyi Miklós is, de meglehet, udvari koncipista és nem Szigetvár kapitánya. A karakterek maradnak, de más viszonyok közé keveredve, másképp festenek. Mi lenne például ma II. Rákóczy Ferencz? Föltéve, hogy megvolna rettentő földbirtoka, mely az ország egy harmadrészét képezte. Ma nem csinálhatna forradalmat, de másként mutatná a virtust. Egyszerűen nem lehetne parlamentárizmus miatta, mert ő maga küldene több mint száz képviselőt a gazdaszjtjeiből és a fiskálisiból, aztán amikor kedve támadna, oda üzenhetné Bánffyknak:

— En ezt vagy azt a törvényjavaslatot nem szenvedhetem. Tessék levenni a napirendről!

Ily groteszk ideák és összehasonlítások vittek rá, hogy szigetyári Zrinyi Miklóst ma szerepeltessem. Nem birtam ellentálni az ingernek. Nem kegyelethiányból tesszem Zrinyi iránt (fejre ne értse az olvasó), ez csak a forma. Választhatam volna egy más történelmi alakot is, de Zrinyi volt a legjobb, az ország egyik első leventéje, akinek viselt dolgait min-

denki ismeri Magyarországon, még a kis gyerekek is.

Azért tehát mindenekelőtt fel kellett őt támasztanom. És ez a legkönnyebb. Már a szentírás is megígéri, hogy ítéletnapkor mindenki feltámad, nekem mindössze a dátumot kellett megváltoztatni.

Az ur hivatja Gábor arkangyalt (aki ezzel a feltámasztási funkcióval már régóta megvan bizva) és rendeli neki:

— Gábor, lemégy a trombitáddal és háromszor egymásután belefújsz oda lent. Ma lesz az ítéletnap.

Gábor vidáman csapkodtatta meg a szarjnyait.

— Megyek, uram.

— Jól figyelj. Az első trombitaszóra feltámadnak azok, akik a hazáért meghaltak. Ők az én kedvenceim.

— Igen, uram.

— A második trombitaszóra feltámadnak az öngyilkosok, mert ezekben jó sziv volt, Gábor. Sok érzékeny, nemes sziv volt közöttük.

— Értem, uram.

— Most aztán vigyázz, Gábor. Ha még a föld nem népesül be nagyon, akkor harmadszor is belefújsz harsonádba, mely fölhasítja a sirokat. De ha a föld már tele volna, hadd el a harmadik trombitaszót.

klasszikai korban él, piktorok és szobrászok bizonyára Herkulesnek ábrázolják is, ki megragad egy óriási súlyt, egy rengeteg sziklát és beleveti a tengerbe, mely a feledésnek kék és ragyogó és néha háborgó, de örökkétartó szimboluma. A koronás hős így veti a sziklát; nagy ivben, melynek pályahossza ötven év. Az ivnek tulsó vége mostanában éri el a hullámok szinét és mi, a milliók, földetlen fővel hallgatjuk a vizek morajlását; a nagy súlyt elnyeltük, eltemettük; a dinasztikus politikát elnyeltük, eltemettük.

A hős utód vetésétől élednek a nemzetek: az ő politikájuk került a mérlegre súlynak. De a hősi utód hűtelen-e azért hősi elődeihez?! Nem bizony. A monarchikus, a dinasztikus eszmét szerte Európában kikezdte a guny, a lisztelellenség, a társadalmi forrongás; koronás fők is nem mindig szolgálják jól ezt az eszmét; egyikük-másikuk gyakori alkalmat nyújt a konfidenciának, egyikük-másikuk még épp ellenkezőleg, alszik, holott azt csak Harald Harfagar királynak szabad tenni a tenger fenekén. Ifjui hevületek, trónhoz való kétségbeesett kapaszkodások, gögösségek és semmittevések, avagy, ami még rosszabb, kártyásokkal és kortesekkel való barátkozások, különböző koronák nimbuszait rontják. E tucatzkirályok fölött eszményi magasságban van Ferencz József; elismert hékebirája ő a hatalmasoknak, a legelső gentleman a földön. Nem lett hűtelen elődeihez. Amit politikában változtatott, azt az eldobott súlyt kárpótolta új szerzeményekkel, erkölcsiakkal úgy, hogy midőn nincs többé dinasztikus politika, van soha nem látott mértékben dinasztikus fény. A hős utód tehát kibékült a nemzettel, de ki van békülve az elődökkel is.

Fejedelmi értékének ezt az utóbbi igmértvét doktrinák nem ünnepelek, a kor nem ügyelt arra, hogy a hős utódnak

nagy elődökkel keltett a legnehezebb kiegyezést megkötnie. Noha igazi, avagyis legnagyobb nagysága ebben van az uralkodónak. Hivatottabb feljegyzések híjában tehát utalunk erre ma, amidőn ismét felhajtja Ferencz József a hegyoromra, ahol Hollós Mátyás király márványpalotája ékeskedett. Mindenféle kedvező nennzeti auspiciumok közt történik ez az érkezés; almáinkban ismét látjuk fényes követségek fogadtatását, halljuk a selymárok kürtszavát, képzelünk harsogó, ragyogó és színes renaissanceot Budán. Ki tudná elemezni, hogy az örömben mennyi az öröm és a bölcs proféczia mennyi?! . . . Örömről azt mondja, hogy a hős utód az elődök elődjeinek is utóda akar lenni.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

Bauszner Guidó és választói. Bauszner Guidó, a szentágotai kerület országgyűlési képviselőjét is felszólították a szász választók, hogy lépjen ki a szabadelvű pártból. Bauszner most egy hozzájuk intézett nyílt levélben kijelenti, hogy e kívánságukat nem teljesítheti. Még 1895-ben a szászok a Bánffy-kabinetnek bizalmat szavaztak, a mostani mozgalom tehát nem épen következetes. A helynevekről szóló törvényjavaslat tekintetében a kormány a szász képviselők közbenjárására bizonyos engedményeket tett, amelyek teljesen ugyan nem elégiteltek ki őket, de egyáltalán nem voltak megvetendők. A szász érdekeket éppen akkor óvhatják meg legjobban, ha megmaradnak a szabadelvű párt kötelékében.

A polgári törvénykönyv. Az a bizottság, amely a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészíté, Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt teljes ülést tartott. Ezen a pinczejog és az égi öröklés kérdéseit tárgyalták. Az előbbire nézve a bizottság irányadóul vette azt, hogy akkor, amikor a pincze nem a tulajdonosának saját telkén, hanem közterületen van, a rája vonatkozó jog külön telekkönyvezendő. Ha pedig idegen magántelken van, az építményi jog elvei szolgálnak majd zsinórmértékül.

Gábor arkangyal leszállott a parancsesal és hozzáfogott a munkájához. Trombitáját szép piros szájához emelte és fujtatót egyet.

Egy láthatatlan kéz megfogta és egy hang mennydörgé:

— Állj meg, hiba történt! Néhány ezer évvel eltévesztettük a számítás. Hagyj abba mindent, a világ még tovább marad.

Gábor leejt a trombitát ijedten, de már késő volt, a kürtbe lehelt első felhangra feltámadtak Zrinyi Miklós és társai és mintha az egész természetes lenne, vigan megindultak Dombóvár felé, Budának.

II. Az első hírek és a Vatikán.

Csinos kis csapat voltak, mind szemenezedett vitézek, megrázkódtak, mint a mesében szokás. „De jóízűet aludtunk”, aztán körülnéztek, hol vannak a törökök, de biz azokból egy se volt ott. Juranics Miklós a király zászlóját kereste, amit tegnap (háromszázharmincz év előtt) adott át Zrinyi, hogy ki ne adja élve a kezéből. A zászló nem volt sehol. A katonák a zemeiket dörzsölték.

— Uramia, hol vagyunk?

A régi ronesolt vár se volt ott, amelyből az imént kirohantak, minden ismeretlennek látszott előttük, csak az Almás vize folydogált és locsogott csendesen, mint azelőtt. Éj volt ugyan (mert az éjjel csendjét választá Gábor

arkangyal eltévesztett műveletéhez), de a hold kísérteties fényével megvilágítá a tárgyakat. Nem álltak már ott se a Solimán sátrai, a várat is kicserélte valami bűbajos tündér egy másik várra. Megfoghatatlan volt az egész.

Zrinyi Miklós maga ott állott szótlánul könnyű bíbor dolmányában, fekete kerecsentollas kalppal, aranyos markulatu kardjával úgy, amint kirohant s nehéz kő borult az agyvelejére. Mi történhetett? Álmodta-e az egész harcot, avagy most álmodik bohóságokat a sirban? Száz aranyat tett a zsebébe és a vár kulcsait. Megtapogatta magát. Híre, hamva sincsen se a kulcsoknak, se az aranyoknak. Kilopták a zsvány kontyosok. Vagy hogy talán nem is tett be semmit? Talán nem is Zrinyi Miklós ő? De hát akkor ki?

— Hej, Alapi! Hol vagy, Alapi!

Egy fiatal hetyke levante lépett elő, pán-czélíngben, sisakkal.

— Mit parancsol, Miklós hátyám?

— Mi történt velünk, te Gáspár?

— Istennek különös csodatétele.

— Hogy érted azt?

— Én azt hiszem föltámadtunk uram és a Jozafát völgyében vagyunk most.

— Ostobaság! vágott közbe gróf Zrinyi. Hiszen itt van az „Almás”, ott alatt barnálk az Ujváros, amott kéklenek a hegyek. Ha nappal volna, legott látnád, hogy Szigeten va-

A mai ülés.

— A képviselőházból. —

Ma végre befejeződött a földmivelési tárcza költségvetésének tárgyalása.

De ez az utolsó nap nem múlt el minden érdekesség nélkül. Valami okból Rohonczy Gedeon jogcímét talált, hogy személyes kérdésben felszólaljon s a szocializmusról mondott két beszédéhez egy harmadikat sorozott, amely talán még különösebb volt az első kettőnél. Az elnök kétszer is megpróbálta, hogy a tárgynál tarítsa, de Rohonczy Gedeon egy óránál tovább védekezett az ujságokban megjelent támadások ellen. Ilyen támadások ugyan alig voltak, de Rohonczy-nak a saját vallomása szerint inkább az fájt, hogy az ő sötét jövődöléseit nem vették eléggé komolyan. Pedig — s ezt nem szabad tagadni — Rohonczy lelke mélyében meg van győződve az ő látásának igazságáról s ezt a magamódja szerint meg is magyarázta. Egy hasonlaltal. Még pedig ilyenformán:

— Van egy kis állat, amelynek ösztöne, hogy megérzi a közeledő vihart. A kis béka órákkal a vihar előtt kimászik a partra és a parasztember tőle tudja meg, hogy vihar van felvonulóban . . . *Én idegen ember vagyok és nem tudom, micsoda ösztön dolgozik bennem, de én is megérezem a veszélyt.* Azért beszélt most is, már harmadszor . . .

S mert a hasonlat daczára sem látta környezetét meggyőződtnék, Rohonczy módfelett idegesen terjeszkedett ki mindenre, amivel csak a veszély közelségét gondolta igazolhatni. És a belső meggyőződés, a törhetetlen hit sokkal inkább meglátszott rajta, semhogy a képviselőház szívesen ne hallgatta volna még akkor is, amikor legegényibb nézeteit fejtegette. A hallgatóság alig érthetett vele egyet, de az érdekességet felszólalásától senki sem vitathatta el s épen azért nagyobb csöndben figyelték, mint bármely szakszerű beszédet. Különben is szemmel látható, hogy a parlament az agrárszocializmus terjedésétől maga is megijedt és bizonyos fokig a legtulzottabb előadásokat is igazoltaknak hiszi. Még az olyan politikus, mint

gyunk. De mégis, mégis . . . (tünődve, zavartan nézegetett előre-hátra.)

— De hiszen, uram, sokan vannak, akik látták, mikor sebekben összeestél a hidon, és mikor a gonosz Szokoli Mahomed lenyiszszantotta a fejedet.

— Az én fejemet — szólt különös mosolygással és valami kusza emlékek torlódtak eléje. Igen, igen . . . emlékszem Szokolira . . . beszéltem vele . . . vagy láttam őt.

E perczen odalépett közéjük Szecsödy Máté és leoldotta rettentő széles kardját, átnyújtván azt Zrinyinek.

— Uram, én nem tudom, mi lett velem. De annyit tudok, hogy megőrültem, mert itt látom Deák Balázs komám uramat, valamint Botos Pétert, pedig ezelőtt két héttel temettük el. Most paroláztak velem. Vegye vissza tőlem nagyságod a vezérseget a gyalogság fölött, mert az én eszem nem tiszta.

Szigetvár kapitánya elhárító mozdulatot tett kezével:

— Csak tartsa meg kegyelmed azt a kardot. Vagyunk itt elegen habona alatt. Hanem Deák Balázs uramat magam is szeretném látni elevennek, mivelhogy, én mondtam fölötte el a miatyánkot — amikor a sirba tettük.

Sarkonfordult Szecsödy Máté, mint a karka és daliás, könnyed léptekkel elisietett. Mindnyáján összenéztek; Szecsödynek tegnapi még

gróf Apponyi Albert is, szükségét érezte, hogy legalább a közvélemény előtt mentegesse magát, mert a szocializmussal szemben eddig álláspontját sem jelezte. S mai felszólalásában kijelentette, hogy a jelen pillanatban minden kritikus szó csak szaporítaná a lázítás anyagát s épen azért tartózkodni kell a szótól. Nem beszédekre, hanem tettekre van most szükség. S mindenestre szép dolog, ha a nemzeti párt vezére maga is belátja, hogy ilyen körülmények között neki most nem lehet szerepe.

Egyébként Apponyi bővebb felvilágosítást kért a kormánytól, hogy miképen gondolja a negyvennyolcas törvények keretében megakadályozhatni a lázító nyomtatványok terjesztését? Ez a kérdés alkalmat adott Darányi miniszternek egy határozó rögtönzésre, amelyben az egész Ház osztatlan helyeslése közben mutatta ki, hogy a kormány felelősségének tudatában a legerősebb eszközökkel és mégis mindig a törvényes alapon fog sikra szállani a szocializmus veszedelmei ellen . . .

A képviselőház ülése.

A mai ülés elején az elnöklő Berzeviczy Albert bemutatta Rosszival Istvánnak, a Várnán megválasztott új képviselőnek mandátumát.

— Piszkos mandátum! — kiáltott fel Buzáth Ferencz.

— A képviselő urat ezért a kifejezésért rendutasítom! — szolt az elnök s aztán bejelentette, hogy a mandátumot megvizsgálás céljából az igazoló bizottságnak adja ki.

Következett a földművelési tárca költségvetésének folytatolagos tárgyalása.

A földművelési tárca.

A munkások segélyezésének tételénél felszólal Molnár János: Helyteleníti a miniszternek azt a kijelentést, hogy a néppártól elhangzott beszédek közül egyetlen egy volt csak szakzerű, a Mócsy Antalé. Olvassa el a miniszter az ő beszédét és akkor másként fog itélni. A miniszter minapi beszédét százezer példányban szándékozik a kormány szétosztatni. Ezt az intézkedést ő is helyesli, mert e beszéd csak azt bizonyítja, amit ők régóta állítanak, s amit a jobboldal mindenha tagad, hogy a kormánynak nincs semmi nagy koncepciója. Határozati javaslatot terjeszt a Ház elé, melyben

össze volt a lába zúzva, egyik kezében mankóval járt, a másikban karddal, most úgy lépeget, mint egy zerge. Biztos, hogy valami török boszorkány varázsolta át Zrínyi hadait, összecserélve testeket és lelkeket, eleveneket és holtakat.

Istvánffy Pál tudott is mingyárt egy esetet mondani, hogy a pajkos dzsinek valahol Bagdad városában miképen cseréltek el egy lakodalmas népet egy temetésen lévő gyülekezettel.

Istvánffy Pál nagy mesemondó. Hej, tavaly még de édesdeden hallgatta a Zrínyi legkisebbik fia, a Rosenberg lánytól való — de most ott van szegényke Csehországban.

Talán Zrínyi is ő rá gondol — vagy csak a különös helyzeten álmélkodik, amint előtte gomolyognak alvezérei, hadnagyai, katonái, fűgén, víráman, egészségesen. Keresi elméjében az elveszett fonalat. Mért vagyunk mi itt? — Hogy jutottunk ide és mi célból? Hiszen a hídon voltunk . . . a vár égett. Az ágyu hőmbölt . . . roppant füstgomoly volt . . . a törökök felénk rohantak handszárral, lándzsákkal — és hát hova lettek egyszerre? Se vér, se halott. A vár se ég. Füstszag nem érzik sehol. Az éji szél orgonailatot hoz. Minden nyugodt és csendes, csak a kutyák ugatnak lent a városban és a kakasok kukorékolnak.

(Folytatása holnap a mellékleten.)

utasítani kéri a Házat, hogy a szövetségi mozgalmakat hathatósan támogassa.

Lakatos Miklós jegyző: Sima Ferencz. (Felkiáltások: Nincs itt!) Major Ferencz.

Major Ferencz rámutat az országos elégületlenségre, amely mindenütt kitörőben van. Ha a szocializmus elégületlenség: akkor a tulajdon kivételével ma mindenki szocialista Magyarországon. Az a mód, amelylyel Rohonczy a sajtó korlátozását kívánta, nem helyesíthető. Mondja meg a miniszter: vajjon a hitelviszonyok rendezésével szemben van-e bátorsága az arrogáns nagytőke és a börze föltétlen uralmát enyhíteni?

Rohonczy Gedeon: Személyes kérdésben kíván szólni. Major beszédéből úgy vette ki, hogy hazafiainak tartja beszédét. Szabad szólni elnök ur?

Berzeviczy elnök: Tessék!

Rohonczy Gedeon: Elmondott két beszédemet félreértették. Hazafiságotam pedig senki ne vonja kétségbe. Egy újság úgy írt a beszédemről, mintha egy futó bolond beszéde volna. Köszönöm, ezzel nekem reklámot csinált, mert az emberek szeretik olvasni az ilyen beszédeket:

— Én forradalmi alapon állok! — folytatja ezután de féltem hazámát. Van egy állatja. Zöld az, mint a ruhám. Ez az állatka előre jelzi az időt, esőt és vihart. Minő ösztöne ez ennek a kis állatának? Micsoda rejtély az, hogy a galamb, ha ezer mérföldre elviszik: mégis visszatér oda, ahonnan elviszik. A kis béka órákkal azelőtt, mielőtt a vihar kitörne, kimászik a partra s fölmeleg a fűzfa gallyára s hangot ad: vigyázatok, a veszély közeledik! . . . Én ideges ember vagyok, nem tudom, mi az a sajtóságom, hogy én is előre sejtem a veszedelmet, amely ránk fog szakadni . . .

A miniszterelnök ur nincs itt! Kérem a minisztereket, hívják be a miniszterelnök urat!

Berzeviczy elnök: Kérem a képviselő urat, maradjon a személyes kérdésnél.

Rohonczy Gedeon: Hazafiatlannak neveztek, engedjék meg, hogy védjem magamat . . . Az a mozgalom és lázadás, amely kiütött északkeleten és Szabolcsban, úgy terjed, mint a tűz . . . A magyar paraszt karakteréhez hozzátartozik s ez a legszébb tulajdonsága: megtartja szavát. A magyar parasztnak szavát vették az igaztók, hogy fölkelnek . . .

Berzeviczy elnök: Ez újabb tények előadása. Ehhez nincs joga a képviselő urnak. Másodszor figyelmeztetem már erre.

Rohonczy Gedeon: A hárszabályok megengedik, hogy szóljak. Lehet, hogy én mindent kockáztatok. Talán a becsületemet is. (Ellentmondás.) Alig van valaki, aki nagyobb tisztelője Bánffy Dezsőnek, mint én. Magyar mindenekelőtt. Más időkben bízték benne. De most nem lehet. Helyesen teszi a miniszterelnök, hogy cseh ezredeket küld a veszélyeztetett pontokra. Ha két-három ezred kevés, küld többet és lönek és lelőnek annyit, amennyire szükség van! De csak ez a mód nem segít! Lelőhetnek ezer embert s akkor a rend helyre áll! De a szívében, kedélyében fölzúgott embert a katonaság sem kényszerítheti arra, hogy arasson! Az élve maradtak kebelében oly vérző sebek támadnak, amelyek nem gyógyulnak be. — A katonaság vajjon arra való, hogy a folyamok mentén, saját fiaink ellen legyenek permanenciában? Hiszen ez nagyhatalmi állásunkat veszélyezteti! A földművelési miniszter kéri a sajtót és a szabadelvű pártot s mindenkit: kövesse őt. Ma az ilyen kérés nem helyes. A tábornok nem kér: rendelkezik. Jó az, hogy talán az állam költségén kinyomatják a miniszter beszédét és százezer példányokban kiosztják. De mit gondoljon a magyar paraszt, hogy ilyen időkben állami ménről, selyemhernyóról és halikráról beszél. Az ilyen beszéd békés időben arra való, hogy ha az ember egész nap dolgozik s nem jön a szemére álom, akkor olvassa és elalszik. (Derűtség.) A miniszterelnök helyzetében nem két, hanem tíz ezredet helyezne el a szónok az Alföldön, mind idegen ajkut, természetesen azért, hogy a lövést elkerüljük, mert annyi katona lövés nélkül is imponál!

A kormánypárt tagja vagyok, folytatja ezután, de a nemzet elvesztette bizalmát a kormány iránt. Én 5000 forintot kaptam választási czélra, egyhangu

választásra. Ha a más választói dözsöltek, mért ne igitanak az enyéim! Nekem nem volt pénzem. Nem volt kormányelnök, aki ennyi pénzt összeszedett volna. A néppártnak a püspökök adtak. A szélsőbal nagy ígéretekkel fizetett. A kormánynak három millió forintjába került a választás. (Mozgás.) Ezért felelek! Azok fizettek, akik czimeket öhajtottak elnyerni. Nem a miniszterelnök zsebébe adták. Ha nem mert idejönni Bánffy báró: ezzel mutatta ki a legnagyobb győűgejét. Ha én tudom, hogy valak támadni akar: nem távozom, keresem őt. Báró Bánffynak ez időben kellene magához keresni egy társat . . .

Berzeviczy: A képviselő ur ismét elterít tárgytól . . .

Zmeskai Zoltán: Megengedjük, hogy beszéljen. Igazakát mond!

Berzeviczy: De méltóztassék kimélni a Ház idejét.

Rohonczy Gedeon: T. szabadelvű párt! Sokunkban nagy a lelki harc. A földművelésügyi igaz vérünk. Ha nem akarjuk idegen fegyverek elé kiténni népünket, t. szabadelvű párt, mindnyájan adjuk oda azt, amit választási czélokra kaptunk, a nép segítségére! Többet nem mondok!

Gróf Apponyi Albert megrójjá azt a visszagságot, hogy a földművelésügyi miniszter olyan nyilatkozatokat, amelyek a vita anyagát teszik, a vita bezárása után tett meg. Felvilágosítást öhajjt kérni a kormánytól a földművelésügyi miniszter beszédének arról a részéről, amelyben a kormánynak a sajtó ellen tervezett intézkedéséről szoltott. Megérdemli a sajtó, hogy ezt a kérdést tisztázzuk. A parlamenti pártok vezetői nem foglalkoznak a szocializmus nagy kérdésével a Házban — mondja Rohonczy. Miért? Az inségen és a nyomoron segíteni kell! Ahol a közbiztosság meg van támadva: azt meg kell védni. Ez a pillanat követelése. Az erőszak alkalmazása a t. kormány karakteréhez annyira hozzátartozik, hogy erre fölösleges biztatni. (Tetszés. Derűtség.) Ám a bajt gyökerében kell orvosolni. De ha ezt a földadatot a Házban való megvitatás által csak egy hajszálnyival is előbbre vinnék: a szónok beszélne. De ebben a Házban ezt a célt elérni nem lehet. Régi társadalmi összekülönbözéséről van most szó s arról, hogy megvan ingatva az országban egész társadalmi osztályok erkölcsi világa. (Ugy van!) A Ház naplói tanuskodnak arról, hogy a szónok tiszter is figyelmeztette a Házat a szocializmus veszedelmére. A szónokot, ha valami terhelheti, ez csak az, hogy az általános fásultság közepette elcsüggedt s nem zaklatta elégszer a hatalmat. Ha a szónok mindazt elmondaná, ami a szívében fekszik: talán lázadónak neveznék. Keletkezésének eredendően büneinél fogva nem tartja a szónok ezt a parlamentet képesnek arra, hogy e nagy erkölcsi kérdésekkel orvoslólag foglalkozzék! (Nagy tetszés.) Az orvoslás reményét nem ismeri a szónok s átengedi azt az ártatlan kedvtelést a kormánypártnak, hogy a Darányi beszédét kinyomassák. A szónok addig hallgat, amíg a tulajdonal oda jutnak, hogy végre az elismert igazság szerint fognak cselekedni. (Mozgás.) Nagy eredményt nem vár a szónok attól, hogy a kormány módot talált a büntényekre hajtógató iratok terjesztése ellen. A tétel ellen nincs kifogása. (Éljenzés.)

Az elnök öt perczre felfüggeszti az ülést.

A szünet után.

Marjay Péter: A tárgyalás alatt levő tételre vonatkozólag még a legkisebb embernek is kötelessége a maga véleményét elmondani. Nem vádolja ő a földművelésügyi minisztert a gazdasági bajokról; természetes folyamányai ezek a mai kormányzati rendszernek. A szocializmus terjedése — szónok szerint — első sorban is annak a durva, ki-méletlen bánásmódnak a kifolyása, amelylyel a gyakran diurnistából vagy vándorszínészből az ugorkafára fölkapott megyei tisztviselő a becsületes parasztagzával szemben viselkedik. A miniszter — a mostani veszedelmes időkben — sem tesz intézkedéseket a pótladó leszállítására. Pedig a tavalyi gazdasági csapások után nagy szükség volna erre. A szocialisták izgatásaival szemben népszerű, oktató könyvecskék terjesztése volna a legjobb orvosság,

A miniszter erre vonatkozólag megtette már intézkedéseit, amiért elismeréssel adózik neki.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: **Rohonczy** azt mondta, hogy statisztikai adatokat kért egy miniszteri tisztviselőtől, de a miniszter ezt megtagadta. Ez nem így történt. A miniszter elhozatta az adatokat, de Rohonczy nem fogadta az illető tisztviselőt. Áttéve Marjay beszédére kijelenti, hogy őt csak a kabinet többi tagjaival egyetemben említsék és külön intézkedéseket neki ne tulajdítsanak. Marjay aggályára, hogy azon összegeket, amelyeket munkáskérdés címén felvett, a miniszter nem fogja-e pártpolitikai czélokra fordítani, csak azt feleli, hogy vajjon tud-e valaki valamely adatot arra, hogy a munkáskérdést pártpolitikai czélokra használták föl. A munkáskérdés a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy pártpolitikai tendenciákkal legyen egybekötve. (Helyeslés a jobboldalon.) Óhajtanó, hogy az ellenzék is kövesse a kormány példáját. (Helyeslés a jobboldalon.) Major Ferencz azt állította, hogy a miniszter a valáról gunyolódólag vagy kicsinylőleg szólt. Ez nem felel meg a valóságnak.

Természetes, hogy a vallás és a vallási szűkeklés között nagy különbség van (Igaz! Ugy van jobbfelől.) s ez utóbbi ellen emelte föl a miniszter szavát. E különbség megfelel a józan takarékoság és az ocsmány kapzsiság közötti különbségnek; ezek is egy forrásból erednek, de míg az egyik csak jó és nemes gyümölcsöt, a másik mérges gombát és mérges gyümölcsöt terem. (Élénk tetszés és taps jobbfelől.)

Molnár János határozati javaslatát nem fogadja el, mert a kormány, amint erről a legközelebb benyújtandó javaslata is tanuskodni fog, a szövetségi mozgalmat figyelemmel kíséri és felkarolja.

Apponyi kérdésére a miniszter kijelenti, hogy a köteles példányokról szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás módját nyújt rá, hogy a hatóság fokozott buzgalommal még idejében bírói határozattal foglalhassa le a lázító ujságokat.

Apponyi ugyan nagyon sötéten lát, de a kormány mindenesetre kötelessége ezzel a kérdéssel bővebben foglalkozni. Helyes-e, hogy Apponyi ép most akarja leszállítani a parlament tekintélyét; vajjon alkalmas ez a kodélyek lecsillapítására. Elfelejté Apponyi, hogy ha a parlament tekintélyét leszállítja, leszállítja a nemzet tekintélyét is.

Hock János: Önök nem tekintélyek.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Pedig Apponyinak úgy kellene argumentálni, hogy ne kicsinyítse a nemzet tekintélyét. A kormány bizalommal viseltetik a nemzet iránt s ezért hiszi, hogy viszont a nemzet is bizik a kormányban. (Hosszantartó helyeslés jobbfelől.)

A tárcza hátralevő tételit és a kapcsolatos jelentéseket a Ház vita nélkül letárgyalja.

Ezzel a Ház a földmivvelési tárcza költségvetését letárgyalta. Holnap már a kultuszminiszterium költségvetése következik.

KÜLFÖLD.

Osztrák zavarok. Egy könyvatos tudósítónak **Récsből** a következőket táviratozzák: Parlamenti ellenzéki körökben az a hír van elterjedve, hogy a többség kebelében ismét szakadás fog beállani, amennyiben a katolikus néppárt kiválik **Röszülük.** A kormányhoz közel álló körök viszont arról biztosítanak, hogy a katolikus néppárt továbbra is megmarad a többség kebelében. Az a hír is el van terjedve, hogy a Dipauli-frakció kilép a katolikus néppártból s önálló pártot fog alakítani. A kormány reményli, hogy a legközelebb megavítandó reichsrathi ülés egész csendben fognak folyni. A többség azonban az ellenkezőt hiszi s abban a véleményben van, hogy nem is gondolhat már a Reichsrath sikeres működésére s el kell készülnie arra, hogy azt nem sikerül feloszlatták.

A cseh félrati javaslat. **Prágából** jelentük, hogy a félrati javaslat mellé, melyet ma nyomatásban szétosztottak, előzetes jelentés van csatolva, mely két részre oszlik. Az első részben azt indítvá-

nyozza a bizottság, hogy küldjenek hódoló küldöttséget a Felsőházhoz. A második részben az a Felsőházhoz intézendő felirat szövegét hozza a bizottság javaslatba. A bizottság egyhangulag úgy nyilatkozott, hogy a cseh királyság tartománygyűlése, mint az államfél legtekintélyesebb és legkiválóbb képviselője, köteles a mostani, kevésbé öröndetes viszonyok között hűségét és hódolatát a Felsőházhoz és császár és király iránt kifejezni és megtenni javaslatait arra nézve, *miképp lehet e szomorú viszonyokon, amelyek közt a cseh királyság és az egész birodalom egyformán kimondhatatlanul szenvednek, segíteni.*

Zola pöre.

(Távirati tudósítások.)

Egy napos pihenő után Páris újra belemerült az izgalmakba. Tovább emészté, pusztítja, gyilkolja önmagát. Pedig már jönnek a panaszok és siránkozás hallatszik: a kereskedelem pang, az ipar szünetel, a hivatalokban nem dolgoznak és — az emberek menekülnek Párisból.

De azért nem pihen a hajsza, inkább fokozzák mesterségesen, úgy hogy százalom már nézni a világ fővárosát. Gyanúsítások, pizkolódások, gazságok tanyája Páris. Még nincs verdit, még folyik a tárgyalás s máris gyanus mindenki, aki él. A tanúk összevesznek azon, hogy melyikük hazudott nagyobb, az esküteket gyanusítják, hogy megvásárolták őket, az egyiknek szemére vetik, hogy Rothschildnak dolgozott; Jaurés képviselő az esküjét kénytelen védelmezni, **Labori** a családját és származását. Az apját gyanusítják, hogy német volt, a feleségét, hogy zsidó. Vádolják a német császárt is és a német kormányt, mondván, hogy az összes német miniszterek hazudtak, még pedig parancsszóra.

S mindebből egy szó se igaz.

Undor nézni Párist!

A mai nap eseményei egyébként ezek:

A tárgyalás előtt.

Az igazságügyi palotában ma még szigorubb rendszabályokat alkalmaztak, mint eddig. Versaillesből csapatok érkeztek a párisi helyőrség megerősítésére. A rendőrprefektus felhívta a kapitányságokat, hogy az utóbbi napokban rendzavarásért letartóztatott embereket állítsák a törvény elé.

A Zola-pör által okozott villongások miatt Páris kereskedelme és ipara igen sokat szenved. A divatüzlet teljesen pang. Igen sokan elutaztak Párisból.

Leblond esküdt, aki beteget jelentett, ma nyilatkozik. Nyilatkozata szerint azok a gyanúsítások tették őt beteggé, amelyekkel őt, mint Rothschild szállítóját illették.

— Igaz, — mondotta Leblond, — hogy szállítója vagyok Rothschildnak, de ép úgy szállítok igen sok apácza-kolostornak is.

A pör iránt való élénk érdeklődést mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy tegnap, amikor a tárgyalás szünetelt, sok ezer ember vándorolt az igazságügyi palota felé, hogy ott a szenzációs törvényszéki drámának legalább a helyét megnézzék.

Útczai elárúsítók rengeteg mennyiségű röpiratot terjesztének, amelyek Zolát a leghévesebb vádakkal illetik. Az egyik ilyen röpirat címlapja fekete szegélyű, és mint Zola gyászjelentése szerepel. Egy másik röpiratnak a címlapján a következő felirat olvasható:

VERDIKT.

Hozta a közvélemény.

Henry ezredesnek ama nyilatkozata következtében, hogy a Cotte canaille de D... kifejezést tartalmazó irat nem áll összefüggésben a Dreyfus-ügygyel, Labrie védő megváltoztatja eddigi taktikáját és ezentúl annak a ténynek a megállapítására fog szorítkozni, hogy a védelemmel elvont egy igen fontos ügyirat a hadgyminiszterium első fehédt.

Ujabb leleplezések.

Az *Echo de Paris* néhány újabb szenzációt közöl. Így elmondja a következőket:

1894. december havában, közvetlenül a Dreyfus-pör megkezdése előtt, a legtitkosabb irat-csomóból, melyet Sandherr és Henry ezredeseken kívül a vezérkari irodában senki sem ősmert, egy igen fontos levelet vettek ki, amelyet többször lefényképeztettek. Összesen három fénykép-levonat készült. Ez újabb leleplezés valószínűleg még a Zola-pör tárgyalásán szóba fog kerülni.

E lap ugyanis tudni véli, hogy Piquard ezredes 1896. június havában, amikor neki Tunisban kellett lennie, Párisban volt, ahol együtt látták őt Leblouis-val. Röviddel ezután Scheurer-Kestner így nyilatkozott barátai előtt:

— Most már kétségtelenül bizonyos, hogy Dreyfus ártatlan.

A miniszteri lapnak e közleménye arra mutat, hogy Piquard ezredes ellen igen komoly rendszabályokra készülnek.

A másik leleplezés a következő: 1890-ben meghalt Sabiani kapitány, a katonai fogház igazgatója, Forzinetti őrnagy elődje és özvegye Piquard ezredesnek akkori lakása közelében bérelt ki lakást, de mert később a házbért nem tudta megfizetni, Belleforteba költözött. Pratiné, a lakás főbérlője, egy angol kocsisnak neje, az özvegy ingóságaiából egy nagy bőröndöt visszatartott. Az özvegy évekig nem hallatott magáról. Csak 1896-ban kérte vissza bőröndjét. Pratiné raktárbért követelt, erre alkudozások kezdődtek, majd ismét félbeszakadtak. Röviddel ez előtt Sabiani özvegye ezt írta Pratinének:

— Holnap eljövök a ladamért, ma éjjel Dreyfusnéitál alszom.

A Dreyfusné említése birta rá Pratinét a följelentés megtételére, minek következtében a múlt vasárnap több törzskari tiszt és rendőr jelent meg Pratiné házában, ahol átkutatták özvegy Sabianiné lakását és abban igen sok, a Dreyfus-ügyre vonatkozó fontos iratot találtak.

A németek gyanusítása.

Míg a chauvinista és a revancheért küzdő sajtó eddig csak Zola, Piquard és egyáltalán az Esterházy elleneseit szidalmazta, ma már egyenesen *Németország ellen fordul.* Ahrenberg herczegnek szavaira reflektálva azt mondják, hogy ha Casimir-Perier, Mercier és Boisdeffre nem volnának megkötve a hivatalos titok által, az idegenek coalitóját pár szóval meg tudnák dönteni. — Millevoye azt írja, hogy a német miniszterek parancsszóra hazudtak és hogy Vilmos császár, aki elég oktanul fogta Dreyfus pártját, most nagyon szívesen venné, ha e miatt őt nem kompromittálnák. Emiatt a németek nagy pressiót gyakorolnak a francia kormányra.

A régi boulangista mozgalmak egy elavult harci eszközét szedték elő ismét a lomtárból, amennyiben felsorolják az idegen származású bankárokat és bérziánereket és arra intik a közönséget, hogy ne bizzák a pénzüket idegénekre.

Az utoza képe.

A törvénykezési palota környékén délelőtt 11 órakor meglehetősen élénk volt, de a közönség csoportosulását nem engedték meg. Fél 12-kor **Henrik orléáni herczeg** kocsija érkezett a törvénykezési palota elé. A közönség közt nagy mozgás támadt, de semmiféle kiáltás nem volt hallható. A herczeg nem mehetett be a palotába, mert nem volt belépőjegy.

Mikor a közönség észrevette Zola kocsiját, iszonyú láma támadt. De a rendőrség visszazorított a közönséget, úgy, hogy Zola kocsija haj nélkül bemehetett a palota udvarába. A palota elé érkező tiszteket

— Éljen a hadsereg! Éljen Franciaország! kiáltásokkal üdvözölték, míg Piquard-t

— Éljen Piquard! Vesszen Piquard! Vesszen az áruló! kiáltásokkal fogadták.

A tárgyaló teremben.

A mai tárgyalás tizenkettőfél órakor kezdődött.

A terem ma ninesen ugyan tulzsufolva, de azért egészen megtelt. Csend uralkodik az egész teremben. A közönség majdnem teljesen ugyanaz, mint az első napokban.

Zola felesége meglehetősen korán megjelent már és ismerőseinek említést tett róla, hogy az utóbbi napokban rengeteg sok levél és távirat érkezett férjéhez a világ minden tájáról. Ma háromezernél több táviratot és levelet kapott Zola.

Csak Ausztria-Magyarországból több száz levél érkezett. Zola felesége megjegyezte, hogy a sok rokonszenynyilvánításra egyhamar nem tud felelni, azonban esodálátát fejezi ki az egész művelt világ részvéte fölött. Említést tett továbbá arról is, hogy egy több ezer emberből álló csoport eldelifilrozott a lakásuk előtt tegnap.

A hangulat, amely a tömegben uralkodott, nagyon különböző volt.

Lehetőtt ellenséges nyilvánulásokat és a rokonszeny nagyon sok jelét is észlelni. Természetesen nagyobbára csak kíváncsiságból verődtek össze.

A tárgyaló teremben nagyon sok tisztet látni. Azonkívül ott van a tárgyaló teremben sok olyan tanu is, akiket már kihallgattak. Zolán ma semmi fáradságot sem lehet észrevenni.

Jaurés visszaczáfol.

Mindenekelőtt Jaurés képviselő kívánt nyilatkozni, még pedig a tanukorlát előtt, mert az elnök *Le Prévost Delonay* levelét és *Papillaud* táviratát olvasta fel, amelyekben arról van szó, hogy Jaurés szombati tanuvallomása nem felel meg az igazságnak. *Le Prévost Delonay* levelében azt írja, hogy *Papillaud* szerkesztővel naponta találkozott ugyan, de ez sohasem tett neki említést arról, hogy Esterházy bordereauának a *Matin*-ben való megjelenése után azt mondotta volna:

— Elvesztem. Végem van!

Papillaud azt mondja, hogy Jaurésnek e vallomása annival inkább kifogásolni való, mert tudja, hogy ő beteg és nem jelenhetik meg az esküdtek előtt.

Jaurést, aki jelen van, az elnök előhívja. Jaurés eskü alatt kijelenti, hogy állítását tartja. Kétszer hallotta *Papillaud* szerkesztőtől, hogy Esterházy a *Libre Parole* szerkesztőségében azt mondotta:

— Midőn a bordereau facsimiléje a *Matin*-ban megjelent, elveszve éreztem magamat, annyira hasonlított az az én kézírásomhoz. Sőt a körülményeket még jobban tudom precízizirozni. Az első esetben a szombatúsból kijövet történt, még pedig Scheurer-Kestner beszéde után, amidőn *Papillaud* nekem a következőket mondta:

— Meg vagyok ugyan győződve Dreyfus bűnösségéről, de a bordereau Esterházytól való. Ő ezt maga bevallotta a *Libre Parole*-ban. A második eset pedig a kamara folyosóján történt, hogy *Papillaud* ismételte ugyanezeket és hozzátette, hogy Esterházy még azt is mondta, hogy Dreyfus az ő irását utánozta a bordereauban.

Jaurés ezek után azt mondja, hogy valószínűnek tartja, hogy a *Libre Parole* szerkesztőségéből elferdítve táviratozták meg az ő vallomását *Papillaud*-nak, hogy ezzel a demontire alkalmat adjanak. Ismételtén kijelentem, hogy *Papillaud* szerint Esterházy maga is nagyon meg volt ijedve, a bordereau irásának az övéhez való hasonlatosságától. Ezt — ugymond Jaurés — eskümmre való hivatkozással ismétlem. (Mozgás.)

Én francia vagyok!

Ezután *Labori* fölemelkedik és a következő nyilatkozatot teszi:

— A *Libre Parole* és az *Intransigeant* a végből, hogy az esküdteket befolyásolják, azt jelentik, hogy nem vagyok született francia, hogy apám német, hogy feleségem zsidó s hogy első férje német volt. Nos hát: én született francia vagyok. Apám elzászi, a keleti vasut szolgálatában állott és az 1870-iki mozgósításnál Riens állomásnál vezette a csar-

patok elhelyezését. Abban az időben, mikor e város porosz kezekben volt. Ezelőtt hét évvel a becsületrendet kapta meg és maga *Boisdeffre* közölte vele a kintüntetést és ő maga üdvözölte őt ebből az alkalmából. Ezt a kintüntetést 45 évi szolgálataért kapta. Feleségem nem zsidó, első férje német német, hanem orosz volt, aki Odesszában született. (Mozgás.) Családjá még most is Oroszországban él, fivére a szenipétervári egyetemen tanár.

A hadügyminiszterim organumai valósággal terrorizálják a juryt. Tegnap *Leblond* Agost cserépfödő az esküdtek egyike, beteget jelentett és elhagyta az esküdtek padját. Ez az esküdt a legpontosabban ösmerte Esterházy életmódját, sőt mi több, hallotta, amikor Esterházy egy évvel ezelőtt ugyanolyan megvetően nyilatkozott a hadseregről és annak vezetéséről, mint abban a bizonyos „ulánus-levéiben.” Ez esküdt ellen a sajtó Zola-ellenes része valóságos hajszát indított. A *Libre Parole* megtámadta, mert a zsidó Rotschildnak dolgozott. *Leblond* visszavonult és ma kijelenti, hogy mint nagyvállalkozó a legkülönbözőbb embereknek dolgozott már.

Az irásszakértő ur.

Következik *Bertillon* folytatólagos kihallgatása.

Bertillon nyilatkozatai rendkívül zavartak. Beszédén észrevehető, hogy nem igen mer felelni. Folyton habozik, aggodalmaskodik. A védők nyomban konstatálták is, hogy kijelentései ingadozók, rejtélyesek, homályosak.

Labori: Meg tudta-e szerezni a hadügyminiszteriumban a szükséges iratokat?

Bertillon: Nem.

Clémenceau: Milyen okon tagadták meg önnek az iratok kiadását? Megkérdezte a hadügyminisztert és a rendőrprefect-t?

Bertillon: Én nem kérdeztem senkit. Én csak a magam helyzetére voltam tekintettel. Az iratok a hadügyminiszterei. A fényképek nyolczszáz frankba kerültek. (Élénk derűtség.)

Clémenceau: De hiszen szombaton megígérte, hogy el fogja kérni az iratokat.

Bertillon: Igen. De megváltoztattam szándékomat.

Labori: Az iratok másolatait helyeseknek ösméri el?

Bertillon: (Miután megnézte a másolatokat). Igen.

Erre *Labori* átadja az esküdteknek *Bertillon* szakvéleményének másolatát, azok azt sokáig vizsgálják, majd egymásra néznek és összenevetnek.

Bertillon: Ez a szakvélemény a Dreyfus-ügyre vonatkozik és én el vagyok határozva, hogy a törvényszék döntése értelmében a Dreyfus-ügyről nem fogok beszélni.

Clémenceau: Ön talán beszélt tegnap valakivel, akitől ezt a tanácsot kapta?

Bertillon: Nem. Az én helyzetem igazán kínos és sok bosszúságot szerez nekem. (Nevetés.)

Clémenceau: Mi szerez bosszúságot önnek?

Bertillon: Folyton hivatalos titkokról kell beszélnem és én nem ezt akartam. (Nevetés.)

Elnök jelenti, hogy a tanunál ninesenek az iratok.

Labori: Önnél vannak az iratok?

Elnök: Értetté a kérdést?

Bertillon: Nem. Én azt hiszem, hogy a Dreyfus-ügyről nem szabad beszélnem.

Labori: Interviewolóknak sokat beszélt erről az ügyről és itt hallgat?

Bertillon: Az interviewolók tudósításai nem voltak pontosak.

Labori: Voltak titkos okmányai?

Bertillon: Nem.

Labori: Folyó irás volt a bordereau irása?

Bertillon: Erre lehetetlenség felelni anélkül, hogy a Dreyfus-ügyben tett vallomásomat ne érintsem.

Labori: Én ezzel a felelettel nem elégedhetem meg és újra kérem, hogy válaszoljon kérdésemmre.

Bertillon: Lehetetlen válaszolnom anélkül, hogy a Dreyfus-ügyet ne érintsem. Folyó irás volt, meg nem is. (Hangos nevetés). Az

olyan *qui pro quo* (Óriási, hosszantartó derűtség).

Labori: Legyen úgy! De miért jött ön ide, hogy azt mondja, meg van győződve Dreyfus bűnösségéről, ha elsáncolja magát a bíróság határozata mögé, hogy ne legyen kénytelen állításait bebizonyítani? Hiszi-e ön, hogy a bordereau Esterházytól származik?

Bertillon: Semmi esetre!

Az elnök: Mi indítja önt arra a feltevésre, hogy a bordereau nem Esterházytól származik?

Bertillon: Az a körülmény, hogy más kezétől származik.

Az elnök: Volt az ön szemei előtt titkos irat is, vagy pedig csak Dreyfus Alfréd irásának a töredékei?

Bertillon: Nem láttam titkos iratot!

Labori: Akkor magyarázza meg nekünk Európa előtt, amely reánk tekint, mely okokból és mely eszközök segítségével jutott ön oda, hogy bebizonyítsa, hogy a bordereau Dreyfustól való?

Bertillon: Ezt csak amaz okmányok segítségével tehetném meg, amelyek már ninesenek birtokomban! (Zaj.)

Labori: Megmondhatja ön, hogy a bordereau irása közöses irás-e, vagy álló irás?

Bertillon: Lehetetlen erre válaszolni, anélkül, hogy bele ne bocsátkoznám 1894. évi demonstrációmba. (Zaj.)

Az elnök felteszi ugyanezt a kérdést, de szintén nem jut eredményre.

Clémenceau kérdést intéz a főügyészhez, hogy vajjon a törvénykönyvvel a kezében nem kényszeríthetné-e tanut, hogy választ adjon?

A főügyész szóltanul ül helyén.

Bertillon: Nem felelhetek sem igennel, sem nemmel!

Az elnök: Hiábavaló e kérdéshez ragaszkodni!

Labori: Engedelmet kérek! Láttá ön az Esterházy-ügyben az eredeti bordereaut?

Semmi válasz.

Az elnök: No látja, hogy nem tudja őt szólásra bírni!

Labori: Sajnos, igen. De végre mégis csak megmondja majd, hogy látta-e az eredetit azon az Esterházy-nak tulajdonított finom papíron, amelynek alapján Dreyfus kapitányt elítélték?

Bertillon: Igen! Azt mondom, hogy igen!

Labori: No végre! Ez is valami! (Nevetés a hallgatóság közt.) Sziveskedjek megmondani, ha úgy tetszik, természetes vagy mesterséges-e a bordereau irása?

Bertillon: Erre nem felelhetek. (Megújuló nevetés.)

Labori: Nos, esküdt uraim, önök nem felejtik majd el a tanu hallgatását! Azt, hogy Dreyfus bűnös, állítja önök előtt, de demonstrációit nem hajlandó bemutatni, vagyis nem hajlandó bizonyítani.

Clémenceau Albert: Nem fejtegette ön husz perccen keresztül a felelbezési bíróság egyik ügyvédje előtt rendszerét?

Bertillon (némi hallgatás után): Nem! Ebben a dologban sokan fordultak hozzám, de én sohasem ismertem be semmit.

Clémenceau: De én meg tudnám nevezni azt az ügyvédet, akiről említést tettem.

Bertillon (izgatottan): Hiszen ön vádlottá tesz engem!

Clémenceau: Éppen nem. Csak mondja meg egyszerűen, kifejtette-e ön rendszerének elveit *Decor* ügyvéd előtt?

Bertillon: Beszélttem vele a dologról, de a demonstrációt nem fejtettem ki előtte.

Clémenceau: Ha holnap hasonló ügy keletkeznék, ugyanazzal a rendszerrel élne ön, hogy felvilágosítást nyújtson?

Bertillon: Nem adhatok erről felvilágosítást.

Az elnök: Ez nem az 1894-iki ügyre vonatkozik. Felelhet egész bátran!

Bertillon: Nincs mit mondanom.

Labori (felemelkedik és nagy élénkséggel szól): Csak egyet mondhatok az esküdt uraknak: Ime, itt az 1894-iki ügy! (Kezével *Bertillon*-ra mutat.) Ő volt a főszakértő, a kinek vallomása alapján Dreyfust elítélték. (Mozgás.)

Bertillon a közönség különböző manifestációi között visszavonul.

Ezután Hubbard képviselőt hívják fel.

Hubbard képviselő.

Hubbard képviselő elbeszéli, hogy rokona, Bertillon, hosszasan magyarázta neki rendszerét, amelyből különben ő, Hubbard, keveset értett. De azért megmarad megváltoztatlan meggyőződése mellett, hogy Dreyfus bűnös.

— Mikor láttam — hangoztatta — hogy Esterházyt vádolják azzal, hogy a bordereau szerzője, elmentem Bertillonhoz és közöltem vele kételyemet. Az írások hasonlósága meglepő volt. Így szóltam hozzá:

„Láttad-e Esterházy írását és képes vagy-e tudományosan bebizonyítani, hogy a bordereau nem tőle való?”

Bertillon erre hevesen így felelt:

— Nem akarom látni Esterházy írását; Esterházy a zsidók szalmabúbjá. Végül vallani fog, de a Dreyfus-pör revíziója egyértelmű volna a társadalmi forradalommal és erre nincs semmi szükség. Dreyfus az egyetlen bűnös. erről meg vagyok győződve — mondá Bertillon.

Hubbard hozzáteszi, hogy a Dreyfus-ügyről a kamarában Jounggal is beszélt, aki azt mondta neki, hogy az, ami a hadügyminiszteriumban folyik, borzasztó. (Nagy mozgás.)

Yves Guyot.

Ezután Yves Guyot-t hallgatják ki.

Labori: Mi a véleménye az Esterházy-ügyről?

Guyot: Minthogy ezt a kérdést intézte hozzám, azt felelem, hogy abban a véleményben, amelyet az Esterházy-ügyben táplálok és amely ismeretes, osztom az a francia értelmiség elite-jével. Az Esterházy-per az igazságszolgáltatás paródiája volt. (Mozgás.) Yves Guyot hozzáteszi, hogy a külföldi kormányok nagyon jól tudják, milyen véleménnyel legyenek az Esterházy-affairéről. (Mozgás.) Annyi bizonyos, hogy a kormánybiztosok a hadi törvényszéknél, amely Esterházyt felmentette, sokkal inkább a védő, mint a vádló szerepét játszották és boldog, hogy konstatahatja, hogy a társaság egész elite-je egy véleményen van Zolával.

Még egy írásszakértő.

Ezután Teysoniéres írásszakértőt hallgatják ki. Neki — ugymond — a Dreyfusnak tulajdonított bordereaut kellett megvizsgálnia és arra a következtetésre jutott, hogy a bordereau azonos Dreyfus írásával. Teysoniéres Trarieux szenátor tanácsára elment Scheurer-Kestnerhez, aki, amint neki mondták, beszélni akar vele. El kell ismernie, hogy Scheurer-Kestner olyan ember, aki tényleg tisztázni akarta a Dreyfus-ügyet és a valóságot akarta kideríteni.

A hasonlóságok közt, amelyeket a bordereau és Dreyfus írása közt talált, konstataulta különösen az „officier” szó hasonlóságát és azt mondja, hogy jelentésében kifejtette, hogy 30 szóképp teljesen azonos ezekből ötöt, amelyek fődték egymást, véleményében fel is sorolt. Határozottan állítja, hogy a bordereau facsimiléjét hamisították és mesterségesen állították elő, hogy Esterházy írásához hasonlóvá tegyék. En vésnök vagyok — ugymond — és eléggé szakértő, hogy meg ne tévedjek. A cliché előállításánál bizonyos részeket eltüntettek, míg másokat élesebben kidomborítottak, hogy így előálljon a hasonlatosság Esterházy írásával. Teysoniéres elmondja ezután, hogy Crepieux-Jamin grafologus, akivel a Dreyfus-család értekezett, egyszer hirtelen azt kérdezte tőle:

Mit hozott önnek a Dreyfus-ügyre vonatkozó jelentés? Ő azt felelte:

— 200 frankot.

— Nos — mondá — Crepieux-Jamin, — ez hozhatna önnek 100,000, sőt 200,000 frankot is.

Teysoniéres bosszusan azt felelte, hogy nincs erre szüksége. Jó viszonyok közt vagyok — mondja — saját házam van és négy frank ötven centimes napi nyugdíjat kapok.

Teysoniéres elmondja ezután, hogy másnap Crepieux-Jamin a bucsuzásnál megcsókolt és barátságáról biztosította őt. Felesége

azt mondta erre, hogy az Judás-csók és ez igaz is volt. (Tetszés.)

Erre az ülést megszakították.

Mikor újra megkezdték a tárgyalást, még körülbelül 30 tanu volt kihallgatandó.

Ujra Teysoniérest szólítják fel.

Az elnök: Az ön vallomását összegezve az tünik ki, hogy az ön következtetése kedvezőtlen volt Dreyfusra nézve és hogy önnek nagy összeget ajánlottak fel, hogy ön ellenkező jelentést adjon be.

Teysoniéres: Én így magyaráztam Crepieux szavait, akinek beszédét különben félbeszakítottam.

Labori: Valakinek nevében beszélt Crepieux-Jamin?

Teysoniéres: Nem! De három napon keresztül egyre arra ösztökéltek, hogy következtetéseimet ilyen értelemben változtassam meg.

Clemenceau (Teysoniéres-hez): Kész-e ön eskü alatt vallani, hogy pénzt kínáltak önnek? (Lárma.)

Teysoniéres: Arra czéloztak, hogy jelentésemben tévedhettem és a már említett ajánlatokat tették.

Labori: A bordereau rendes courrens írással, vagy álló írással volt-e írva?

Teysoniéres: Az Esterháznak tulajdonított finom papírra van írva és egy tucsat különféleképpen írt „d” betű van benne. Sok más betűnek az alakja is változó. Vannak olyan szavak, melyek gyakorlott kézre vallanak és mások, melyek kevésbé folyékonyan vannak írva.

Labori: Miért mondta jelentésében, hogy a bordereau írása elferdített írás?

Teysoniéres: Mert meg vagyok róla győződve.

Még hat szakértő.

Trarieux tanu kiemeli a Teysoniéresnek a bordereauról most és régebben adott véleménye közt fenforgó egyes különbségeket. A tanu megvizsgálta a Teysoniéres által neki megmutatott iratokat és úgy vélte, hogy a bordereau más írása, nem a Dreyfusé.

Charavay tanu, aki a Dreyfus pörben szakértő volt, vonakodik vallani, azzal indokolván azt, hogy a szakértő csak el nem döntött kérdésekről nyilatkozhatik.

Labori több kérdést intéz a tanuhoz, de Charavay kijelenti, hogy res judicata-ról neki nincs mit mondania.

Vége az elnök kérdésére Charavay kijelenti, hogy senkit sem itélnének el pusztán írásszakértői vélemény alapján, ha más erkölcsi momentumok nem torognának fenn. (Nagy mozgás.)

A következő tanu Pelletier.

Labori azt kérdi tőle, hogy a bordereau írása természetes és folyékony írás-e?

Pelletier: Tökéletesen! Különben felolvashatom önöknek jelentésemet, ha kívánják.

Az elnök: Fölösleges!

Labori: Miért fölösleges? Ha valaki mondani akar valamit, ön nem engedi meg. (Derűtség.)

Az elnök: Tehát csak röviden.

Pelletier elmondja ezután, hogy a bordereau meglehetősen közönséges írással volt írva. Jelentése arra a következtetésre jut, hogy semmi sem indokolja azt a véleményt, hogy a bordereau az egyik vagy a másik gyanúsított-nak tulajdonítandó.

Erre egymásután felhívják Gobert, Couard és Delhome szakértőket. A két utóbbi szakértő volt az Esterházy-pörben és a hivatalos titoktartás köteleességével védekeztek, hogy ne kelljen a védelem kérdéseire felelniök.

— Jól tudom — ugymond — hova akar vezetni, de nem követem!

Labori: No, jól van; én azt állítom, hogy a bordereau eredetije maga is csak facsimile. (Ellentmondás.) Csak tiltakozzanak, az engem nem bánt.

Varinard tanu szintén vonakodik vallomást tenni az Esterházy-ügyben adott szakértői véleményéről.

Labori kijelenti, hogy elő fogja terjeszteni indítványait.

Az elnök: Helyes. Dolgozza ki holnapig. Az ülést erre berekesztették.

Nem volt tüntetés.

A mai tárgyalás minden nevezetesebb incidens nélkül, kevéssel öt óra előtt ért véget. Zola ugy nyilatkozott, hogy ma sok haszontalan beszédet hallott, de azért reméli a jó eredményt. Zolának hazamenetele ma sokkal csöndesebb volt, mint eddig. Clemenceau és Dumunlin kíséretében hagyta el a törvényszéki épületet, amelyet márnéggy órákor nagyszámu rendőr vett körül, hogy a csoportosulásokat megakadályozzák. Az összes odavezető utcák, valamint a Pont-Michel és Pont de Change teljesen el voltak zárva, csakis a Szajna partjain és a távolabb eső utcákon lehetett néhány embert látni. Akik a hazatérő Zolat fütttyökkel fogadták. Egyéb baj nem történt.

TÁVIRATOK.

Izgató képviselők.

Prága, február 14. A tartománygyűlés mai ülésén ismét csinos botrány történt. Dr. Herold-nak beszéde alatt, aki a cseh korona országainak osztatatlanságáról és a nyelvkérdésről szóló indítványhoz szólott, egyszerre csak óriási zaj keletkezett. A baloldalon tartózkodó Brzeznowski képviselőt németek veszik körül és nagy lárma közepette a terem közepe felé tolják.

— Ki vele!

— Ugy viselkedik, akár egy utcai suhanc! Már itt végre kell hajtani a nemzetiségek elválasztását!

Igy kiabáltak a németek. Miután az elnök rendreutasította Brzeznowskit, ez Ludwig felé fordulva azt mondta:

— Ez az ember — nem tudom kicsoda, azt mondta, hogy ugattam! Erre én nyaklevest ígertem neki,

A tartományi főmarsall erre megkérdi Ludwigit, mondta-e ezt. Ludwig kijelenti, hogy azt kiáltotta Brzeznowski-nak:

— Ennek mindenbe bele kell ugatnia!

Ludwigit ezután azután az elnök szintén rendreutasítja. A lárma még vagy tíz percig tartott, melyben még Glockner azt kiáltotta oda Brzeznowskinak:

— Ha ilyesmit mondanak neki, forduljon a főmarsallhoz! Isten mentse meg attól, hogy megtegye, amit ígért!

A krétai kormányzó.

Frankfurt, február 14. Konstantinápolyból jelenti a Frankfurter Zeitung: Az olasz kormány a hatalmaknak azt az indítványt tette a krétai kormányzó választásának ügyében, amely fölött eddig az egyes kormányok tárgyaltak, kizárólag konstantinápolyi nagykövetekre bízzák. A görög király a csárhoz levelet írt, amelyben arra kéri, hogy György herceg jelöltségét továbbra is támogassa és érvenyesítse befolyását oly irányban, hogy a görög kölesönt négy millióról öt millió font sterlingre emeljék fel: avégből, hogy Görögország a fennmaradó egy millióból az állam háztartását hozhassa rendbe.

A kínai ügy.

London, február 14. A „Reuter-ügynökség”-nek jelenti Pekingből. A követek kihallgatását e hónap 15-ére, a Tschungli-Yamen banketjét e hónap 16-ára tűzték ki. A követek egyik kartársuk kezdeményezésére, visszautasították a kihallgatást, annak oly soká történt halogatása miatt.

Berlin, február 14. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelentése szerint a kínai császár a főkormányzó külön rendelete útján utasította a Kiang-Fu tartomány főhatóságait, amely tartományban Changéi fekszik, hogy Henrik herceget minden tekintetben méltó fogadásban részesítsék.

Dasinszky bűnpöre.

Krakó, február 14. Dasinszky képviselő ellen indított bűnper tárgyalását a vádlott meg nem jelenése miatt elnapolták.

HIREK.

Az udvar megérkezése.

Mig mi az éjszaka esendjében egymás mellé ovogatjuk a betűket, hogy megörökítsük a ma történetét, dübörögve, zakatolva siet Magyarország fővárosa felé a koronás király vonatja. Ma este 11 órakor indult el a császárvárosból a magyarok királya és holnap, kedden reggel háromnegyed hatkor érkezik meg közénk. Aludni fog még a főváros, a téli reggel ködös, nyirkos levegője fogja megfűdni az utcákat, de azért mégis számosan lesznek azok, akik megrövidítik pihenőjüket és ott lesznek a király bevonulásánál.

Mert nálunk, akiket nem nagyon sokszor ér a szerencse, hogy a király és vele az egész udvar is körünkben időzik, mindig nagy eseményszámba megy az udvar megérkezése. Az emlékezetes milleniumi ünnepek óta alig két év mult még el s ha akkor egészen megszoktuk már azt a fényt, mely az udvar nyomában jár, most mégis minden új és szokatlan. Az emberek csak olyan érdeklődéssel nézik a vörös hajtókájú fehér köpönyegben sétáló udvari zsandárt most is, mint bármikor ezeltől és ha egy-egy udvari kocsi, melynek bakján ott ül a simára borított arcú kocsis, végig robog a kövezeten, kíváncsian megfordul utána az egész utca népe.

Hja, az udvari kocsi a magyar fővárosban nem mindennapi látványosság és a főhercegek, udvari méltóságok sem járnak nagyon sűrűn közöttünk. Az embereket nálunk vonzza, érdekli mindaz, ami az udvar megérkezésével jár és mert ebben a tekintetben nincsenek nagyon elkényeztetve, megérik mindenütt azt a változást, amelyet az udvar megérkezése a főváros életébe belevisz. Más az utcák képe, szokatlan látnivalók, idegen hangok keverednek az utca zajába és valami sajtószerű komolyság vegyül még a hétköznapi prózájába is.

A király kíséretében Budapestre érkeznek gróf Paar lovassági tábornok és Bolfras altábornagy főhadsegédek, herceg Dietrichstein, báró Kalmer és Wesely őrnagy szánységek, aradvári Könyg udvari tanácsos, Parisini és Marzós Géza udvari titkárok és Tamássy őrnagy.

Ünnep van a magyar fővárosban valahányszor ide érkezik a király. És most még nagyobb lesz az ünnep, mert a király, amíg itt időzik, vendégként fogja látni budavári palotájában a magyar társadalom legkiválóbbjait és maga is vendégnek megy a mentőegyesület báljára. Február 19-én udvari bál lesz. Ezen a hölgyek kivágot ruhában jelennek meg ékszerrel, az urak pedig diszruhában, a tisztiek szolgálati jelvény nélkül. A kabinetirodából Könyg udvari tanácsos aláírásával gróf Andrassy Aladárhoz, a budapesti önkéntes mentőegyesület elnökéhez, ma délelben a következő távirat érkezett:

Ö Felsege legkegyelmesebben elhatározni méltóztatott, hogy a budapesti önkéntes mentőegyesület bálján megjelenni kegyeskedik és ez alkalomból a mentőegyesület céljaira magánpénztárából 300 forintot kiutalványozni méltóztatott.

Az udvar részéről Ottó főherceg és Mária Jozefa főhercegnasszony már ma este érkezett meg Budapestre. Kíséretükben volt: gróf Dauhoveczky főudvarmester, Széchenyi-Hoyos grófnő főudvarmesternő, Zamoyska grófnő udvarhölgy, gróf Zichy Henrik szolgálattelvő kamarás és Salm grófné.

Holnap tehát ismét körünkben tisztelhetjük az udvart s ha az első napon talán valami különösebb dolog nem fogja megmutatni, hogy itt van a király, elfogja árulni a várórség, amely már holnap délelben hangos muzsikaszóval fog felvonulni a királyi várpalotába.

— Klementina hercegnő állapota. Bécsből jelentik: Klementina szász-koburg-gothai hercegnasszony jobb tüdején a gyuladásszerű tünetek észrevehetőbben mutatkoznak. A vándorok jelentékenyek. Az örök állapota kielégítő.

— Vilma királynő menyasszony. Németalföld királynéjáról eddig is sokat hallottak az emberek. Tudták, hogy kedves fiatal bakfis, akit

nevelői ugyancsak szigorúan tartanak és aki egyáltalán hallani sem akar arról, hogy férjhez menjen. Most egyszerre megszólalt a fiatal királynő kis szíve is. Szerelmes lett, férjhez megy. Ha ugyan igaz a Gaulois a mahire, amely azt jelenti, hogy Lajos Napoleon herceg, aki az orosz hadseregben ezredes, eljegyezi Vilma királynőt.

— Személyi hír. Dr. Vlascics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter hivatalos elfoglaltsága miatt kihallgatást nem tart e héten.

— Kálnoky halála. Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk gróf Kálnoky Gusztávnak, a monarchia volt külügyminiszterének haláláról. Ma haláláról a következő részleteket jelentik: Kálnoky Prödlitzben délután egy órakor halt meg. Az elhunyt ifjabbik fivére, a Hietzingben lakó gróf Kálnoky Hugó vezérőrnagy adta a gyász hírt a külügyminiszterium tudtára. A miniszteriumba érkezett jelentés szerint Kálnoky rövid szenvedés után halt meg. Kálnoky Prödlitzből gyakran ment Bécsbe, ahol nővérenél, Szabau hercegnénél, szállott meg. Két hét előtt volt utoljára Bécsben és ekkor még meglátogatni akarta Goluchowski külügyminisztert. De amikor a külügyminiszteriumban megtudta, hogy a diplomáciai kar több tagja van a miniszternél s így neki várnia kellene, eltávozott, anélkül, hogy meglátogatta volna a látogatást. Akkor még igen jó szinben volt Kálnoky. A halál okáról környezetete azt beszéli, hogy influenza-féle baja volt, mely látszólag nem adott aggodalomra okot, de amely a negyedik napon egyszerre veszedelmessé vált. — Bécsből jelentik, hogy az uralkodó tegnap este a Hofburgtheater előadására akart menni, de amikor Kálnoky haláláról értesült, visszavonta a bejelentett látogatást. Hír szerint az uralkodó Kálnoky temetésén képviseltetni fogja magát.

— Új egyetemi tanár. A hivatalos lap legközelebbi száma Kiss Jánosnak, a Szent István-társulat igazgatójának egyetemi rendes tanárrá való kinevezését közli. Kinevezése következtében lemond igazgatói állásáról, melyre egyedüli jelölt Kapossy József, a Magyar Szemle szerkesztője.

— Politizáló kispapok. Az esztergomi szeminárium 4. éves növendékei — mint Esztergomból jelentik — nyilatkozatot adtak ki Rosszival István kanonok szemináriumai kormányzó ellen, Várnán történt fellépése miatt. A politizáló kispapok reverendába bujtatott zsidónak nevezték el kormányzójukat és sértőleg nyilatkoztak róla. A nyilatkozatot egyik néppárti lapban tették közzé. Az intézet vezetősége erőlyesen meg fogja torolni a lázongó apróságokat. Ebben az intézetben éppen így demonstráltak egyszer dr. Walter Gyula tanár ellen, aki annak idején Timon mellett foglalt állást. Akkor a megtorlás elmaradt.

— Barabás Miklós temetése. Ma délután három órakor temették el nagy gyáspompával Barabás Miklóst, a magyar festők Nesztorát. A Csillag-utca 12. számú halottas házában a ravatalt a gyászoló család állotta körül, köztük a elhunyt veje, Maszák Hugó lapszerkesztő és hitvese Barabás egyetlen élő gyermeke, Demjén László tanár, veje, tíz unokája és egy dédunokája. Közéletünk és a művészet kitünőségei közül ott voltak a nagy gyászoló gyülekezetben: Az akadémia képviselőiben báró Eötvös Loránd, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti muzeum igazgatója; a képzőművészeti társaság, a képzőművészek egyesülete és a nemzeti szalon küldöttségileg képviseltették magukat, ugyancsak a Petöfi-társaság is. Az egyházi szertartást Szász Károly ev. református püspök végezte. A püspök bucsuztatójában, melyben széles vonásokban vázolta az elhunyt pályafutását, kiemelte azt, hogy Barabás minden ízében magyar volt. A szónoklat után rövid imát mondott az agg főpap, melynek végétével a kopersót lezárták és elhelyezték a halottas kocsira. A huszonnégy koszoru külön kocsit töltött meg. A koszoruk közül megemlítjük az akadémia, a képzőművészeti társulat, a képzőművészek egyesületének, a székesegyház egyesületének koszorúit. Hat koszorut a család, a többi pedig tisztelői helyezték ravatalára. A főváros által felajánlott díszsír helyénél Szász püspök még egy imát mondott s Margitay Tihámér a művészek nevében rövid beszédben bucsuztatta el a pihenni

tért mestert. — Ugyancsak ma temették el Bachrach született Taub Johanna asszonyt nagy gyászoló közönség részvétele mellett. Kohn Sámuel főrabbi bucsuztatta el a halottat, akit a kerpesi temetőben helyeztek örök nyugalomra.

— Akinek nem kell a vaskoronarend. Báró Podmaniczky Frigyes, a szabadelvű párt elnöke a vaskoronarend első osztályával tüntette ki a király. A nemes báró tudtán és akaratán kívül visszautasítani akarta ezt a kitüntetést, amit eddig bizony meg nagyon kevés ember cselekedett meg. Ugy történt ugyanis, hogy ma a képviselőházban rengeteg nagy borítékot nyújtott át neki egy egyenruhás ember. Mi van a borítékban, azt nem tudta megmondani és a báró, aki már hozza van szokva ahhoz, hogy a képviselőházba a közmunkatapasztás számításait és egyéb dolgokat küldjenek utána, most is azt hitte, ilyenféle iratokkal van dolga. Eleinte nem is akarta elfogadni, de később, amikor a megbízott nagyon erősködött, elvette a nagy levelet és anélkül, hogy felbontotta volna, megörzés végett átadta a képviselőház egyik szolgájának. Később azután a miniszterelnök a folyosón megszólította Podmaniczkyt:

— Szívemből gratulálok, kedves bátyám!

A megszólított nagyot nézett:

— Gratulálsz? S ugyan mihez gratulálsz nekem?

— Ejnye, hát nem kaptad volna meg? Pedig ide hozták utánad!

— Mit?

— Hát semmit se kaptál most, hogy bejöttél? Ekkor eszébe jutott Podmaniczkynek a nagy levél. Elhozatta, felbontotta s benne találta a vaskoronarend első osztályának decretumát. Ime, ez volt az, amit ő nem akart elfogadni.

— Magyarosodó oláhok. Hogy a román köznép mennyire nem törődik a mártírok jajgatásával, bizonyítja az, hogy Körösbányán — mint levelezőnk írja — szorgalmasan tanul az egész vidék románsága magyarul. Statisztikai kimutatás szerint a fu-iskolában 18 gyermek közt 68 román van, a leány iskolában 69 növendék közt 45 román. Ezek a román növendékek eddig egy árva szót sem tudtak magyarul, most pedig szépen olvasnak, írnak, számolnak és beszélnek magyarul.

— Halálozások. Pozsonyban meghalt Kesselbauer György, az ottani ipar- és kereskedelmi kamara buzgó alelnöke, aki az ipar- és közügyek terén való hasznos tevékenysége jutalmául neuregiben a koronás arany-éremkeresztet kapta. A pozsonyi híres patricius-családok egy tipikus alakja költözött el vele. — Reich Henrik, az aninai bányák igazgatója 46 éves korában meghalt. Az elhunytat, aki kitűnő szakember hírében állott, régi szívujja, melyet a tavalyi zandülés izgalmai csak súlyosítottak, ölte meg. — Aradról táviratozzák: dr. Sacin Aurél, a hírhedt román agitátor, aki a memorandum-pörben is szerepelt és Vácson másfélszáztegeig fogva volt, ma reggel hosszas szenvedés után torokrákban meghalt.

— Hódolat a Megváltónak. Bolognában nemzetközi bizottság alakult, amelynek az a célja, hogy a XIX-ik század alkonyán s a jövő század hajnalán nagy vallásos manifesztációval ünnepelje Jézus Krisztust és a pápát, mint az üdvözítő helytartóját. E bizottság már ki is bocsátotta a felhívását, amelynek jelgójéül XIII. Leó pápa következő nyilatkozatát közlik:

„Néhány kiváló férfi azt határozta, hogy a muló század alkonyát a hitéletnek valami ünnepélyes és általános nyilvánításával kellene megszentelni. E szándékot teljes szívünkkel helyesljük.“

A vallásos ünnepek egész sorozatát terjeszti elő ez a felhívás. Főbb pontjai az ünnepeknek az Isten igéjének a hirdetése, közös imák és zarándoklatok.

A következő három esztendőben mindennütt a szent missiókat és a lelki gyakorlatokat kívánják előmozdítani és három nagy zarándok utat terveznek. Az 1898. évben Lourdesba zarándokolnak a hívek és itt szivalaku arany emléktárgyat ajánlanak fel. 1899-ben a szent földre zarándokolnak és itt a hívek évfordulóra szóló örök misealapítványt tesznek. 1900-ban a loretoi szent Háza és Rómába zarándokolnak a hívek. A szent Háza értékes örök lámpát helyeznek el. A bizottság mindezeket

kirül azt ajánlja a híveknek, hogy a szent gyakorlatok alkalmával keresztet állíttassanak fel ily felirással:

1900. év
Jézus Krisztus az Isten-ember él,
Cralkodik, Parancsol.

A keresztet lehetőleg a két századot összekötő éjjen, tehát 1900 január elsejére állítanak fel. Ez éjjen a katolikusok lehetőleg nagy számban viraszszanak és imádkoznak, miközben a templomokban mindenütt az összes harangokat megkondítják, a hegyek ormain pedig örömtüzeket gyújtanak. A hódolat fénypontja Róma volna, ahol 1900. január elsején nagy és elragadó fényű engesztelő és hálaadó szertatások lesznek. — Még megemlítjük, hogy a bizottság tiszteletbeli elnöke Jacobini Domonkos libornok és elnöke gróf Acquaderni János commendator.

— A kormányzó mulat. Gróf Szapáry László fiúmei kormányzó. mint levelezők táviratozza, tegnap meglátogatta a Mária árvaházat. Tiszteletére a növendékek magyar, olasz és német nyelven verset szavaltak. Távozása előtt a kormányzó beírta nevét a vendégeknyvbe és 50 forintot ajándékozott, hogy az árvákat a farsang ideje alatt egyszer külön vendégléj meg. A kormányzó tegnap este a városi színházban rendezett álarcosbálban is megjelent.

— Temesvári krónika. Temesvár ugyancsak kijut az öngyilkosságokból. Ma két öngyilkosság is történt ott. Biringer József 43. eszredbeli őrsvezető ma agyonlőtte magát. Öngyilkossá azért lett, mert félt a büntetéstől, melyet rá akartak mérni, amiért a kantinostól 30 krajczárt lopott. A másik öngyilkos Markus Antal kassai 18 éves gimnazista, aki tegnap érkezett Temesvárra. Két golyót röpített a szerencsétlen gyermek a mellébe. A kórházban, ahová szállították, kihallgatták őt, de egyáltalán nem akarja megmondani, miért követte el kétségbeesett tettet.

— Bál a közös külügyminiszternél. Bécsben ma este gróf Goluchowski közös külügyminiszter fényes estélyt adott, amelyen a király őfelsége is megjelent. Őfelsége háromnegyed tizenegy órakor érkezett meg és egy teljes óráig ott maradt. A bálon résztvettek: Péter Ferdinánd, Ottó és Rajner főherczegek, Stefánia özvegy trónörökösne, Mária Annunziata, Erzsébet, Mária Immaculata és Mária Rajneria főherczegnők, a cumberlandi herczegi pár, a diplomáciai kar, az osztrák miniszterek és a közélet számos előkelősége. Őfelsége 3/4 12 órakor a bálból egyenest a pályaudvarra hajtattott, ahonnan Budapestre utazott.

— Tüntetés a színházban. Gráczból jelentik: A Lohengrin mai előadása alatt érdekes tüntetés volt, mely ugyancsak meglepte a színészeket. Az egyik színész ugyanis ezt szavalta:

Für deutsches Land das deutsche Schwert,
So sei des Reiches Kraft bewährt.
(Német földért német kardot
Ország erejét így tartod.)

Alighogy ez a mondat elhangzott, az egész közönség felemelkedett helyéről és élénk Heil kiáltásokkal örvendeztette meg a színészeket.

— Pap és bíró. Vidra község gör. kel. papja bepanaszolta a főszolgabírónál Mihucz Miklós községi bírót, hogy az a románok vizkereszt napján felbízta a falu lakosságát, hogy a szokásos házaszenteléskor ne engedjék be a papot házukba. A pápa állításának igazolása céljából tizenegy tanút is vitt magával a főbíróhoz. Dr. Lengyel Sándor főszolgabíró a napokban tartotta meg a községi bíró ellen a fegyelmi vizsgálatot, amidőn is kisért, hogy a tisztelendő ur nem mondott igazat. A tizenegy "tanu" kivételével az egész falu azt vallotta, hogy a pap vádjának egyetlen szava sem igaz. Kisért végre az is, hogy Szirka Miklós vidrai pap, ki régóta ellensége a bírónak, megfogadta volt, hogy kiteszi őt a bíró szűrére a községéből. De, miat látszik, a lakosság nem a bírótól, ki köztisztviselőben áll, hanem a paptól szeretne minden áron szabadulni. A bíró most régalmazásért panaszolta be a pópát.

— Halál a pályaudvaron. A nyugati pályaudvaron nagy izgatottságot keltett ma délután két órakor egy öreg Szent-Benedek-rendi

papnak hirtelen halála. Lóskay Jeromos, a herceggímás jószágkormányzója, annak egyik legbizalmasabb és legkedvesebb embere a halott, akit hirtelen ért a halál éppen akkor, amikor magát gyógyíttatni jött a fővárosba. A jószágkormányzó Bajáról jött Budapestre a 2 óra 5 perczkor érkező gyorsvonattal és a pályaudvarnál a herceggímás fogata várta. Lóskay átsietett a perronon és éppen amikor beakart szállani az őt váró kocsiba, összeesett. A mentők, akikért telefonáltak, minden élesztési kísérletet megpróbáltak, hiába: Lóskayt szív-szélhűdés ölte meg. A holttestet átszállították az Erzsébet-kórházba, ahol felboncolják és ravatalra helyezik. A jószágkormányzó temetése iránt holnap intézkedik a herceggímás, akit e kedves emberének hirtelen halála mélyen megrendített.

Lóskay Jeromos 1836-ban május 19-én született Pápán. 1852-ben lépett a Benedek-rendbe és 1859-ben szentelték áldozó pappá. 1891-ben, mikor Vaszary Kolos herceggímás lett, Lóskayt bizta meg összes jószágának kormányzásával. Ezt a nagy felelősséggel járó állást az elhunyt lelkiismeretesen töltötte be. Halála a herceggímás udvarának szervezetében nehezen betölthető hézagot okozott.

— Zavargó munkások. A Sebestyén-téren épülő téparancsnoksági palotánál dolgozó munkások ma zavarogni kezdtek és rövid időre abba is hagyták a munkát. Majorossi Géza, az építés vállalkozója, ugyanis kötelezvényt akart a munkásokkal aláírtni, melyben kötelezik magukat, hogy tavaszi a strikeban, amelyre erősen izgatják őket a kolompások, nem fognak résztvenni. A munkások nem akarták aláírni ezt a kötelezvényt és ezért a vállalkozó huszat elbocsátott közülök. Az elbocsátott munkások erre a szociálistákkal egyesülve, megakadályozni akarták, hogy a többi munkás folytassa a munkát. A zavargást telefonon tudtára adták a rendőrségnek, ahonnan egész szakasz rendőr vonult ki s csakhamar helyre állította a rendet. Az elbocsátott munkásokat visszafogadták és ezután zavar nélkül tovább folyt a munka.

— Egy ekeseredett kis leány. A Bródy Adél-kórházban súlyos sebekkel borítva fekszik egy kis leány. A mentők vitték oda ma — öngyilkosságot kísérelt meg és ekkor sebesült meg veszedelmesen. Vascsák Ilonának hívják és mindössze tíz éves. A Hungária-ut 81. számú házban lakott az édes anyjával, aki ma valami csinyje miatt megdorgálta. A kis leány ezt annyira szívére vette, hogy leugrott az első emeletről. Fején és testének egyéb részein súlyos sebeket szenvedett a kis leány, akit most a kórházban ápolnak.

— Nyomor elől a halálba. A temesmegyei Malajfalva község Aranyossy Márton nevű lakosa a mult évi rossz termés következtében családjával együtt oly nagy nyomorban élt, hogy napok óta sem annivalója, sem fiténi valója nem volt. Ekkeseredésében arra határozta el magát, hogy a családjával együtt a halálba megy. E hónap 11-én családjával a szobába bezárkozva, az összes butorokat meggyújtotta, hogy a lángban és a fojtó füstben gyermekeivel együtt a halált lelje. A szomszédok még elég korán észrevették az ablakokon át kitóduló füstöt és a lakásba hatolva, még sikerült a kétségbeesett családöt, melynek három tagja veszelvényes égési sebet kapott, a haláltól megmenteni. Egyelőre a derék gyarmatiak gondoskodnak a szegény család eltartásáról.

— Halál a villamos síneken. Eddig ismeretlen, mintegy 30-35 évesnek látszó napszámosasszony ma délben át akart menni a Rókus-kórház mellől a kerepesi-ut tulsó oldalára éppen abban a pillanatban, amikor a villamoskocsi már közvetlen közelében volt. A kalauz hasztalan csöngetett, az asszony nekivágott a síneknek, mire a kocsi a szerencsétlent elkapta és maga alá gyűrte. Azonnal meghalt és roncsokban vitték a kórházba. A rendőrség a vizsgálatot mindjárt megindította. A tanuk vallomása szerint a szerencsétlen asszony maga okozta halálát, mert ittas volt és a csöngetés dacára is neki ment a kocsinak.

— Megszökött fogoly. Enyingről táviratozzák, hogy Pulai Dezső gépészkovács, aki lopás és hamispénzkészítés gyanúja miatt volt letartóztatva, a járásbírósg fogházából megszökött. A szökésről értesítették a budapesti rendőrséget is, amely a szökevény elfogatására megtett minden előkészületet.

— Öngyilkos börzlőner. Párisból táviratozzák, hogy Tedesco bécsi származásu börzlőner, ma ott agyonlőtte magát.

— Krigner-féle Akacia arczcrème 1 forintért, szappan 50 krajczárért kapható országsszerte a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálvin-tér, Koronagyógyszertár.

— Elektromasszage dr. Kajdacsy Józsefnél, Budapest, V., Váci-körut 4. szám, 1. emelet.

A véres szociálizmus.

(Távirati tudósítások.)

A hónapok óta szervezett izgatás végre megtermette az ő véres gyümölcseit. Zemplén megye egyik községében, Czigándon eldőrdült a katonaság sortüze s mikor a puszkapor-felhő eloszlott, az államhatalom utolsó rációjának nyomában meghalt egy ember s huszonhét súlyosan sebesült jajgatása töltötte be a levegőt.

Az elméleti értekezéseknek immár vége van. Teljesen mindegy az, hogy vajjon azok a szerencsétlenek szociáldemokraták voltak-e, avagy független szociálisták s vajjon Marx tanain lelkesedtek-e, vagy pedig Várkonyi István volt-e az apostoluk és a Földmívelő című bárgyu szennylap az evangeliumuk. A cigándi néma halott beszédesebb minden doktrinánál s arra kényszeríti a vezető embereket, hogy csináljanak előbb rendet s azután gondos kézzel, okos fővel és érző szívvel fogják meg a kérdést a gyökerében, a betegséget gyógyítsák meg s a sebeket irtsák ki irgalom nélkül.

A mai nap eseményeiről a következő tudósításaink számolnak be:

A földosztók.

Kis-Várda, február 4.

A kisvárdai szociálisták már napok óta gyűlést akarnak tartani, de a főszolgabíró semmiféle gyülekezést nem enged meg, ami az adott zavaros viszonyok között igen természetes is. A kisvárdai szociálistáknak, akik körülbelül ötszázan vannak s mindezüdig meglehetősen nyugodtan viselkedtek, az volt a főpanaszuk, hogy a községnek most legelője nincs s ami volt, az most a bözbirtokosságé. A házépítéshez pénzért kell venni a földet s az egész városban a helypénzt a közbirtokosság, illetőleg annak bérő képviselője szedi be és nem a város.

Ezzel szemben az utak rendkívül rosszak s a helypénzből befolyó 3000 forintot nagyon is jól lehetne felhasználni az utak jókarban tartására. Kivéve tehát azt, hogy községi közlegelőt követelnek, a többi panaszuk mind olyan naivak, amelyek komoly konfliktusra sohasem vezettek volna.

A vidéken már a föld után való éhség gyötri a népet s ezt a Földmívelő című újság a véletlektől felszöktékéi bennük. Az eddig harmadában birt földet sem akarják továbbra a régi feltételek mellett megművelni, hanem azt követelik, hogy felébe adják ki azokat a tulajdonosok. Ez a különbség az ő javukra 17 százalék bevételi többletet jelent.

Egyébként ahány falu, annyiféle kívánság, amely mindig a speciális helyi viszonyok után igazodik.

A helyzetben az a veszedelmes, hogy a gyülekezéssel már jóllaktak s minthogy érzik és tudják, hogy sokan vannak elvtársak, a cselekvés terére akarnak lépni. Apró csetepatékban már elárulja magát a verekedő hangulat.

Csütörtökön Ungvárról három század gyalogság érkezett, amelyből két századot Mándokon, Kárászon, Gyulaházán, Litéken és Papp-on osztottak szét. Az eddig Kis-Várdán állomásozott huszárság nagyobb részét ugyancsak a fent említett községekbe dirigálták. Egy század gyalogság Kis-Várdán maradt.

Mándokon és Kárászon ugyanis meglehetősen feszült a helyzet.

Mándokon a főszolgabíró a községi bírót kénytelen volt felfüggeszteni, minthogy egy éjjeli zendülés alkalmával nem tartotta szükségesnek, hogy a zavargás színhelyére siessen. A főszolgabíró azonnal kikeresett egy másik

községi bírót, mire valamennyi esküdt lemondott a tisztségéről.

Kárászon meg az a szomorú eset történt, hogy a csendőrök *egy asszonyt leszurták*, mert ellenállott nekik, mikor a férjét le akarták tartóztatni.

Ez az asszony, ma meghalt. Kárászon és a vidéken a csendőrök nyolczvan embert fogtak el és vittek a nyiregyházi törvényszék fogházába.

A mándoki, döghei és kárászi parasztság a múlt héten *tömegesen vásárolta a revolvereket*.

Érdekes volt, amint tegnap egy döghei ember részegen ide-oda hempergett az utcán s a mándlija alól kilátszott a derekára kötött revolver.

Ma egy közhuszár egy szociálistának, aki őt az utcán sértegette, kardjával átvágta a kezét.

Mezőtúr, február 14.

A földosztó szociálisták napról-napra jobban terjed a községben. A parasztok nem vállalnak semmiféle munkát, de ahelyett folyton sugnak-bugnak s gyűléseznek. Ma délután is gyűlést tartottak a vezérnek — *Gál Istvánnak a házában*. Aratási szerződést nem lehet velök kötni, mert óriási magas béréket követelnek.

Ibrány, február 14.

Ibrányban semmiféle inség nincs; van a népek munkája télen is, nyáron is, mert Ibrány nagy dohánytermesztést folytat, ahol állandóan van elég munka. A földosztogató szociálisták mindazonáltal nagyon el van terjedve, mert bujtogató agitátorok mindezekig szabadon jöttek-mentek a községben és elég idejük volt a népet elbolondítani. Jellegző dolog, hogy Ibrányba a *Földmivelő* című ujság százhusz példányban jár s hihetetlen bányu, igazat megmondva már a külömben józan gondolkodású nép eszejárását. Ma már annyira vannak, hogy fenyegetésekkel kényszerítik az embereket arra, hogy álljanak a szociálisták közé. Aki nem akar beiratkozni, azt azzal ijesztgetik, hogy *felgyújtják a házát*. A birtokosoknál szolgáló cselédséget is állandóan bujtogatják s azt, aki nem akar közéjük állni, agyonlövéssele fenyegetik.

Sátoralja-Ujhely, február 14.

A mai ideérkezett jelentések szerint a *szociálistamozgalom a bodrogi járásban váratlanul aggasztó mérvet öltött*. Ez a fordulat igen meglepő, mert néhány nappal ezelőtt azt hitték, hogy a mozgalom a bodrogi békés népközött nem fog annyira elfajulni. A megyei hatóság a saját körében mindent megtett a szociálisták csökkentésére, de a bodrogi szociálisták, úgy látszik, vérszeműek kaptak a szabolcsmegyei forrongástól. *Kis-Kövesd, Agárd és Czigánd* a Várkonyi frakciónak tartozó parasztszociálistái fenyegetőznek és zendülésre készülnek. *Kis-Tárkányon* megtámadták és vérsre verték a szociálista-ellenes bírót, *Agárdon* pedig a csendőrök feje fölött felgyújtották a bíró házát, úgy, hogy a csendőrök csak nagynehezen tudtak kimenekülni az ablakon át.

Az alispán haladéktalanul intézkedett és ma Kassáról *egy zászlóalj gyalogság indult a Bodrogi közre*. Ezenfelül az alispán, nehogy a mozgalom, mely szerinte nem szociálisták, hanem *„egyszerű rablásra való szövetkezés”* más járásba is terjedjen, ma a megyébe szétküldendő falragaszokat nyomtatott, melyek óva intik a népet, hogy ne hallgasson az izgatók és bujtogatókra. A hirdetés azt is jelenti, hogy a bodrogi járás mártól fogva nemcsak kellő számú csendőrséggel, hanem egy egész zászlóalj gyalogsággal is meg van szállva, akiknek élelmezése és zsoldpótlékai a karnatalom kirendelésére okot szolgáltatott községeket terhelik.

Ma ide erős fedezet alatt tíz bodrogi szociálista parasztkolompot hoztak és kihallgatásuk után a királyi törvényszék mind a tízre nézve elrendelte a vizsgálati fogságot. Minthogy a Bodrogi közön attól tartanak, hogy a mezőgazdasági cselédség a szolgálatot megtagadja és a félrevezetett nép aratási munkát sem fog vállalni, a nagybirtokosok tegnap Perbenyiken, gróf *Masiláth József* elnöklése alatt, a teendők fölött tanácskoztak.

Akiknek nem kell földosztás.

Csongrád, február 14.

A csongrádi szociálisták tegnap délután az ottani Kossuth-téren népgyűlést tartottak. A gyűlésen mintegy 1000 földműves vett részt. A szónokok tiltakoztak az ellen, *mintha a szociálisták fel akarnák a földet osztani*. Szerintük ez a *független szociálisták* elve. A szociálisták *jobb munkabért, tisztességes bánásmódot és politikai jogokat akarnak* s ezekért fognak a jövőben harcolni. A gyűlésen nagy számmal vettek részt a gazdák is. Nagy számmal volt mozgósítva a csendőrség, de közbelépésre nem volt szükség, mert a gyűlés mindvégig a legnagyobb rendben folyt le s végül a szociáldemokrácia életésével ért véget.

Kényszer-szociálisták.

Nyiregyháza, február 14.

A Nyiregyházával szomszédos királytelki szőlők népe eddig nagyon jámbor volt. Egyszerre azonban mozgolódni kezdtek s minden előleges bejelentés nélkül szervezkedő gyűlést tartottak. *Kovács Pál* nyiregyházi rendőrkapitány tudomására jutott a dolog, négy csendőrrel kiment közéjük s a négy főkolompot: Flota András, Cseka György, Nagyot és Földest délben elfogta és bekísérte Nyiregyházára. A vezetők nélkül maradt királytelkiek erre bevonultak Nyiregyházára s a városháza elé vonulva, hangosan követelték a négy vezér szabadon bocsátását. Mikecz alispán megnyugtató szavaira azonban valahogyan megnyugodtak s erre a mintegy negyven főből álló tüntető csoportot a csendőrség kivezette a városból.

A királytelki független szociálisták ma ismét bejöttek a városba, de a rendőrség ismét visszakergette őket. Ezek szegények nem veszedelmek, hanem meglátszik rajtuk, hogy az agitátorok elbolondították őket. Az ő szociálisták még egészen friss keletű. A bírójuk a napokban levelet kapott, amelyben az foglaltatik, hogy ha nem lesznek szociálisták, úgy felgyújtják a községet. A tudatlan nép annyira megijedt ettől a fenyegetéstől, hogy mindannyian szociálisták lettek.

A letartóztatott elnök.

Kis-Várda, február 14.

Hogy milyen szarvuk nőtt a szociálistáknak azt jellemzi a következő eset, amely ma történt a főszolgabírói hivatalban.

A *papp-i* független szociálisták elnöke tegnap beállított a főszolgabíró hivatalába s ott durva hangon azt kérdezte, hogy mi lesz azzal a huszonegy katonával, akiket ő hozzá beszállásoltak.

A főszolgabíró erre azt felelte, hogy azok addig maradnak ott, a meddig szükség lesz rájuk.

Erre a független szociálisták elnöke a mellére ütött s így szavalt:

— Nohát, tudja meg az ur, én vagyok *Gonda János* a szociálista elnök, majd megmutatom, hogy mi lesz, ha azokat a katonákat el nem rendelik az én portámról!

A főszolgabíró erre az elnök mellé állított egy hajdut kivont karddal s elküldött a csendőrökért, akik csakhamar megérkeztek és az elnököt bekísérték a járásbírószék börtönébe. Még az éjjel az elnököt kihallgatta a vizsgálóbíró s ugyancsak az éjjel átkísértette a nyiregyházi törvényszékhez.

Szurony és sortüz.

Czigánd, február 14.

A lappangó parázs hamarabb lobbant lángra, mintsem hitték volna. Ma délelőtt egy zászlóalj katonaság vonult be Kassáról Czigandra s a községi iskola udvarában helyezkedett el. A független szociálisták erre összeverődtek, a *templom ajtót betörték és félreverték a harangokat*.

Mikor már valamennyien együtt voltak, férfiak és asszonyok vegyest, behatoltak az iskola udvarára s *vakmerően megtámadták a katonaságot*. A teljes készenlétben álló század vezényszóra *szuronyt szegezett* s kezdte kifelé szorítani a népet, amely a leghévesebb módon ellentállott. Erre a pa-

ranesnok *tüzet vezényelt*. — A lövések eldördültek s irtózatos pusztítást vittek véghez a lázadók soraiban. *Huszonhét ember többnyire súlyosan megsebesült, egy ember meghalt*. A katonaság szuronyt szegezve előre nyomult s a zavargókat szétugratta. Erről a rettenetes jelenetről egyelőre bővebb részletek hiányoznak.

Statárium.

Sátoralja-Ujhely, február 14.

Bodrogi közön a szociálista forradalom nöltön-nő. A megye közigazgatási bizottsága ma *Molnár István* főispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen *Stépan Gábor* nagybirtokos indítványára és a függetlenségi párti tagok hozzájárulásával egyhangulag elhatározták, hogy felírják a kormányhoz a *szabadsajtó visszaéléseinek a megakadályozása* érdekében, minthogy az immár parasztlázadássá fajult szociálistának fő oka és mozgató ereje a Várkonyi-fele *Földmivelő* című bujtogató ujság s egyúttal sürgősen felkéri a kormányt, *hogy Zemplénmegyében hirdesse ki a statáriumot*.

Eger, február 4.

Szabolcsmegye főispánja ma az itteni katonai parancsnokságtól táviratilag négy század katonaságot kért sürgősen.

Nyiregyháza, február 14.

Apáthiból veszedelmes lázadásnak a híre érkezik. Bővebb részletek hiányoznak.

A belügyminiszter és az agitátorok.

Az óriási módon megnövekedett szociálista mozgalmakkal szemben a belügyminiszter utasítására a főkapitány bizalmas rendeletet bocsátott ki az összes rendőrtisztviselőkhöz, amely rendelet szigorúan és részletesen körülírja, hogy milyen magatartást kövessenek a jövőben megtartandó szociálista népgyűlések alkalmával.

A rendelet, többek között, utasítja a tisztviselőket, hogy külföldi agitátorok működését figyeljék meg és külföldi illetőségű egyéneket népgyűléseken beszélni ne engedjenek. Ha népgyűléseken külföldi agitátorok közreműködéséről tudomást szereznek, erről haladéktalanul jelentést tenni tartoznak.

8000 csendőr.

A nagy mértékben kitört szociálista lázadásra való tekintettel a belügyminiszter elhatározta, hogy a csendőrséget még ebben az évben 800 fővel fogja szaporítani, nem pedig csak négyszázzal, ahogy azt a csendőrség szaporításáról szóló és az országgyűlésen megszavazott törvény előírja. Ezzel a szaporítással a csendőrségnek a létszáma 8000 főre emelkedik. Ehhez a szaporításhoz a belügyminiszter utólag fogja az országgyűlés jóváhagyását kikérni.

Várkonyi István és a Földmivelő.

A szabolcs- és zemplénmegyei zavargók-nak a hivatalos címe: *Független Szociálisták* és hivatalos lapjuk a *Földmivelő*, melynek szerkesztője és kiadó-tulajdonosa *Várkonyi István többszörös háziúr*.

A hatóságok a zavargások kitörését egyenesen *Várkonyi Istvánnak és az általa kiadott Földmivelő* című ujságnak tulajdonítják s első sorban ennek a megrendszabályozását kéri a belügyminisztertől.

Most, amikor Várkonyi István és a Földmivelő megcsinálták a szabolcs- és zemplénmegyei állapotokat, amikor az elbolondított parasztság vakon megy neki a csendőrszurony-nak s amikor a katonaság sortüzzel pusztítja a szerencsétlen lázadókat, érdemes dolog megtudni, hogy ugyan kicsoda az a *Várkonyi István*, az apostol és miféle hatalmas evangélium az a *Földmivelő* című ujság.

Várkonyi, az apostol.

Várkonyi István, az apostol középkori ember s *budapesti többszörös háztulajdonos*,

Az egyik háza a Zuglóban, a másik a Telek-téren, a harmadik a Bem-utcában, a negyedik az Izabella-utcában van.

Tizenhét évvel ezelőtt jött Budapestre. Azelőtt Czegléden gazdálkodott. Eladta néhány hold földjét s lókupeczkedésbe fogott. A szerencse kedvezett neki s csakhamar vagyont szerzett magának.

Néhány év múlva csatorna tisztító vállalkozó lett s ez a foglalkozás sem végződött veszteséggel. Majd telekspekulációra adta magát s mikor ezt is öt évvel ezelőtt megunt, négyszeres háztulajdonos volt. Vagy két esztendeig pihent, de beleunt a tétlenségbe is és elfogta a szereplési viszketet. Ehhez azonban nem volt meg a kellő szellemi tőkéje s azt hitte, hogy azt a csokélytságot, ami van, legjobban értékesítheti a nemzetközi szociáldemokrata munkáspárt táborában.

Reménykedésében nem csalódott. A négyszeres háziur imponált a szociálista vezéreknek bevéltatták a központi nagyfejük sorába.

Mit ért azonban mindez neki, ha nem lehetett az első közöttük. Ha felszólalt, nem hallgatták, azután lapot indított a saját költségén s azt mondták, hogy ehhez sem ért.

Visszavonás támadt lassankint közötté és a vezérkar között, az egyenlenséget csak fokozta az, hogy lapjában néha nem ragaszkodott elég szigorúan a nemzetközi szociáldemokrata-párt programjához, egyszer aztán, másfél évvel ezelőtt a vezérkar is, Várkonyi is azt gondolta, megölnek egymás nélkül.

Ugy érezte Várkonyi magát, mintha fogságból szabadult volna ki. Nem szabtak neki többé programot, hanem ő szabott másoknak.

Mindenekelőtt a közvagyon államosítását támadta meg, amit a nemzetközi szociáldemokraták hirdettek.

Ő a földet nem az állam, hanem egyes községek, járásek vagy csoportok köztulajdonává tenné.

Ezenkívül hadat üzen a nemzetköziségeknek; ő nemzeti független szociálistának nevezi magát.

A Földmivelő.

Ez Várkonyinak az ujságja s a független szociálisták evangeliuma.

Hetenként jelen meg négy oldalon.

Három évvel ezelőtt indította meg Várkonyi s az első számok alig jelentek meg néhány száz példányban. Mikor a szociáldemokrata-pártból kilépett s lapját teljesen a maga tetszése szerint kezdte vezetni, az előfizetők száma hétről-hétre emelkedett, a múlt év végén pedig 5000-ról majd 10.000-re szaporodott. A legtöbbet a szegedi alsó tanyákra küldi, ahol 800 előfizetője van.

Szabolcsmegyébe 40—50 jár egy-egy járásba. Az előfizetési ár egy évre 2 frt, de ahol harminczan járatták, oda egynek-egynek 1 frt 50 krért adja, s így a legvérmesebb számítás mellett sincs az ujságon évenként több haszna néhány forintnál.

A lap szerkesztősége és kiadóhivatala az arena-uti 9. számú telken egy kis kunyhóban van.) Minduntalan küldöttségek jönnek s ez a hely jobban megfelel a vidéki ütött-kopott munkások fogadtatásának, mint a szerkesztőnek a szemben levő házában elég izlésesen, csinosan berendezett négy szobás lakása.

A vezércikket maga Várkonyi írja, a lap többi részét a vidékről beküldött értesítések töltik meg.

Valami nagy következetesség nem igen fedezhető fel a kis ujság politikai irányában. Hol antiszemita, hol a papokat szidja s hol a kommunizmus, hol meg az anarchia elveinek hódol.

Mindegy, Szabolcsban esküsznek minden beütjére és Várkonyi István apostol.

Házkutatás Várkonyinál.

A rendőrség egyik kiküldöttje nyolcz detektív kíséretében pénteken délután jelent meg először Várkonyi lakásán, hogy nála házkutatást tartson. Először a gyűjtőveket és a lap utján gyűjtött pénzt kérte. Várkonyi azt felelte, hogy ő semmiféle gyűjtést sem rendezett és ennek bizonyítására előadta üzleti könyveit, melyeket a rendőrség embere lefoglalt. A lefoglalt könyvek között volt a *Földmivelő* előfizetőinek névsora is. Másnap délelőtt ismét megjelent Várkonyinál a rendőrség kiküldöttje és lefoglalt egy csomó pénzt, melyet éppen akkor Várkonyi meg-

amolt. Ez a pénz, mint Várkonyi mondja, az ő házának bérjévédelme. Összesen 491 forint 57 krajczárt vitt el a rendőrség embere. A rendőrség lefoglalta Várkonyi mind a négy házában a lakók hátralekös házbérét, lefoglalta a takarékpénztárban elhelyezett pénzt, valamint zuglói házában bérjévédelmet is. Várkonyi most *állandó rendőri felügyelet alatt van.*

Várkonyi a rendőrkapitány ellen — mint értesülünk — magánlak sértése, tulajdon sértése, hivatalos hatalommal való visszaélés és erőszakoskodás czimén feljelentést tesz a törvényszéknél és az előfizetők jegyzékének azonnali kiadását követeli — „nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.”

A szociáldemokraták.

A nemzetközi szociáldemokrata-párt vezérérei, ezek között Pfeiffer Sándor is, egyhangúlag azt mondják Várkonyiról, hogy tudatlan. Annak a pártnak, amely őt követi, egységes programja sincs, minden faluban másképen formulazzák az elveket. Azokkal a szegény mezei munkásokkal, akik Szabolcsban most elégedetlenkednek, a szociáldemokraták is rokonszenveznek, de vezérok taktikáját nem tartják elfogadhatónak, mert ez nem a szenvedélyek lecsillapítására, hanem az elkeseredés ébresztésére való. Az ő legelső czélok mindenütt a szervezkedés, Várkonyinak nincs szervezett pártja egyetlen községben sem. Különböztetést sem tartják kizártnak, — legalább a hogy Pfeiffer mondtotta — hogy Várkonyi agent provocateurnek volt felfogva a nemzetközi szociáldemokraták ellen. Azt örömmel konstatálják, hogy Várkonyi és újságja csak ott hódíthattak, ahol a szociáldemokraták még nem szervezkedtek. Szabolcsban alig van néhány község, amelyben szociáldemokraták is volna. Biztosítják azonban a kormányt affelől, hogy ha szabadkezt enged nekik, *egy hét alatt az egész megyében helyreállítják a nyugalmat.*

Csemegi Károly a munkáskérdésről.

A magyar jogász-egyletnek tegnapi Csemegi Károly elnöklése alatt tartott teljes ülésén dr. Horváth János iparhatósági biztos felolvasást tartott mezőgazdasági munkásviszonyainkról és az 1898. évi II. törvényekről. A felolvasó ismertette és bírálta az egész törvényt és azzal végezte előadását, hogy a képviselőházban történt számtalan módosítás következtében a törvény kiállja a jogászok kritikát, nincs tehát ok arra, hogy a munkásokat a törvény ellen izgassák.

A tetszéssel fogadott előadás után Csemegi Károly elnök emelt szót s a következő nyilatkozatot tette:

Tisztelt teljes ülés! Igen tanulságos volt a tisztelt előadó ur felolvasása, amelyből bepillantást nyertünk a magyarországi munkásviszonyokra és az abból fejlődött mozgalmakra is. Szabadjon reménylenünk, hogy ez a keserves harc, amely a társadalomban keletkezett, el fog tűnni s Magyarország meg fogja találni ezuttal is, mint eddig, ezeréves fennállása alatt mindig, azt az oltalmat és óvószert, amely ismét harmóniába hozza a társadalom különböző osztályait és lehetővé teszi a békés továbbfejlődést. Nagyon helyesen utalt a tisztelt előadó ur arra, hogy a jog az, amelynek alapján az segítséggel remélhető, de biztosan el is fog éretni a helyzetnek javulása és a harmóniának helyreállítása. Mindaddig azonban, amíg meg nem barátkoznak az illető tényezők azzal, hogy bármily kellemetlen, bármily nehézkes, bármily egyes, hátrányosnak látszó viszonyokkal van is összekötve a jog utjának keresése és megállapítása, mindaddig, amíg meg nem barátkoznak azzal, hogy ez az egyedüli út, amelyen a jogállamhoz eljutni lehet és a jogállam az az egyedüli, amely a megnyugvást létrehozza, ennek pedig lényeges és elmaradhatatlan tényezője a független, a hatalomtól egészen önálló bíró, — mindaddig, míg ez gyökeret nem ver a nemzet lelkében, míg a jognak hivatott közegei nem fognak örködni a jog felett és nem fogják orvosolni a jogtalanságot: mindaddig minden kísérlet hiú ábránd és hiú tapogatózás lesz. (Éljenzés és taps.)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Verescsagin Budapesten. A nagy orosz festő ma reggel óta fővárosunk vendége. Alig, hogy megérkezett, kihajtatott a városligeti műcsarnokba és ott egész délelőtt a kiállítását rendezte.

A tárlat legfőbb látványossága a *Napoleon-cziklus*, amely tizennégy képben örökíti meg a nagy császár szerencsétlen végű téli hadjáratait. Ezenkívül a mester hatvannégy különféle tárgyú képet állít ki. Nagybárára genre-t és tájképet és végül tiz vázlat és 64 fényképfelvétel a festő régibb képeiről egészíti ki a tárlatot. A M—g egy tudósítójának Verescsagin elmondta, hogy mikor a Napoleon-cziklus Párisban ki volt állítva, a francziák sokat akadékoskodtak. Ő ugyanis Napoleont realiztikusan ábrázolja képein; földig érő bundába és mélyen a fejre húzott sapkába öltöztette. A francziák már ezt is zokon vették, azonkívül a katalógus néhány pontját udvariassági szempontból kifogásolták. E miatt maradt el *Faure* köztársasági elnök látogatása is, aki előzőleg megígérte ezt.

Verescsagin elbeszélte, hogy két eredeti Napoleon-képet talált, az egyiket egy párisi könyvtárban, a másikat a Musée militaire-ben. E képek után egy Varsóban élő öreg festő utasításai szerint — ki még maga is emlékezett Napoleon ruhájára s arra a zöld bundára, melyet Oroszországban viselt — costumeöket készítettett s ezeket használta fel képei megalkotásánál. Érdekes az, amit Verescsagin a német császárral folytatott beszélgetéséből elmondott. A művész szóba hozta a császár előtt, hogy a francziák érzékenykednek, mert Napoleont olyan nagyon beburkolta. *Vilmos* császár erre az orosz nagykövet jelenlétében azt a kijelentést tette, hogy Napoleon sapkája felett még egy kendőt is göngyöltetett a fejére s ezáltal úgy festett, mint egy vénasszony.

A művész különben Oroszországból számos levelet kapott, melyben szemrehányásokkal illetik, miért festett most, az orosz-francia barátság idején, ilyen tárgyú képeket? Erre az a megjegyzése, hogy ő az igazságot, mindig csak az igazságot keresi és állítja a szemlélő elé, nem elfogott; az ő képei meg sem közelítik azt a nyomort, azt a borzalmas pusztulást, melyben 500.000 ember vesztette életét. Ő képeiben nem vádolja Napoleont, csak az igazat tárja föl úgy a történelemből, mint a természetből. Ő büszke arra az epithetonra, melylyel a német császár tüntette ki, aki azt mondta neki, hogy ő a béke egyik legfenekeltebb apostola.

Budapesten ez érdekes tárlat február 20-ikán nyílik meg és naponként reggeli 9 órától esti 9 óráig lesz látható 30 krajczár belépti díj mellett.

* Komáromi Mariska a Magyar Színházban. Komáromi Mariska, aki szombaton, 19-én kezdte meg vendégszereplését a Magyar Színházban, ötször egymásután fog fellépni *Message* új operettejében „*A Michu lányok*”-ban. Az operette-et szombattól szerdáig, 23-ig minden nap adják; a jövő hét többi napjaira azért nem tűzheték ki, mert a művésznőnek régibb szerződési kötelezettsége következtében, 24-től márczius 1-ig Debreczenben kell vendégszerepelnie.

* Felhőszakadás. Ez a czime *Gerő* Károly új népszínművének, mely a Népszínház legközelebbi ujlonsága. A fő női szerepet *Küry* Klára játssa s a darabból már javában folynak a színpadi próbák.

* Tina di Lorenzo ma este a Vigszínházban *Frou-frou*-t játszotta. Kedves, friss és mozgékony volt, néhány jelenetében meg éppen rendkívül szertretreméltó és hangulatos. A tele nézőtérrel ezért elhalmozták tetszésnyilatkozatokkal. *Ando* persze ma is kitűnő volt. A második fölvonásban virtuózul játszották a próbajelenetet, ami Tina di Lorenzon kívül partnereinek, *Moro* *Pilotto* asszonynak és *Sanati* urnak is föltétlen érdeme volt. Az olaszok kiváló összejátékában ma egyáltalán nagy gyönyörűsége telt a közönségnek.

* Magyar művésznő Berlinben. *Grosz* Gizella, a fiatal magyar zongoraművésznő, aki az országos zeneakadémián *Thomán* Istvánnal tanult, Berlinben nagy sikerrel hangversenyezett. Az ottani lapok dicsérik technikai készülttségét és izlését. Brahms egyik rapszódiját lendülettel játszotta, ezenkívül Beethoven, Schubert, Chopin és Weber szerepeltek a műsorán.

FŐVÁROS.

(A II. kerületi községi választás.) A múlt év december 2-án és 3-án a II. kerületben megtartott községi választást, törvénytelenségek következtében, megsemmisítették s az új választást e hó 20-dikára tűzték ki. A kerület választópolgárai vasárnap délután 3 órakor általános választói értekezletet tartottak a medve-utcai Fácán-vendéglő nagytermében, hogy jelöltek állítsanak. A jelöltek a következők: *Kollár Lajos*, dr. *Gőtz József*, *Szabó M. Ferencz*, dr. *Kiss Károly*, dr. *Németh Imre*, *Eckermann Ede*, *Petsits Márk*, *Duma György*, dr. *Csorba Ferencz* és dr. *Buday József* rendes; *Varga István*, *Fromann István* és *Kozma Gyula* pedig pótagok. A kerületi választmány tagjai: *Jents Vilmos*, dr. *Weber Adolf*, *Gombossy Imre*, *Saumann József*, *Varga István*, *Weninger Mihály*, *Mocskonyi Gyula*, *Rainl József*, *Szabó Ignác*, *Szalay Győző*, dr. *Kraicsy Rezső* és *Böcskey Lajos*. A választópolgárok elhatározták, hogy jelöltjeik győzelemre juttatása érdekében egy párttá tömörülnek „*egyesült polgári párt*” cím alatt.

(A főkapitány jelentése.) *Rudnay Béla* főkapitány a főváros közigazgatási bizottságának mai ülésén jelentést tett a főváros múlt havi közbiztonsági állapotáról. A jelentés szerint a személy- és vagyonbiztonság változatlanul kedvező maradt. Összesen 1347 büntetendő cselekmény jutott a rendőrség tudomására, ezek közül 243 eset irányult az ember élete és épsége ellen. A jelentés említést tesz a hirhadt zsarolási ügyekről is, amelyeknek folyamán több tartóztatás is történt. A rendőrség így irányban további nyomozást is indít. A letartóztatások tárgyában különben mintegy mentségül felhossa a főkapitány, hogy csak a nyomozás sikere érdekében, nehogy az eredmény meghusítottassék, tartóztatottak le néhány egyént.

(Kedvező eredmény.) Hol volna ez másutt, mint az adópénztárnál. A közigazgatási bizottság mai ülésén jelentette az adófelügyelő, hogy az állampénztárnál 1.269.663 frt 96 krt fizettek be a múlt hónapban; 1897. januárban a befizetés 1.138.261 frt 35 kr. volt; tehát az eredmény az idén 131.402 frt 61 krral kedvezőbb. A főváros pénztáránál a múlt hónapban 327.925 frt 40 kr., a múlt évi január havában pedig 292.627 frt 03 kr. volt a befizetés; eszerint az eredmény az idén 35.298 frt 37 krral kedvezőbb.

(Sok hűhó semmiért.) A tisztí főorvos a közigazgatási bizottság mai ülésén azt mondta, hogy a főváros közegészségi állapota a múlt hónapban sokkal kedvezőbb volt, mint tavaly decemberben, vagy pedig a múlt év január havában. A ragadós betegségek ritkábban fordultak elő, a halálesetek száma is apadt. Pedig, hogy kongott a vészharang a közgyűlésen a tífusz-bacillusokkal „telített” vízvezetési víz miatt.

VIDÉK.

* (A Herkules-fürdő ügye.) *Temesvári* levelezőnk táviratozza: A Herkules-fürdő ügyét, mely nemrég a képviselőházat is foglalkoztatta, a temesi agrár-takarékpénztár közgyűlésén dr. *Fáy Ignác* részvényes szóvá tette. Az igazgatóság kijelentette, hogy az intézetet, mely a fürdőbérletet korábbi időszakból örökölte, bármikor kész visszaadni az államnak, amely a Herkules-fürdőn fontos szerepet játszó politikai, emberbaráti és társadalmi szempontokat jobban érvényesíthetné, mint a tulmagas bérösszeg által korlátozott részvénytársulat.

* (A fiumei közigazgatási bizottság.) Fiume közigazgatási bizottsága ma tartotta második ülését gróf *Szapáry László* kormányzó elnöklése alatt. A szakeladók jelentései közül érdekes *Feichtinger* pénzügyigazgatóé, aki közölte azt, hogy a fiumei vámhivatal bevételé januárban *félmillió forinttal* több volt, mint tavaly ilyenkor. Ez az olasz borok nagyobb mértékű behozatalának tulajdonítható. *Maderspach* közgazdasági előadó szerint a népnek incs munkája; a gabonakivitel és az építkezés

pang. A kormány megkezdhetné az állami fuiskola építését, a város pedig a vágóhidét. *Donáth* tanfelügyelő azt javasolja, hogy a tanköteleseket, akiket eddig Fiumében nem tartottak számon (?), július elsejéig írják össze.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Érdekes pör.** Furcsa pöre akadt Pozsony város törvényhatóságának. Még a nyári árvizek alkalmával történt, hogy a városi közfürdőt elsodorta a Duna árja. Az elszakított fürdő elemi erővel ment neki az alatta álló katanai uszodának, s azt is magával sodorta. Az utóbbin ez által körülbelül 1000 forintnyi kár esett, amit most a hadügyminiszter Pozsony városon követel. A tanács hiába hivatkozott a vis majorra, a hadügyminiszter csak nem akart tágitani s pörre vitte a dolgot, melynek kimenetele elé természetesen nagy kíváncsisággal néznek.

— **Az intendáns sajtópöre.** A Nopcsa-Szalai sajtóperben Szalai Mihály bejelentette a sajtóbíró-ságnál, hogy a báró *Nopcsa Elek* által inkriminált közleményben foglalt állításokat bizonyítani óhajta és e czélból több *ballerina* beidéztetését kérte. A ballerínák kihallgatására azonban aligha kerül a sor, mert a sajtóbíró-ság valószínűleg elutasítja Szalait a női becsületet érintő állítások bizonyítása iránt előterjesztett kérelmével. A ballerínákon kívül Szalai kéri mindamaz egyének kihallgatását, akik a Nemzeti Casino híres vacsoráján részt vettek; és beidéztetni kéri *Jászai Marit*, a Nemzeti Színház tagját és *Keczeri Irént*, a Vigszínház tagját. Az esküdtzéki tárgyalás minden esetre érdekesnek ígérkezik.

— **Uzsora.** *Maleczky Vilmos*, az opera nyugdíjas tagja uzsora vétsége miatt jelentette föl *Ruttkai* Vilmost, egy budapesti temetkezési vállalat tulajdonosát. Panaszában azt adta elő, hogy *Ruttkai*, aki évek óta szipolyozza őt, beperesített egy ötszáz forintos váltót, amire nem kapott többet 150—200 forintnál. A törvényszék a koporsókereskedőt uzsora vétsége miatt *vád alá helyezte* s a vádhatározatot a királyi tábla *helybanhagyta*.

Grosszmann Hugó.

— Szocialista az esküdték előtt. —

Grosszmann Hugó esztergályos segéd és a „Népjog” külső dolgozótársa. Elég sűrűn szerepel az ugynevezett „szocialista-sajtóperek”-ben, mert *Grosszmann*, mint a proletárok millióinak hivatott védője, gyűlöli mindazokat, akik nem tartoznak az elvtársak táborába. Legutóbb a nagykatái szolgabíró, *Sárközy Pál* ellen intézett erős kirohanást, „Nagykátá miniatűr zsarnoka — ugymond — nem fér a bőrébe. Régebbi közleményünktől megvadult, mint a bika . . . *Sárközy* ur, a felfuvódott semmi, vasárnap rendőrökkel elfogatta *Zollai* Andrást, *Szabó Mihály* és *Nagy József* kókai elvtársainkat . . . És most önhöz van szavunk *Sárközy N. ur*, vagyis felfuvódott semmi! Ön egy oly eltörpülő parány, egy oly korlátolt valamicske a proletárok millióinak mozgalmával szemben, hogy bátran napirendre térhetnének jeletéktelen személye fölött.”

Grosszmann urat e czikk miatt perbe fogta a főügyészség és ma tartották meg ügyében az esküdtzéki tárgyalást.

Az *elnök*: Ki izta ezt a cikket?
— Én magam.
— Mi alapon?
— Egy levelet kaptunk Nagykatáról.
— Hol van e levél?
— Összetéptem.
— A vizsgálóbírónál azt mondta, hogy egy kókai parasztember járt nála s ennek panasza nyomán írta.
— Ez is megtörtént, de Kókáról egy levelet is kaptunk.
— Miféle összeköttetése van önnek Kókával?
— A szocialista párt szervezete útján
— Micsoda szervezet ez? Törvényes vagy titkos?
— Nem titkos, mert nyilvános gyűléseken alakulunk meg.
— Magyarázza meg, hogy jutnak önök összeköttetésbe a vidékkel?
— Lapjaink útján.
— Küldenek önök mindenkinek lapot?

— Az előfizetőknek.
— Másoknak nem?
— Csak annak, aki előfizet.
Pollacsek Sándor védő a bizonyítás megengedését kéri arra, hogy *Sárközy* szolgabíró misem tud a botbüntetés eltörléséről; a szegény embert hivatalában lelövésével fenyegeti, az országuton pedig, ha kocsija elől ki nem tér, korbáccsal üt rajta végig.
A bíróság elrendelte a védő által megnevezett tanúk kihallgatását, előbb azonban négy erkölcsös tanult hallgatott ki, akik *Sárközyt* tisztességes, becsületes, korrekt embernek ismerik.
Ezután a vádlott tanuinak kihallgatására került a sor.
Zollai András kókai földmives vallja, hogy egy küldöttség járt a szolgabírónál és gyűlés megtartására kért engedélyt, mire *Sárközy* rájok rivallt:
— Takarodjatok, mert lelőlek benneteket!
Az *elnök*: Mi bajuk volt ott maguknak Kókán?
— Kicsi volt a napszám: nyáron 60 krajczár, máskor meg 35 krajczár.
— Miért fordultak maguk panaszuikkal a vádlotthoz, egy esztergályossegédhez; mért nem inkább valami földbirtokoshoz?
— Voltunk *Dezsőffy* főszolgabíró urnál, de hiába.
— Hát nem törődnek ott a szolgabírói hivatalban a szegény ember bajával?
— Bizony nem.
— Nézze, *Zollai*, magának valami baja van a törvényszéknél?
— Csak annyi, hogy elfogtak és idekísértek Budapestre a törvényszékhez.
— De miért?
— Nem tudom én.
— No, ne mondjon ilyent!
— Azt mondták, hogy *felgyújtottuk a földesurnak egy kazal buzáját*.
— Hát még?
— Hogy *szocialisták vagyunk*.
— Látja, ugy-e volt valaki Kókán és rábeszélte, hogy ne dolgozzanak?
— Nem volt, hisz én kérem azt sem tudom, mi fán terem a szocialista. (Derűtség.)
Az *elnök*: Látja, ezt hiszem; mert nem is lesz maga soha olyan szocialista, mint azok (a hallgatóságra mutatra) az *elvtársak*. *Maga* izgatotté is, azért tartóztatott le?
— Csakhogy az nem igaz.
Czárán táblai bíró: Hát maguk télen csak 30—40 krajczárt keresnek?
— Annyit.
— És aratáskor?
— Akkor 80 krajczár a napszám.
— Volt idő, mikor a napszám nagyobb volt?
— 1884—1896-ben egy forint volt.
— Hogy jutott eszökre a gyűlésezés? Parasztember nem igen tudja, hogy mi az a „nyült ülés.”
— Olvastuk a „Népszavá”-ban.
Sántha ügyész: Ki csinálta az írást, amit a szolgabíró urhoz vittek?
— *Innen Pestről küldték*.
Sárközy szolgabíró: Ezek a szegény emberek eljöttek és gyűlésekre engedélyt kértek. Miután láttuk, hogy mennyire *felizgatták a pesti agitátorok a népet*, elhatároztuk kollegáimmal, hogy egyelőre nem engedünk gyűlést. Mikor nálam jártak, azt mondtam nekik, hagyjanak fel *szándékukkal* *nehogy úgy járjanak, mint a nagykatáink, akiknek közéje löttek a csendőrök*. Erre figyelmeztetve őket, azt mondtam: távozzanak *isten* hírével! Ők lármáztak a hivatalomban, mire könyvittem az ajtót s utat mutattam nekik.
A vádlott többi tanuja ugyanazt vallja, amit *Zollai*. Kihallgatták többek között *Pfeiffer* Sándort, az ismert szocialista agitátort, aki két ízben volt Kókán a földmivesek között.
Az *elnök*: Miféle baja van önnek a pestvidéki ügyészséggel?
— Nekem semmi bajom.
— Hát az ügyészségnek magával?
— Az ügyészségnek van baja velem.
— Izgatás miatt vád alá helyezték?
— Igen.
— Akkor látja, mégis *magának van baja*, mert *jogerős* vád alatt áll.
— Mi önnek a foglalkozása, *Pfeiffer*?
— *Magánhivatalnok* vagyok — az első magyar munkás termelő és fogyasztási szövetkezetnél. (Derűtség.)
— Mit csinál a termelő és fogyasztási hivatalnok Kátán?
— A nép segélyére mentem oda.
— Ön? Hát ért ön ahhoz? *Aratott ön valaha?*
— *A képviselők sem arattak*.
— De azok közül *némelyiknek van még alább földje!*
— Nekem is — *lehet valaha*. (Derűtség.)
— Aztán ön magánhivatalnok!

— Igen, de ezenkívül szociáldemokrata is vagyok.

A vád- és védbeszéd után az esküdtek Grossmant a rágalmazásban egyhangulag vétkeznek nyilvánították, amivel a becsületsértés kérdése eslelt. A verdict alapján a sajtóbiróság két havi fogságra ítélte a vádlottat.

A tárgyalás este 10 órakor ért véget.

FARSANG.

A mentők báija. Lapunk más helyén megírjuk, hogy a király bejelentette a mentők bálján való megjelenését. A bálbizottság ennek következtében azon fáradozik, hogy a bál minél fényesebben sikerüljön. A bálbizottság felkéri a bálányákat, hogy 9 és fél 10 óra között pontosan jelenjenek meg. A bálányák az egyesület színeiből készült jelvényt fognak viselni, hogy a Vigadó czukrásztermében akadály nélkül gyülekezzenek. Jegyek a bálra a Hungária-szállóban kaphatók.

Ujságírók báija. A Budapesti Ujságírók Egyesületének e hónap 27-iki hangversenyével és táncszal összekötött estélyére a jegyek kiadását ma délután kezdték meg. Mindjárt az első napon annyi jegy kelt el, hogy az elsőrendű helyeknek már csak a fele van meg. Tekintve, hogy kizárólag számozott helyek vannak, óhajtható, hogy a jegyek kivétele dolgában a közönség jókor intézkedjék. A hangverseny műsorából, melyben ritka művészeti számok lesznek, a bizottság hoinapi üléséből fog részleteket közzétenni. Jegyeket és meghívókat naponta délután 3—5 óráig lehet az Egyesület helyiségében (Károly-körut 4. szám) kivenni.

Képviselők piknikje.

Soha annyi mulatni vágyó, fiatal tagja nem volt a képviselőháznak, mint a mostani cyclusban. Kiderült ez már a képviselők múlt évi mulatságán is, amikor éjjel tájban megrohanták az örökvidám és mindig előzékeny Csávossyt:

— Kicsiny nekünk a Hungária! — mondogatták neki.

— Az ám! — felelte a piknikiek főintézője. Itt már táncolni sem lehet, no, de sebah, majd kipótoljátok a jövő esztendőben!

Igy történt, hogy ma a Royal-szállodában tartották meg a képviselők az ideai bálát. A fiatal honatyák azonban ma este is békétlenkedtek. És volt okuk rá.

A Royal diszes báli terme is megtelt teljesen. Soha annyi gyönyörűsége szép asszony és bájos fiatal leány nem táncolt ebben a teremben, mint ma. És jól mulattak valamennyien, mert a honatyák elfeledve politikát, szociálist, agrárkérdést, quótát és közös ügyeket, ropták a csárdást, vidáman, fáradhatatlanul.

A táncrend a hölgyeknek kedves emléke lesz: csinos könyvecske, amelynek a czimlapján a Hungaria alakja látható, a háttérben az új ország-háza a Dunával.

Ott voltak a mulatságon: Perczel Dezső, Erdély Sándor, Fejérváry Géza, Darányi Ignác miniszterek, Plósz Sándor, Latkóczy Imre, Gromon Dezső államtitkárok, Berzeviczy Albert és Láng Lajos, a képviselőház alelnökei, Radó Kálmán, valóságos belső titkos tanácsos, Rakovszky István, az állami főszámvevőszék elnöke, Szivák Imre, Örley Kálmán, Rosenberg Gyula, Herczeg Ferencz, Emmer Kornél, Molnár Béla, Fenyvessy Ferencz, Major Ferencz, Bolgár Ferencz, Lits Gyula, Patnoki Mór, Mezei Mór, gróf Bethlen András és még számosan a képviselők közül — pártkülönbség nélkül.

Éjjel után vacsorához ült a vidám társaság. A tánczosnók névsora a következő:

Asszonyok:

Bauer Antalné, Baranyay Gézáné, Bély Tivadárné, Borbély Lajosné, Borhy Györgyné, Bornemisza Adámné, Bölöni Ödönné, Csávossy Béláné, Cseh Gizella, Caeszák Benőné, báró Dániel Ernőné, Dániel Pálné, Erdély Sándorné, ifj. Erdély Sándorné, dr. Emmer Kornélné, Evva Lajosné, Fáy Lászlóné, Fejér Miklósné, Frey Ferenczné, Földváry Miklósné, Förster Gézáné, Gaál Jánosné, Gajáry Gézáné, özv. Gyertyánffy Jánosné, Gyárás Endréné, Harer Gyuláné, Hecker Károlyné, Heinrich Béláné, özv. Herich Károlyné, Hertelendy

Ferenczné, Horváth Mihályné, Hulényi Gyözöné, Ilyés Lajosné, Janicsék Józsefné, Jovanovics Kautz Gyuláné, Kilyényi Hugóné, Kenessey Pongráczné, dr. Kéty Károlyné, gróf Klebersberg Béláné, Köszeghy Sándorné, Körmendy Gyuláné, Láng Lajosné, László Mihályné, Laszkáry Gyuláné, Latkóczy Imréné, Lavatka Béláné, Lévy Józsefné, Lévy Lajosné, Lits Gyuláné, Leidenfrost Lászlóné, Liptay Béláné, Mandowsky Richárdné, báró Máriaassy Jánosné, Márfly Emilné, Matlekovicz Sándorné, Meskó Boldizsárné, Návay Gézáné, Nyiry Lajosné, Orszay Dezsőné, Örley Kálmánné, Pázmándy Dénesné, Patay Gyuláné, Perczel Dezsőné, Polyák Béláné, báró Pongrácz Anzelmné, Purgly Sándorné, Plósz Sándorné, Plahy Tamásné, Plahy Bertalané, Putnoky Mórné, Perczel Lajosné, özvegy Rakovszky Aladárné, Rakovszky Istvánné, özv. Raubauer Jánosné, Rudnyánszky Béláné, Rosenberg Gyuláné, Van Royen Henrikné, Ráth Péterné, Szilárdné, Jagits Józsefné, Sigray Pálné, Sigmund Dezsőné, báró Solymossy Lajosné, Skublics Jenőné, Szabó Imréné, Szász Emma, Szily Kálmánné, Szirmay Tamásné, Szivák Imréné, Székács Ferenczné, özv. Szende Pülöpné, özv. Szemző Jánosné, Szentkirályi Kálmánné, Szokolay Kornélné, Szigethy Gyuláné, özv. Takács Lajosné, Takács Endréné, Tüköry Alajosné, Síváry Urmánczy Ilona, Vermes Béláné, Vesztér Imréné, Végh Arthurné, Világhy Arnoldné, Versényiné Kállay Rózsa, Vasdényei Béláné.

Leányok:

Ajtay Margit, Ajtay Sári, Andrassy Ilona, Andrassy Marianne, Baranyay Gizella, Bély Elize, Bornemisza Gabriella, Borbély Elza, Bölöni Blanka, Cseh Anna, Csesznák Irma, Csesznák Teréz, Concha Hedvig, Concha Erzsike, Daniel Emma, Dániel Irma, Dolécskó Maresa, Dolecskó Margit, Döry Alice, Erdély Ilka, Erdély Zsuzsi, Evva K., Fackh nővérek, Fejér Izidóra, Fejér Gizella, Frei Berta, Fáy Szerafine, Fáy Vilma, Gaál Emilia, Groisz Helén, Gyertyánffy M., Hárer Irma, Hárer Ilona, Heinrich M., Ilyés, Jovanovics Ilona, Kelemen Sári, Kilyényi Mariska, Kenessey Adél, Kéty Anna, gróf Klebersberg, Kullmann Irma, Körmendy Ilona, Latkóczy Iréne, Laszkáry Margit, Lavatka Ilona, Lits Olga, báró Máriaassy Erzsike, Márfly Ferike, Márfly Irma, Marton Irma, Matlekovicz Róza, Meiszner Irma, Mezei Elza, Morschan Mariska, Náday Ilona, Návay Erzsike, Nyiry Margit, Örley Anna, Pázmándy Mimi, Pázmándy Olga, Patay Mártha, Pekár Alice, Perczel Melinda, Püspöky Margit, Petheő Elza, Plósz Jenke, Plósz Gizella, Plahy Sári, Plahy Olga, Perczel Ella, Rakovszky Etelka, Rakovszky Ida, Raubauer Iréne, Ráth Aranka, Sigmund Alice, Sigray Hermine, Skublics Gizella, Skublics Lenke, Szabó Irma, Szabó Juliska, Szász Irma, Székács Iréne, Szentkirályi, Szily Róza, Szirmay Matild, Szivák Margit, Szivák Iréne, Takács Mártha, Takács Mariska, Takács nővérek, Thuróczy Mariska, Urmánczy Lenke, Vasdényei, Végh Adéle, Világhy Pálma.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

HU kis olvasó. Van nálunk csinos is, fekete is, legényember is. Csak hogy többnyire, aki csinos, az nem legény, aki fekete, az nem csinos és aki csinos is, fekete is, legény is, olyan csak kettő van. Hogy vállalkozó szellemű mind a kettő, az természetes. Minden ujságíró vállalkozó szellemű. De azt is szereti tudni, mire vállalkozik. Szóval látni szeretnék önt.

Eszéki magyaroknak. Szívesen helyreigazítottuk volna a kifogásolt közleményt, ha az nálunk megjelent volna. Nálunk nem jelent meg az a dolog, amire önök felelnek.

L. J. Balassa-Gyarmat. Ugy szólnán napról-napra hirdették ezek az intézetek magokat a hírlapokban. Bármelyikhez bizalommal fordulhat felvilágosításért.

G. Kolozsvár. Intézkedtünk.

Franciscus. 1. Igaza van. A törvényszék elnöke nem szokott felállani, ha a tanuhoz kérdéseket intéz. 2. Az elnök elvetette a súlykot, amikor a beszédében való közbeszólást az Uristennek megtiltotta. Ahhoz nem volt joga. 3. A közönségnek nem szabad a tárgyalás menetét zavarni s az elnöknek joga van a termet kiüríttetni, ha a közönség egy-egy nyilatkozatára kacagásban tör ki. Kriminálisitka elv, hogy amikor az elnök beszél, az Uristennek sem szabad nevetni. Ezt az elvet az igazságszolgáltatás komolyságára való tekintettel állították fel. 4. A törvényeségi gyakorlat szerint a védő úrve intézeti kérdéseit a napszamosokhoz, a szolgálkhoz, rendőrökhez és a X—XII. rendfokozatban levő hivatalnokokhoz; ellenben föl kell állania akkor, midőn például rendőrségi fogalmazókhoz, kapitányokhoz, szóval az I—IX. rendfokozatban levő hivatalnokokhoz intéz kérdéseket.

K. Nagy-Kapos. Minden kérdésre válaszolunk, amire csak válaszolni lehet. Önnek is bizonyosan válaszoltunk. De erre a reklamációra nem mondhatunk semmit, csakis ha a kérdését ismétli.

M. I. Tiszaföldvár. A Mentő-egyesület sorsjegyeinek huzása május 27-én lesz.

E. Gy. Budapest. Sorát ejtjük.

L. K. Ócsény. Nem tudunk róla semmi jót.

H. F. Lőcse. Költevényeket nem küzlünk, még akkor se, ha jők volnának.

M. J. Szarvaskend. Szíveskedjék a kézirat címét is megírni, különben nem adhatunk felvilágosítást,

Alfa. Illik-e udvarolni egy tisztességes leánynak, akit nem akarunk nőül venni? Fogas kérdés. Mielőtt azonban válaszolnánk kérdésére, szíveskedjék közölni velünk, vajjon az illető kisasszony nem adna-e önnök kosarat, ha megkérné a kezét.

Kiváncsl. 1. Zola nem zsidó. 2. Hogy föntentik-e Zolát? Nem — igen. 3. A nagy-szent-mihályi iparossegédeknek Zolához intézett sürgönyét nem közölhetjük.

Névtelen. A beküldött költeményt már olvastuk valahol. Ha jól emlékszünk, a *Borsszem Jankó* csodabogarái között.

NYILTTÉR.

Haldek

Eckendorfi répamagja

92%-kal csirázik

206 csirával.

NEWYORKI GERMANIA

Életbiztosító-Társaság.

Európai osztály: Berlin, Leipzigerplatz 12.

(a társaság saját házában.)

Nem kölcsönös. Részvényeseknek korlátozott osztalék 120.000 korona.

1896. végén érvényben levő biztosítások: 335 millió korona.

tényleges vagyon : 111

üzleti tőkeleg a biztosítottak javára: 7 1/2

Ingatlan háborúbiztosítás. A biztosított az osztalékokt évenként felveheti.

Évenként osztokező díjaztatás.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, V., Váci-körut 16. sz.

Igazgató: KÁLLAY GYULA.

Első osztr. biztosító-intézet

KATONAI SZOLGÁLAT ESETÉRE

Bécsben. (Kölcsönös.)

Magyarországi igazgatóság: Budapest, V., Váci-körut 16.

Igazgató: KÁLLAY Gyula.

Bevonulás esetén a biztosított összeg, az össze-gyűlt osztalékokkal együtt, kifizetetik. Be nem vonulás esetén a befizetett díjak visszatérítetnek és az osztalékok is kifizetnek.

Prospektusok készséggel adatnak és bővebb felvilágosítást szívesen nyujt

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, február 14. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 307.50. Az irányzat nyugodt.

New-York, február 14. (C. T. B.)

február 14. február 11.

cents cents

Baza február 102 1/4 102

májusra 98 1/4 97 3/8

juliusra 90 1/4 89 3/4

Tengeri májusra 35 1/8 34 1/8

Chicago, február 14. (C. T. B.)

február 14. február 11.

cents cents

Baza májusra 98 1/8 96 7/8

Tengeri májusra 30 1/4 29 1/2

Ipar és kereskedelem.

Dohánygyár a Szepességben. Lőcsei tudosi-tónk írja: Nagy örömet keltett Szepes-Béla és az egész Poprádvölgyben a kormányának az az elhatározása, melyszerint a tervezett új dohánygyárnak felállítási helyéül Szepes-Béla van kiszemelve. Ezen gyártelepnek létesítésével a különben is nagy szegénységgel küzdő poprádvölgyi lakosoknak új keresetforrás megnyílik.

Vásárosarnok Sopronban. A soproni piac drága voltának a megszüntetése már rég gondja a soproniaknak. Legújabbban maga a polgármester, Gebhardt József, állott ama mozgalom élére, amely a bécsi piac obszorbeáló hatása folytán beállott drágaságot csökkentse. A mozgalom arra az eredményre vezetett, hogy a város legelőbbkelő polgárai Gebhardt polgármester elnöke mellett tanácskozást tartottak és a tanácskozásból bizottságot küld-

tek ki, amely a soproni vásárcsarnok létesítésére konkrét javaslatot fog kidolgozni.

Kőbányai sertésspicz, február 14. Magyar elsőrendű: Fialat nehez (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55 1/2—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 55—56 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. február 12. napján volt készlet 16766 drb, február 13-án felhajtott 655 drb, február 13-án elszállított 509 drb, február 14-én maradt készleten 16.912 darab. A hizott sertés üzletirányzata: 41ékn.

Budapesti konzum-sertésvásár, február 14. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. február 12-én érkezett 261 drb. Készlet 97 darab, összes felhajtás 358 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 221 drb.; elszállítatlan maradt 137 drb. Napi árak: 120—180 kilós 52—56 kr., 220—280 kilós 53—56 kr., 320—380 kilós 52 kr., öreg, nehéz 54 kr., malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti birka vásár, február 14. A mai vásárra felhajtott 704 darab hizalt ürü és 60 darab feljavított juh. Az egész állomány elkelt. Napi árak: Hizalt ürü 18—20 forint páronként, 19.50—21 forint 100 kilónként, feljavított juh 15—17 forint páronként, 17.50—19 forint 100 kilónként, kiverő juh 9—11 forint páronként, anyajuh 13—15 forint páronként, 17.50—19 forint 100 kilónként.

Bécsi vágómarhavasár, február 14. A mai vásárra felhajtottak: 2560 darab magyar, 411 drb. galicziai, 95 darab bukovinai, 795 darab német, összesen 3861 darab szarvasmarhát, e között 980 darab sovány marhát. A gyengébb felhajtás következtében a vásár hangulata kedvezőbb volt és az árak 1/2—1 forinttal emelkedtek. Jegyzések: magyar hizódkör I. minőségű 36—39 forint, II. minőségű 31—35 frt, III. min. 27—30 frt; galicziai hizódkör I. min. 37—38.50 frt, II. min. 32—35 frt, III. min. 28—31 frt; német hizódkör I. min. 39—42.50 frt, II. min. 34—38 frt, III. min. 29—33 frt.; paraszti ökör 20—26 frt, bika és tehén 18—32 forint.

Pénzügy.

Magyar általános hitelbank. Az igazgatóság mai ülésben előterjesztette az intézet 1897-iki zárszámát. Az osztalékot 1897-re 18 forintban állapították meg; a tiszta nyereség 1.805.439 forint, tehát 95.000 forinttal több, mint tavaly. A feltűnően csekély osztalékot az a körülmény magyarázza meg, hogy a bank, miután tőkét feltele. 3 millióval több részvénytöket volt kénytelen 1897-ben kamatoztatni, az üzletmenet pedig kedvező volt.

Pesti magyar kereskedelmi bank. A pesti magyar kereskedelmi bank ma este tartotta évi rendes közgyűlését Láncoz Leó orsz. képviselő elnöke alatt. Az előterjesztett évi jelentés kiemeli, hogy a múlt évi ügyvitel az általános közgazdasági viszonyokban nem igen talált támogatásra, sőt különösen az 1895. évi őszüti eseményének tartós kihatásaként jelentkező győnge vállalkozási kedv és az ezzel karöltve járó pénzhiány, mely az általános kamatlábnak rendkívüli és az intézetre nézve káros hatásait idézte elő, másfelől pedig az ismeretes rossz termés az intézettel is érezte békítő befolyását. Az igazgatóság oda törekedett, hogy eme visszás közgazdasági tényezők kedvezőtlen hatásait egyrészt az intézet által kultivált üzletágakban, tevékenysége fokozásával ellensúlyozza, másrészt pedig nagyobb forgalom révén, igyekezett emelni az üzletek jövedelmezőségét. Ennek tulajdonítható, hogy az említett visszás körülmények között is az igazgatóság igyekeztét siker koronázta. A mérlegben feltüntetett eredmény még fokozható is lett volna, ha a fővárosi pénzügyteltek egyetértő közreműködése útján a pénzbetétek eddigi magas kamatlábat leszállítani sikerült volna. Az igazgatóság reméli, hogy az összes érdekelt tényezők nemcsak arra a meggyőződésre jutnak, hogy a helyzet orvoslást igényel, így a hazai bankforgalom, mint a budapesti bank és értékpapírpiac jövőjének érdekében is, de különös tekintettel a valuta helyreállítására, mely dacára az országra hátrányos eddigi késedelemnek, ma-holnap mégis be fog következni s bizonyára a magyar bankvilág részéről is előkészítő átmeneti intézkedéseket követel. Az igazgatóság jelentésében tudatja, hogy a múlt évi szeptember 21-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata értelmében az alapítóknek 12.500.000 forint-ról 15.000.000 forintra való felemelését 5000 darab 1150 árfolyamu részvény kibocsátásával teljesen keresztül vitte. A zárszámadás szerint az üzleti év 2523.406 forint 21 krajczár tiszta nyereséggel zárul, ami a teljesen befizetett részvény tőke a 20-187 százalékos kamatozásának felel meg. Ebből a különféle jutalékok és javadalmazásokra 311.911 frt 07 kr. levonása után és hozzáadva az 1896. évi nyereségátvétel: 370.973 frt 84 kr.; a közgyűlés rendelkezésére áll 2582.409 frt 98 kr.

Indítványozza az igazgatóság, hogy ebből 1.750.000 frt-1897. évi osztalékfelvételnek 70 frtjával való beváltására fordítsák, s a rendkívüli tartalékalap javadalmazására 483.461 frt 02 kr. használtassék fel s a 366.048 frt 96 krnyi maradvány pedig az 1898. év javára irassék. A tartalékok 11.600.000 frtra emelkednek, mi részvényenként 366.67 frtnak és az alapítók 77.33 százalékának felel meg, míg a hivatalnokok és szolgák nyugdíjalapja 726.331 frt 72 krra szaporodik. Az osztalék kifizetését holnap kezdik meg. A jelentés végül melegen emlékszik meg Kreische Antal elhalálozásáról, ki évek hosszú során át buzgó tagja volt a felügyelő-bizottságnak. Endkét jegyzőkönyvben örökölt meg. Ezután a közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette a felmentést úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta és Szabó Imre országgyűlési képviselő részvényes indítványára elismerését fejezte ki az elért fényes eredményért és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak. Láncoz Leó elnök az igazgatóság nevében megköszönte a bizalmat és igéri, hogy mindig azon lesz, hogy a részvényesek jogai mindenkor érvényre jussanak. Végül a kilépő igazgatósági tagokat: Schweiger Márton, Fellner Henriket, Gutmann Vilmost és Holtscher B. Lipót, a felügyelő-bizottságba pedig Blan Adolfot, Gilming Ferencet, Gold Zsigmondot és Rapp Imrét újból egyhangulag megválasztották.

Közlekedés.

A vasúti forgalom biztonsága — Ausztriában. Mint Bécsből távirják, az osztrák államvasutak igazgatósága legközelebb olyan intézkedéseket szándékozik életbe léptetni, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy a vasúti forgalom biztonságát jelentősen emeljék, másrésztől hogy megakadályozzák a külszolgálatban levő alkalmazottak túlterhelését. Az államvasutak igazgatósága reméli, hogy a nagyobb osztrák magánvasutak hasonló intézkedéseket fognak életbe léptetni. Az intézkedések évi egy millió forinttöbbit kiadást igényelnek. A foganatba veendő intézkedések főbb pontjai a következők: A 24 órás szolgálati idő megszüntetése a külszolgálatban levő egész személyzetnél, oly alkalmazottaknak a szolgálati ideje, kik külszolgálatban állanak és kiknek működése nagyobb személyes felelősséggel jár, a legrövidebbre redukálendő; vasúti és váltóőröket ily körülmények közt csak 12 óráig szabad szolgálatban tartani és azután 24 órás pihenést kapnak. A mozdonyszemélyzet munkaideje a személyvonatoknál legfeljebb 9, a tehervonatoknál legfeljebb 12 óra lesz.

Villamvasut Magyar-Óvár és Mosony között. Mosony vármegyének e két legélénkebb forgalmi pontja között nemcsak a villamos összeköttetés létesül. Az új vasutra mindkét város közönsége huszezer forintnyi összeget ajánlott föl, melylyel az előmunkálatokat már tavaszra megkezdik. Az építéshez szükséges töket részvények útján fogják beszerezni, melyekre már eddig is sok előjegyzés történt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 14.

A mai tőzsde lanyha volt. A tavaszi buza vagy öt krajczárt vesztett árából. A többi határidők és — ami a földolog — a készárak változatlanul fentartották jegyzéseiket.

Amerikában szombaton szünetelt az üzlet. Nem igen hederitenek ugyan mostanában a tengerentúli piacokra, mivel speciális viszonyainknál fogva az üzlet irányzata nálunk az utóbbi időben mindig egészen önállóan alakult, sőt nem egyszer tapasztaltuk, hogy ép amerikai emelkedésre itt lanyhultak az árak, newyorki és chicagói olcsobbadás után pedig valóságos hausse-mozgalom keletkezett. Mégis ma, hogy semmit sem tudunk arról, hogy mi történt az Oceánon túl, mintha hiányzott volna a direktiva. Az üzlet tendenciája ma nélkülözött az egységes vezetést és a gabonacsanókbeli orchestrum rögtönzött egyveleget rendezett délelőtt, mely alatt majd forte, majd piano hangzott az árak skálája, csak estefelé mutatkozott némi együttműködés — az árak leszorításában.

Természetesen a contremine részen volt és a többé-kevésbé muló természetű árcsökkenéseket felhasználta kötéseinek stornirozására, áldva a vélelmet, amely által aránylag enyhé büntetéssel megnéülhet vakmerő játéknak színhelyéről. Jobbára csakis ily fedezések egyrészt és a kulissza apró-cseprő nyereségrealizációi másrészt, képezték a forgalom anyagát. Ujabb, számottevő vételök ne

igen fordulnak elő, noha — amint ezt már kifejtettük — mindenki meg van róla győződve, hogy kevés risikóval jár ma a tavaszi buza magához váltani. De hát az idő már nagyon előrehaladt. Folyó hónap huszonötödikén be kell nyújtani a giro és pénztárgyülethez a kötések jegyzékét és a bizománysok azon vannak, hogy e napig félig-meddig tabula rasat csináljanak.

Mondhatni, hogy a márczius—áprilisi terminus már agoniában van és meglehet, hogy végelgyengülésben fejezi be viharos életét, anélkül, hogy utolsó óraiban még sok emociót okozzon. Egyébként ráérünk még az elparentálással.

A spekuláció érdeklődése ma már a későbbi, a május—juniusi határidő felé fordult. E terminusra nézve is elágazódnak a vélemények. Akad nem egy üzérkedő, aki biztosra veszi, hogy addigra nagy mérvet ölthetnek a hozatalok idegen buzában és szívesen adja el a buzáat 35—40 krajczárral olcsóbb áron is a tavaszinál; találkozik másrészt vevő, aki ugyan szintén nem kételkedik abban, hogy a külföldi, illetve tengerentúli származékokban esetleg 3—4 hónap múlva jelentékenyebb lehet a kínálat, de abban már tamáskodik, hogy olcsóbb árak mellett jön majd be az ár.

Az európai piacok közül Berlin, London fentartott, Páris 20 centimes-mel magasabb és Liverpool 1/4 pennyvel olcsóbb árakat jelzett.

Sza.

Elkelt 25.000 mm. buza fentartott áron, közte vagy 10.000 mm. idegen ár.

Előfordult eladások buzában.

Menyiség mizsánál	ó vagy új	származás	lakitáras káló súly kg-ral	minőség megjegyzés	átadási hely	ár, netto 100 kg-ig	kézp. vétel 3 hónap
200	új	újszvidéki	79	—	Budapest	13.40	—
1600	"	"	77	—	"	13.80	—
300	"	"	78	—	"	13.10	—
230	"	"	78	—	"	13.05	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
900	"	"	78	—	"	13.00	—
500	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
350	"	"	78	—	"	13.00	—
230	"	"	78	—	"	13.00	—
400	"	"	78	—	"	13.00	—
400	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
250	"	"	78	—	"	13.00	—
250	"	"	78	—	"	13.00	—
500	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
100	"	"	78	—	"	13.00	—
1000	"	"	78	—	"	13.00	—
1300	"	"	78	—	"	13.00	—
8000	"	"	78	—	"	13.00	—
2200	"	"	78	—	"	13.00	—

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minis. súly hektól.	100 kilogr. kézp. ára	100 kilogr. kézp. ára			
	frtől	frtje	frtől	frtje		
Túszvidéki új	74	12.80	12.70	75	12.80	12.85
" " " " " "	76	12.90	12.95	77	13.05	13.15
" " " " " "	78	13.20	13.30	79	13.35	13.40
" " " " " "	80	13.45	13.50	—	—	—
Pestvidéki új	74	12.55	12.65	75	12.75	12.85
" " " " " "	76	12.85	12.90	77	13.00	13.10
" " " " " "	78	13.15	13.25	79	13.30	13.35
" " " " " "	80	13.40	13.45	—	—	—
Fejérmegyei új	74	13.65	12.75	75	12.85	12.90
" " " " " "	76	12.95	13.00	77	13.10	13.20
" " " " " "	78	13.25	13.35	79	13.35	13.40
" " " " " "	80	13.45	13.50	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 111.300 métermázsza buza és 81.900 métermázsza liszt. A nyugatban 47.073 métermázsza buza és 2549 métermázsza liszt. Silos 40.200 métermázsza buza.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi és ősz buza irányzata délelőtt ingadozó, délután lanyha volt.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Déllelőti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárt	kezdet	forgalom	zárt
márczius	12.04	12.05-06-07-08-09	12.09	12.01	—	11.99
május szept.	11.69 9.34	11.71 9.32-33	9.31	9.28	—	—

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárta				Leszállított árfolyamok
	február 14.	február 15.	február 16.	február 17.	
	pénz	ár	pénz	ár	
márcs.	12. —	12.03	12.06	12.09	—
szep.	9.30	9.32	9.35	9.37	—

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Elkelt néhány kocsi-rakomány változatlan áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mázsában, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, netto 100 kg-ért, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: faj, hektoliterenkinti 100 kilogramm készpénz ára, frttól, frtíg.

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 24.300 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 4456 métermázsa.

Határidőzet rozsbán. Tavasz rozsbán alig volt forgalom.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Dél-keleti és déli tőzsde, Délnyugati tőzsde, Kezdet, forgalom, zárlat.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámlolt árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab iránt fogyasztók részéről tartósan megint élénk érdeklődés mutatkozik.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mázsában, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, netto 100 kg-ért, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, faj, hektoliterenkinti súly kg-ban, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 35.400 métermázsa árpa, 9400 métermázsa zab, 58.300 métermázsa tengeri.

Határidőzet. Zabban és tengeriben alig volt üzlet, változatlan áron.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Határidő, Dél-keleti és déli tőzsde, Délnyugati tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, határidő, déli tőzsde zárlata, leszámlolt árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi február hó 11. este 6 óráig február 13. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővámbivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított, helyi forgalomba.

a fővámbivatalnál előjegyzetett:

Table with columns: Az áru megnevezése, Visszkivétel, Az áru megnevezése, A visszkivételre előjegyzett mennyiség.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 14.

Feltűnő gyöngeség jellemezte ma a tőzsde üzletét. A nyomott hangulatot eleinte azzal magyarázták, hogy várják a magyar hitelbank határozását az idei osztalékról.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 381.50—382.25, Jelzálogbank 270.75—271.—, Osztrák hitelrészv. 364.50—363.80, Osztrák-magyar államvasut 340.50—340.75, Közúti vaspálya 409.—410.25, Alt. közénbánya 117.—.

Dél-keleti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 363.80, Magyar hitelrészv. 381.80, Aranyjáradék 121.55, Koronajáradék 99.50, Leszámlolt bank 256.—, Jelzálogbank 270.50, Rimamurányi 245.50, Osztr.-magy. államvasut 340.50, Ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Déli vasut 80.25, Közúti vasut 409.50, Villamos vasut 278.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 99.45—99.50, Salgótarjáni 590.—5.91, Közúti vasut 409.50—407.50, Villamos vasut 277.75—278.50, Magyar hitelrészvény 382.40—381.25, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 103.50—105.50, Magyar jelzálogbank 269.50—270.—, Magyar leszámlolt bank 255.75—256.—, Osztr. hitelrészvény 363.20—363.90, Osztr.-magy. államvasut 340.50—340.60, Regálékötvények 101.60, Budapesti takarékpénztár 220.—, Orsz. központi takarékpénztár 848.—850.—, Ganz-gyár 2150.—, Nemzetközi waggon 545.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.50—3 frt; 8 napra 6.—7.— frt; február utóljára 12.—14.— frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Áru, február 14., február 12.

Az utótőzsdén alacsonyabb berlini jegyzésekre az irányzat lanyhult; osztrák hitelrészvény 363.50—363.10, magyar hitelrészv. 381.80, osztrák-magyar államvasut 340.50—340.25, közúti vasut 407.50 forintot kötöttet.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Áru, február 14., február 12.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, február 14. Terményekben csekély forgalom. Zsiradék szilárdírányzatú. I. minőségű városi árú 56—56.50 frt. Szilva csakis kis tételekben változatlan áron került forgalomba.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammunként, Pénz, Áru.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, febr. 14. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak: marhahus szilárd, borjú nyulatlan emelkedett, sertéshús csökkent. — Baromfi-nál csendes, árak emelkedtek. — Halban lanya, árak szilárdak. — Tej és tejtermékek élénk. — Gyümölcsnél csendes. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelm. cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—66 frt, II. 48—52 frt. Sertéshús elsőrendű 56—57.0 frt, vidéki 46—49 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként). Sertésszír hordóval 55.5—56.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.60 frt. Csirke 1 pár 80—130 frt. Lud hízott kilonként 0.54—0.60 frt. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 35.0—36.5 frt Sárgarépa 100 kötes 2—4.— frt. Petrezselem 100 kötes 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 0.8—1.6 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-tea kilonként 0.80—1.20 frt. Burgonya-rózsá 100 kiló 2.20—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, február 14. Irányzat változatlan szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 17.71—18.25, Finomított szesz nagyban 56.—56.1/2, Finomított szesz kicsinyben 56.25—56.50, Élesztőszesz nagyban 55.75—56.—, Élesztőszesz kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózva nagyban 54.7/8—55.25, Nyersszesz adózva kicsinyben 55.50—55.7/8, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.25—15.50 Denaturált szesz nagyban 19.75—20.—, Denaturált szesz kicsinyben 20.25—20.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, febr. 14. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.40—18.80 frton kelt el. Zárlat jegyez 18.40—18.80 frt.

Prága, febr. 14. Adózott tripló szesz nagyban 54.7/8—55.1/8 frton jegyeztetett. Adózatlan szesz 17.75—18.— frt azonnali szállításra.

Triest, febr. 14. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 11.— forinton, február-áprilisi szállításra 10.75 forinton jegyeztetett.

Berlin, febr. 14. Szesz helyben 42.— márka = 24.70 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint á 10,000 liter-százalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 14. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 41.80 márka = 24.58 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, febr. 14. Szesz (50-es) pr. február 60.50 márka = 35.58 frt; szesz (70-es) pr. február 41.— márka = 24.11 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 14. Szesz február 21.50 márka = 12.65 frt; febr.—márcz. 21.50 márka = 12.65 frt; márcz.—ápril 21.— márka = 12.35 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 14. Szesz folyó óra 44.20 frk = 23.33 frt; márcz.—ra 43.75 frk = 23.09 frt; négy első óra 42.75 frk = 22.52 frt; májustól 4 óra 39.25 frk = 20.69 frt. Az árak 10.000 liter százalékankint 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, febr. 14. Nyerscukor 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.60 frt, okt.-decz-re 12.82 forint.

Hamburg, febr. 14. Nyerscukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.20 márka, márcziusi szállításra 9.27 márka, májusi szállításra 9.42 márka, augusztusi szállításra 9.65 márka. Irányzat tartva.

Páris, febr. 14. Nyerscukor (88 fok) kész áru 23.—25.50 frk. Fehércukor februárra 31.25 frk, márcziusra 31.3/4 frk, 4 első óra 32.1/4 frk, 4 óra májústól 30 frank. Finomított készáru 101.—101.50 frk.

London, febr. 14. Jávacsukor 10% shilling, ártartó. Nyerscukor bányadt, finomított ártartó. Jegyzetelt cukor nyugodt. Külföldi tört megfőtten ártartó. Jegyzetelt: készáru 10.9% sh., márcz-áprilisra 10.13% sh., május-augusztusra 11.1% sh. Répacsukor ártartóan indult, nyugodtan s gyengébben zárult. Német (88%, febr.-ra 9.1% sh., áprilisa 9.3% sh., májusra 9.4% sh., júniusra 9.5% sh. Határidőzset: februárra 9.2 sh., márcziusra 9.2% sh., áprilisa 9.3% sh., májusra 9.4% sh., júniusra 9.6% sh.

Oilajok.

Páris, febr. 14. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.3 frt); márcz-ra 53.— frk (= 24.95 frt); 4 óra márcz-tól 53.75 frk (= 25.30 frt); négy óra májústól 53.75 frk (= 25.30 frt). Árak 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 14. Repceolaj helyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 14. Repceolaj májusra (hordóval). 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, febr. 14. Repceolaj 23.— sh., Janolaj 16.3 sh., gypot magolaj 14.—14.6 sh., terpentín 24.6 sh.

Petroleum.

Hamburg, febr. 14. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 14. Petroleum fin. helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 14. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

London, febr. 14. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, febr. 14. Santos határidő olcsóbb. Jegyzetelt: februárra 29.6 shilling, márcziusra 29.6 sh., májusra 30 sh., júliusra 30.3 sh., szeptemberre 30.6 sh., decz-re 31 shilling. Tea: indiai nyugodt, változatlan. Rizs: szilárd, de élénkítőn üzlet.

Fémek.

London, febr. 14. Réz, G. M. Brände 49 1/2 — 49 1/4 font sterling készáru és 49 1/2 — 49 1/4 font sterling 3 óra; best sel. 53 — 53 1/2 font sterling. Ón: finom külföldi 63 1/2 — 63 1/4 font sterling, készáru és 64 — 64 1/4 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2 font sterl.; külföldi 12 1/4 — 12 3/8 font sterling. Horgany: külföldi 17 1/4 — 18 font sterling. Higany: 7.— font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz ártartóan indult és bányadtan zárult mérsékelt üzlet mellett. Zárlatárak: 45.7 sh. készáru és 45.9 sh. egy óra; Cleveland 40.5 sh. készáru és 40.7 sh. egy óra; Hematit 48.7 sh. készáru és 48.9 1/4 sh. egy óra; Middlebrough 49.6 shilling készáru és 49.11 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 335.285 és Middlebroughban 47.724 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 14. A mai tőzsdén a hangulat gyengült és mivel a forgalom is pangott, az árak csökkentek. Csak zab volt szilárdabb. Kötetett: buza tavaszra 11.87—11.88—11.85 frton, rozs tavaszra 8.90—8.88 frton, zab tavaszra 6.85 frton, tengeri május—júniusra 5.59—5.58 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 11.84—11.86, rozs tavaszra 8.87—8.89, tengeri május-júniusra 5.58—5.59, zab tavaszra 6.85—6.87 frton.

Boroszló, febr. 14. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.80 márka (= 8.40 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, febr. 14. Buza holstein 180—190 márka (= 10.58—11.19 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.23—8.70). Rozs orosz 109—109 márka (= 6.35—6.41 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

München, febr. 14. Buza 22.20 márka (= 13.06 frt). Rozs 16.05 márka (= 9.44 frt). Árpa 17.60 márka (= 10.35 frt). Zab 16.20 márka (= 9.53 frt). Minden 100 kilonként. Hozatal 3.930 q. Készlet 3.260 q. Átszámítási árfolyam 100 m. = 58.80 frt.

Lindau, február 14. Orosz buza 19.50—21.90 márka (= 11.47—12.80 frt). román buza 20.30—21.90 márka (= 11.94—12.88 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 14. (Megnyitás.) Buza folyó óra 29.30 frank (= 13.97 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májústól 4 óra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó óra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rozs márcziusra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs májústól 4 óra 17.25 frank (= 8.21 frt) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 14. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.40 frank (= 14.02 frt). Buza márcziusra 29.— frank (= 13.82 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májústól 27.75 frank (= 13.22 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 14. A mai tőzsdén tartózkodással nyílt meg és a forgalom szűkös volt. A Magyar hitelbank mérlegpublikációja nem keltett hatást és midőn Berlinből is alacsonyabb jegyzéseket jelentettek, az árfolyamok tulajdonképpen csökkentek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.50—363.75. Union-bank 302.50. Magyar jelzálogbank 262.50—262. Magyar hitelrészvény 382.59—382.—. Osztr.-magyar államvasut 341.—340.50. Déli vasut 80.50—80.25. Tramvay 520.—518. Brüxi közsébbánya 272.25—273. Alpési bánya 143.25—147.40. Magyar ált. közsébb. 118.—. Osztrák villamossági 320.—313.50. Magyar aranyjáradék 121.55. Magyar koponajáradék 99.45—99.50. Török sorsjegy 59.—58.25 forinton köttetett.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 363.65, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 162.—, Union-bank 302.—, Länderbank 218.75, Osztrák-magyar államvasut 340.50, Déli vasut 80.25, Alpési bánya 147.50, Májusi járadék 102.55.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.75. Magyar hitelrészvény 382.—. Länderbank 217.75. Unionbank 302.—. Anglo-bank 162.—. Bankverein 264.—. Osztr.-magy. államv. 340.50. Déli vasut 80.50. Elhevölgyi vasut 263.25. Alpési bánya 147.50. Prágai vasipar 709.—. Májusi járadék 102.45. Magyar koronajáradék 99.50. Török sorsjegy 58.—. Német márka 58.80, Török dohány-részvény 136.50 forinton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyzetek: Magyar aranyjáradék 121.55. Magyar koronajáradék 99.35. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.10. Magyar hitelrészvény 381.50. Magyar nyereségek kölcsön sorsjegy 167.50. Kassa-oderbergi vasut 192.50. Magyar kereskedelmi bank 144.6.—. Magyar vasuti-kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 255.—. Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.25. 4.2% papírjáradék 102.35. 4.2% ezüstjáradék 102.35. Osztrák aranyjáradék 122.55. Osztrák koronajáradék 102.85. 1860. sorsjegyek 143.75. 1864. sorsjegyek 190.50. Osztrák hitelsorsjegy 199.25. Osztrák hitelrészvény 363.50. Angol-osztrákbank 162.50. Unionbank 302.—. Bécsi Bankverein 264.—. Osztrák Länderbank 217.—. Osztrák-magyar bank 933.—. Osztrák-magyar államvasut 340.50. Déli vasut 80.50. Elhevölgyi vasut 263.25. Dunagőzhajózási részvény 451.—. Alpési bányarészvény 147.50. Dohányrészvény 135.25, 20 frankos 9.58. Császári királyi vert arany 5.68. Londoni váltóár 120.10. Német bank-váltó 53.77.

Bécs, február 14. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyznek: Osztrák hitelrészvény 362.12, Magyar hitelrészvény 381.50, Anglo-bank 162.50, Bankver 264.—, Union-bank 301.50, Länderb. 217.—. Osztrák-magyar államvasut 340.25, Déli vasut 80.25, Elhevölgyi vasut 263.25, Eszaknyugoti vasut 250.50, Török dohány-részvény 136.—, Rimamurányi vasmű 246.—, Alpési bánya 147.40, Májusi járadék 102.40, Magyar koronajáradék 99.40, Török-sorsjegy 58.25, Német márka azonnali szállításra 58.78.

Berlin, február 14. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.80, 4.2% ezüstjáradék 102.20, 4% osztr. aranyjáradék 103.80, 4% magyar aranyjáradék 103.40, osztrák hitelrészvény 228.50, magyar koronajáradék 100.—, déli vasut 35.40, osztrák-magyar államvasut 145.—, Károlyi Lajos-vasut 107.30, orosz kölcsön 100.20, magyar beruházási kölcsön 103.—, olasz járadék 94.50. Az irányzat csendes.

Berlin, február 14. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 228.50, déli vasut 35.40, osztrák-magyar államvasut 145.—. Az irányzat csendes.

Frankfurt, február 14. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.95, 4.2% ezüstjáradék 86.90, 4% osztrák aranyjáradék 103.80, 4% magyar aranyjáradék 103.45, magyar koronajáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 307.87, osztrák-magyar államvasut 293.62, bécsi váltóár 170.02, londoni váltóár 20.425, párizi váltóár 80.966, bécsi bankverein 225.—, villamos részvény 143.25, 3% magyar aranykölcsön 91.40. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, február 14. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 307.87, osztrák-magyar államvasut 293.62, Déli vasut 71.87.

Frankfurt, február 14. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 307.62. Az irányzat szilárdult.

Hamburg, február 14. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.75, osztrák hitelrészvény 308.75, osztrák-magyar államvasut 736.—, déli vasut 172.50, olasz járadék 94.60, 4% osztr. aranyj. 104.05, 4%-os magyar aranyj. 103.40. Az irányzat csendes.

Páris, február 14. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.70, 3 1/2% francia jár. 106.70, olasz járadék 94.30, osztrák földhitelrészvény 1265.—, francia tőrszentes járadék 102.05, 4% osztrák aranyjár. 104.50, ottomanbank 562.—, dohányrészvény 290.—, párizi bankrészvény 940.—, osztrák Länderbank 478.—, alpesi bányarészvény 322.50. Az irányzat nyugodt.

London, február 14. (Zárlat.) Angol consolok 113.1/4, déli vasut 7.75, spanyol járadék 61.25, olasz járadék 93.—, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 63.75, Canada pacificvasut 90.25, leszámítolási kamatláb 2 1/4, ezüst 26.—. Az irányzat nyugodt.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. február 14-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legmagasabb hőm. 100+ mm. hóval, Legalsóbb hőm. 100+ mm. hóval, Állomások, Legmagasabb hőm. 100+ mm. hóval, Legalsóbb hőm. 100+ mm. hóval. Lists various weather stations and their temperature readings.

A depresszió, mely Norvégia északi csúcsán van, alig halad előre. A magas nyomás délnyugoti Európában van, ahonnan kecskény sáv alakjában Magyarországig át húzódik Közép-Oroszországba. Kismérvű lecsapódások többnyire az Északi- és Keleti-tenger környékén fordultak elő. Nyugat-Európában tetemes enyhülés tapasztalható. Hazánk nyugoti részén már a hőmérséklet jelentékeny emelkedése észlelhető, de keleti felében a sokatlan hideg idő még tart. Csapadék nem volt. A baromság nyugotról növekedik. A légáramlás gyenge. Jobbára felhős idő várható, további enyhüléssel, semmi vagy jelentéktelen csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— Február 14-én. —

Table with columns: Feljő, Vízméret, Vízállás reggel, Árvák v. apadták v. apadták, Feljő, Vízméret, Vízállás reggel, Árvák v. apadták v. apadták. Lists water levels and tide measurements at various locations.

Felelős szerkesztő: Liposy Adám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal: Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. Flók-kiadóhivatal: V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzemekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. ... E. Balásovits György ... II. „ Fő-utca 7. sz. alatt ... Eisonbach Vilmos ... IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. ... Szántó Mór ...

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Egy előfizető „E. és E.” a bekladjt próbírdetését sajna... Azokat az ajánlatokat és leveleket melyeket az apróhirdetés... Többeknek. Csak az olyan leveleket választjuk, melyekhez a válasz... Egy csinos barna asszonyka... Jsmeretség... Fiatal, jess... Margit, levél ment a kiadóhivatalba. 701 - 1

HAZASSÁG.

Egy csinos, barna fiatal ember ismerettség hiányán az uton... Házasság... Az eljegyzés... Házvezetőnők... Kereskedelmi szaktanfolyamot... Egy csinos fiatal leány, ki több éven át mint elárúsított volt... Házmesteri állást

ALLÁST KAPHAT.

Comptoirista... Gazdasszony... Mozgó ügynökök... Ügyvédi irodámba... Keresek mellobbi belépésre egy intelligens... Oktatás...

OKTATÁS.

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam... Gyakorlott okleveles gyermekkerítésznő... Telek és ház eladás...

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Budapestben egészen újonnan épült ház, 1250 frt... Képek eladás.

ELADÁS.

Eladó egy teljesen felszerelt, egészen jó állapotban levő bicikli... Egy nagy, nyolcv fős iroasztal, szép masszív, régi darab... Eladó egy jó állapotban levő czimbalom minden áron... Eladom a pesti oldalon levő szép, kiss fekvésű nyaralómát...

VÉTEL.

Kerestetik egy 900-1200 kat. haldig terjedő fundus instauratissal... KIADÓ SZOBÁK.

KIADÓ SZOBÁK.

Kiadó a József-körút közvetlen közelében magányos urinónél egy elegánsan bútorozott szoba, intelligens nő részére... Kínőnél... Kiadó az Üllői-uton egy külön bejárattal szépen bútorozott utcai szoba...

LAKÁS KERESTETIK.

Főváros közeliében keresek egy csinos nyaralót bérbe... SZOBA KERESTETIK.

SZOBA KERESTETIK.

Keresek a József-körút közelében egy csinosan bútorozott, külön bejárattal szobát... Külön bejárattal szobát, lehetőleg lépcsőháza nyitott, keresek egy fiatal ember az Országos Hirlap közeliében.

KIADÓ LAKÁSOK.

Felső-erdősorban egy szoba és konyha február hó 1-ére... HITEL-PÉNZ.

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I. II, III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legrövidebb idő alatt, előzőleg törvényi intézkedéssel, csekély utólagos honorarium fejében... KÖNYVEK.

KÖNYVEK.

Eladok könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolti helyiség (esetleg kárhéznak vagy reudéglőnek alkalmas) a József-körúton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17... Üzlethelyiség elegáns portállal, lakással együtt Mátyása kiadó... Kiadó bolti helyiséget keresek május 1-ére... Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pincze-helyiség kiadó... Elegáns váci várnál közeliében a Huba-utczában. Czim a kiadóhivatalban. 2652-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőruha szabónő egy egad elegáns utcai ruhákat 6 frtért, esetleg házhoz 1 frt 50 krajczárért... J legjobb magyar ércslap az „Útutkón”. Most sorra közli pompás karrikatúrákat a nevezetesebb írókat és művészeket... Egy igen tehetséges negyedéves foglalkodó, ki már eddig is nagyon sok anyagi viszonyok között élt, vizsgáinak letételéhez szükséges 50 frt kölcsönt keres, vagy olyan nemesszűrű emberbarátot, vagy urt hölgyet, aki őt ezen összeggel támogatná... Elegáns női ruhák és fess blouzekat olcsón készít, valamint szabni és varni tanít mérsékelt áron. Markbreit Ilona női szabónő, József-körút 20. 6501-18

Zarándok-ut Rómába igen kedvező feltételekkel. Felvilágosítást nyújt és előjegyzéseket elfogad. Dr. Russel József Jenő Magyar utazási iroda Budapest, VII., Erzsébet-körút 52. sz.

Az egyedüli szikvíz, mely sterilizálva bacteriummentesen kerül forgalomba a SANITAS SZIKVIZ kapható minden jobb elárúsítónál Sanitas paradicsom-kivonat francia rendszer szerint conserválva a legtöbb fűszerkereskedésben. Ha beteg a nő sok esetben a rendelténes vérzés egyedül okozója. Birtos sikerű gyógyszer ellene a „HYDRASTIS LABDÁCSOK”... Váradi-féle gyógyszerintár Szolyvahársfalva. Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Flu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóóság. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

25 évi, részben katonaságnál, a budapesti és bécsi kórházakban, részben magánorvosi praxisban szerzett bő tapasztalatok után gyógyítja, legrövidebb idő alatt, telkiismeretes alapossággal és biztos eredménnyel Dr. Kajdacsy József v. os. és kir. ezredorvos a nemzeti betegségek elnevezése alatt összefoglalható valamennyi bántalmi, makacs női és férfibetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legujabban felkarolt és hatásában páratlan sikerű elektromasszage által. Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4. I. emelet. Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz. Nőknek külön váróterem. Rendelés naponta 9—4 óráig és este 7—8-ig.

Antisepticus és hygienicus HÖLGY-ÓVSZER. Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellenek többé semminemű gyöngédtelen és ártalmas gumi vagy spongya-cikkelt. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással, 1 frt 75 kr. előleges beklüldése után bérmentve. Kapható a fentlitézionál: László József gyógyszerésznél, Marcs-Ujvár (Erdély). Budapesti fóráktár: Altakötér J., Gyár-utca 26. sz. Klein, VII., Aréna-utca 58. szám. Gyors és díaktér székklüldés.

MINDENFÉLE.

Az oroszok és a Cliquot-pezség. 1815-ben, mikor az oroszok visszaadták a francziáknak Napoleon látogatását, többek közt Reimsba is elrándultak. Persze, nagy volt a rémület mindenfelé, mert az orosz katonák nagyon durvák voltak és nagyon szerettek fosztogatni is. Rheimsban, a francia Buda-fokon, megvolt már akkor is a világhírű Cliquot-féle pezsgőgyár, amelynek pinczejében akkor 200.000 üveg pezsgő feküdt. Az özvegy Cliquotnéhoz nagyrémülten szaladtak ismerősei:

— Legyen elkészülve a legrosszabbra! A katonák megszagolták, hogy hol van a pinczéje. Betörnek és megiszszák mind a pezsgőjét.

— Nem baj az, felelt nyugodtan az özvegy. Csak hadd kóstolják meg, ingyen. Majd vesznek ők pénzt is, ha megtudják, hogy milyen jó!

Ugy is történt. Mikor a béke beállt és a harci izgalmakat is régen elfelejtették, az oroszok a Cliquot-féle pezsgőről nem tudtak megfedkezni. Cliquotné évről-évre többet exportált Oroszországba és vagyonsodását nagyrészt ennek köszönhette. Mikor leányát férjhez adta, százezer franc évi járadékot biztosított neki, mikor pedig unokája ment férjhez, három millió franc hozományt adott vele.

Két amazon. A londoni Barnum-féle óriási színházban esténként két lovasművész nő kelt mostanában élénk feltűnést. A közönséget valószínűleg csodálkozásba ejti az a biztonság, amelylyel miss *Nellie Ried*, ez a híres lovasművész nő két hófehér lovát a legnehezebb ugrásokra kócskítja. Miss Ried egy ügyész leánya és már tizenhat éves korában mindenkit bámulatba ejtett azzal a csodálatos bátalmával, hogy a legszilajabb lovakat is engedékenységre bírta. Különösen gyorsan terjedt el a híre Amerikában, ahol Col-Cody legvadabb lovat idomította. A hol csak megjelent, a legelőkelőbb nők mindenütt kérve kérték, hogy tanítsa őket lovagolni. Miss Ried azt mondja, hogy husz szilaj ló között alig akad egy is, amely valóban gonosz indulatu és veszélyes. A legelőkelőbb csupán idős és gyöngéd bánásmóddal és rábeszéléssel sokkal könnyebb megszelídíteni, mint ostorral és sarkantyúval. Ez a hölgy a Barnum-cirkuszban most egy vakmérő amerikai nővel, miss *Maransette*-el osztja meg habérát. Ez a nő a legbátrabb mindama lovasok között, akik csak valaha lóháton ültek. Mint egy farmer egyetlen gyermeke, a vad pusztá-

ságon már tizenkét éves korában megszelídítette a legszilajabb lovakat is. Habár azelőtt mindig csak nyergeletlen lovon ült, mégis Rockfordban (Illinois állam) részt vett egy futtatásban, amikor is világrecordot ért el. Tizennyolcz perc és 7 másodperc alatt ugyanis tíz angol mértföldnyire lovagolt és e közben kilencszer váltott lovat. 1890-ben veszélyes akadályversenyben vett részt, amikor is nyolcz láb magas akadályt ugrott át. A híres művész nő most könnyedén ugrálja át lovait ekkora magasságon és közönségét más csodálatos mutatványaiával is a legnagyobb ámulatba ejti.

Idők forgása. Érdekes és tanulságos az a kis statisztika, amelyet egy világhírű történetíró bocsátott most közre a párisi események alkalmából. Ime, a nép hangulatának 110 esztendő óta történeti változásai:

1788. Eljen a király! Eljen a nemesség! Eljen a papság!
1789. Le a nemességgel! Romboljuk le a Bastillet! Eljen Necker és Mirabeau! Eljenek az Orleánsok és a papság!
1791. Le a nemességgel! Le a papokkal! Ninesen már Isten! Pusztuljon Necker! Eljen a Bailly és Lafayette! Vesszen Bailly és az alkotmány!
1793. (Első felében.) Pusztuljon Capet Lajos! Le a monarchiával és az alkotmány-nyal! Vesszen el Damouriez! Eljen a köztársaság! Eljen az egyenlőség, testvériség, szabadság! Eljenek a girondisták!
- (Második felév.) Le a nemességgel, le a gazdagokkal, le a papokkal! Eljenek a jakobinusok! Eljen Robespierre, eljen Marat, a nép barátja, eljen a rémuralom!
1794. Le a girondistákkal! Eljen Barrère és Couthon! Eljen a guillotine!
- 1794/95. Le a rémuralommal! Pokolba a hóhérokkal! Vérpadra Robespierre-t!
- 1795/99. Eljen a direktórium! Eljen Barras és Bonaparte! Le a direktóriummal! Eljenek a konzulok! Eljen az első konzul!
- 1799/1808. Le a konzulokkal! Le a köztársasággal! Eljen Napoleon, a császár! Eljen a háboru és a becsületrend! Eljen az udvar! Eljen Josephine császárné!

1809/1813. Le a pápával! Le Josephine császárnéval! Eljen Mária Lujza! Eljen a római király! Le Napoleonnal, elnyomónk és zsarnokunkkal! Le a szenátussal és nemesekkel! Eljen a legitim király! Eljenek az egyesültek!

1815. Le az egyesültekkel! Le a Bourbonokkal és legitimistákkal! Eljen Napoleon! (Később): Le a korzikai zsarnokkal! Le a hadsereggel! Eljen Lajos király, az ohajtott.

1816/30. Le a tulzókkal! Eljen Décazes és Villèle! Eljen az angoulémi herceg és üzedik Lajos, az imádott! Le Polignacokkal és a szolgalelkűekkel! Pusztuljon X. Károly! Pusztuljanak a Bourbonok! Eljen Lajos Fülöp, a polgárkirály.

1848. Pusztuljon Lajos Fülöp! Le a párisi gróffal! Eljen Lamartine és a reform!

1849. Vesszen Lamartine! Eljen az elnök! Nem kell sajtószabadság, nem kellene egyesültek! Rendet kell csinálni minden áron.

1850. Eljen III. Napoleon! Le Cavaignacokkal!

1851. Eljen a császár! Eljen a revízió!

1852. Le a köztársasággal! Eljen a császárság!

1855. Le Oroszországgal!

1859. Le Ausztriával! Eljen Olaszország! Eljen Garibaldi!

1869. Le az autokrata császársággal, eljen a parlamenti köztársaság!

1870. (Májusban.) Eljen az alkotmány! Eljen a császári dinasztia! (Juliában.) Berlinbe, el Berlinbe! (Szeptemberben.) Le a császársággal! Eljen a köztársaság! (Októberben.) Eljen a commune! Eljen Gambetta!

1871. Eljen Thiers! Eljen Trochu! Le Gambettával! Eljen a béke! (Márciusban.) Eljen a commune! Le Thierssel! (Májusban.) Eljen Thiers! Eljen Mac Mahon! Le a commune-nel!

1872. Eljen Thiers! Eljen a köztársaság!

1873. Eljen Mac Mahon!

1874. Le Mac Mahonnal!

1879. Eljen Grévy! Le Gambettával!

1881. Eljen Gambetta! Pusztuljon Grévy! Eljen Lesseps!

1887. Eljen Carnot! Eljen Boulanger!

A tiszta szemek.

Maurice Leblanc-tól.

Hat év óta haladt az élet nagy útján Hervé a felesége oldalán s még csak el se képzelte, hogy másképen is haladhatná. Szerette a feleséget. Régine viszontszerette őt. Bizonyította a szerelmét szeméinek a zavarával, ajkainak a csókjával és Hervé érezte, hogy igazat mond, mert a szemek tiszták, az ajkak naivak, ártatlanok voltak.

Nem nézték, hogy mi történik jobbról és balról az uton. Akár derült volt, akár borús az ég, nem sokat bánták. Belevegültek az emberek ünnepeibe, kivették részüket a kinalkozó örömeiből, de ezekben az örömeikben csak akkor találtak édességet, ha egymás mellett élveztek.

Gyakran megeseit, hogy Hervé karjaiba szoritotta Réginet és hallgatott. Régine pedig hallotta a néma szavakat, melyeket a csend suttozott: — Te egy kedves, ártatlanságból és gyönyörűségből alkotott kis teremtes vagy, bájos kis fehér lélek vagy és én sok köszönettel, nagy hálával tartozom neked.

Egy este Régine himezett, Hervé egy könyvet keresett a felesége könyvei között, megpillantott egyet, melynek a kötése felkötötte kíváncsiságát. Kézbe vette. Naplóféle volt, a Régine irásával a lapokon. Hervé éppen a következő sorokra nyitott rá:

„Péntek . . . Ma láttam Márkot. Szentelhettem pár órát neki. Mennyire szeret és milyen jól esik a szerelem, amelyet magunk iránt gerjesztünk! . . .”

„Szombat. — Talán még édesebb nagyon szeretni . . . úgy, ahogyan én szere-

tek. Nemsokára hozzá megyek és a szívem remeg.

„Csütörtök. — Minden találkozásunk alkalmával úgy érzem, hogy szerelme újra nőtt egy keveset s hogy öleléseim és odaadásom mindig több és több boldogságot adnak neki. Mindig több és több csodul ki belőle, mint a színültig telt virágvázából, melybe szüntelenül friss vizet öntünk.”

Halála rémülten, Hervé fölemelte a fejét. Régine ott állt előtte, rettenetes az örüléssel határos aggodalommal az arcán. Téveleg szemekkel nézte a férje. Nem ismerte meg. Mérhéttelenül nagy fájdalom fogta el.

Foszlányokra szakadt lelkéből fakadvn, hirtelen nőtt óriásivá a fájdalma, épp nyúló százados fához hasonlón, melynek egyetlen gyökerei a szívet marcangolták. A túlságosan nehéz teher alatt megtántorodott és följajdult.

— Mentse magadat . . . mondj valamit. A legcsekélyebb szó is könnyebbülést szerez neki, bárha a gyűlölet, a dacz szava, vagy éppen vallomás is. Régine féltékeny rebégté:

— Nem hinnél nekem . . .

— Oh, igen — könyörgött a boldogtalan — mindent elhiszek, hazudj valamit, mondj amit akarsz.

Zokogott. A felesége letérdelt előtte.

— Szegény Hervém, mennyire szenvedsz, az én hibámból . . . és én semmi sem tehetek . . . nem hinnél nekem . . . pedig mégis, Hervé, hallgass meg; egyetlen sor sem igaz mindebből . . .

Hervé kacagni készült, de a tekintete találkozott a Régine tekintetével és összerendezte. Az őszinteség, az igazság tiszta szeméit pillantotta meg. Könyvek mozogtak benne és

mélyen beléjük lehetett látni. Kek és csendes vizüknek átlátszóságában megfürdött a lelke, mialatt az asszonyka így szólt:

— Zavaros dolgokról beszélek neked, olyanokról, amelyeket magam sem értek egészen és amelyeknek engedelmeskedtem, mert erősebbek voltak nálammal. Lassankint jöttek elő lényemnek sötét mélyéről. Éreztem őket futkosni bensőmben, éreztem fogaim harapását, mintha apró állatkák volnának. Feltem tőlük, megöltem őket. Ujra megszülettek: kifejezelen vágyak voltak, homályos sóvárgás új szórakozások után . . . Sohasem fejeződtek ki kísértésben s egyetlen férfi sem vonzott. De veszedelemben forogtam, rossz ösztönök ostromoltak és nem tudtam, hogyan védekezsem ellenük.

Lihegve, Hervé még mindig az átlátszó szemekbe mélyesztette a tekintetét. Régine folytatta: — Akkor aztán . . . oh, te nem hiszed majd nekem! . . . akkor csuf cselhez folyamodtam . . . az ellenséget, akitől rettegettem, magam teremtettem meg. Értesz engem, Hervé? Ez a Márk nem létezik . . . senkihez sem hasonlít . . . nem tudom, hogy milyen tulajdonképpen . . . Szőke bajusza van, fekete szeme, magas és tagbaszakadt, hogy ne legyen olyan, mint te; de őt, őt nem ismerem, csak képzeletben él. Darabokból összetéve, és minduntalan megváltozva, szeszélyem szerint. És találkozókat adok neki, meglátogatom, elmondom; mi minden történt; izgatom, fokozom a szerelmét, zengem neki az enyémet. Kirándulásokat teszünk kettésben, elrejtőzködünk a rácsos pályók mélyében . . . És mindezt leírom, vitatkozom a szenvedélyről, a féltékenységről . . . Mert nagyon féltékeny vagyok veled szemben, jeleneteket csinállok neki,

1899. Le a panamietákkal! Le Boulangervál!
 1895. Éljen a czár!
 1898. Vesszen Zola! Éljen a hadsereg! Le a zsidókkal!

Főtisztelendő ballethabitué. *Stewart Headlam* londoni anglikán lelkész, aki tizenegy évig el volt tilva a lelkészkedéstől és exkommunikálva volt, most *Creyghton* püspök intézkedésére újból fölvetették egyházi szolgálatba és Londonban adtak neki parochiát. Az exkommunikálás története elég érdekes. *Stewart Headlam* 1887-ben egyszer egy másodrendű színházba ment, ahol véletlenül balletet is adtak, ami a tisztelendő urnak — mint ő maga mondta — végtelenül tetszett. Dr. *Jackson*, az akkori londoni püspök valahogy megtudta ezt és olyan levelet írt *Headlam*nek, hogy az kénytelen volt papi hivataláról leköszönni. Sokat járkált ezután mindenfelé, valami állás után, de a püspök üldözöbe vette és mindenhol meghiusította reményeit. A szerencsétlen üldözött, aki így nem tudott állás-hoz jutni, sokáig volt угyszólván teljesen kenyér nélkül. Történt azonban, hogy az Isten magához szólította gyűlölködő püspökét. *Headlam* most már remélte, hogy dr. *Tengle*, az új püspök megbocsát neki és minden jóra fordul. Az új püspök azonban még konzervatívabb és szenteskedőbb volt a ha nem folytatta az elődjétől megkezdett üldözést, de megbocsájtásról sem akart tudni. Csak most, tizenegy esztendei tétlenkedés és nyomorgás után juthatott be újra az egyház kebelébe, az előbbinél jobb hivatalba. És mindez azért történt, mivel egyszer egy balletet nézett meg és nem tagadta el, hogy az tetszett neki.

Néger diákszövetség. Nem a bennszülött néger diákjainak szövetségéről van szó, hanem a Párisban levő egyetemi hallgatókéről, amely éppen most alakult meg. A párisi egyetemen ugyanis nagyon sok néger diák van, kik eddig társaság nélkül, elhagyatva öngöngtek Páris utcáin, végre azonban megértették a kor intő szóját, és egyesültek. Az egyesület megnyitását nagyszabású délelőtti örökezés előzte meg, azután fölolvasták az egyesület alapszabályait. A szabályok szerint az egyesületnek fehérek nem lehetnek tagjai. Ezek csak a negy-évenként tartandó mulatságokon vehetnek részt, de akkor is csak azok, akiknek némi érdemeik vannak a fekete fajok ösmertetésében és helyzetük javításában.

Ő pedig durván bán velem s olyankor gyűlööm, megvetem... Szegény Hervém, értesz engem? Ó az ellentéte annak, ami te vagy. Minden, ami jó bennem, a tied, ami rossz, az az ő része. És én beérem vele... megcsalja rossz ábrándjaimat... a kalandot képviseli életemben... Meg fog övni más kalandoktól...

Egyetlen egyszer sem pillantotta meg a férj neje szemének tiszta fényében a csalárdiák árnyékát. És az ajkak mozgása is naiv maradt. Hervé reménykedett. A fájdalom fája az aradának indult lelkében, gyökerei egyenként haltak el a szívében, Régine tovább beszélt:

Azután ez még más, megmagyarázhatatlanabb dolgokkal is összefügg... Beleuntam, belefáradtam az igazságba... Egész szerelmem, minden jó ösztönöm sóvárog reá; de van bennem valahol egy rossz ösztön, amely titkalkozik... ez a hazugságot akarja... és én hazudtam neked, mindenekelőtt pepedig hazudtam önmagamnak... Anyira, hogy megcsaltam magamat... Igen, meg kell neked vallanom, néha hittem Márk létezésében. Voltak estém mellett, amikor megrésztelt a reá való emlékezés és reggeleim, amikor kéjes izgatottságot éreztem várása közben. És ezzel lecsillapítottam a kétszínűségnek lelkenem rágódo betegségét.

Az igazság árama behatolt Hervébe, elfojtotta benne a kétséget és a szenvedéseket, lemosta a büszkeség, a hiúság sebeit. És hirtelen az utolsó akadályok is leomlottak, szívének egész erejével, elméjének teljes meggyőződésével hitelt adott Régine szavainak. A kis menyecske megsejtette.

— Oh, te hiszsz nekem! — kiáltott föl — te hiszsz nekem; hogyan lehetséges, hogy te hiszsz?

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIOS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (27)

Most az öreg is elgondolkozott. Kezdte őt érdekelni az asszonyinak állhatatossága. Nem Szónya dolgában jött, nem is kéregetni — ki hát ez a különös személy és mért akar ő vele minden áron találkozni?

— Eh, bolondság! — nevetett magában az öreg — nem lehet neki más dolga, mint... Eredj és mondd meg neki, hogy takarodjék a pokolba.

Afanászjevics Illés méltatlankodva fordult vissza s nézte tovább az ablakot.

Jelpidifor nem mozdult. Simára borotvált arcán, melyen a régi, kedvelt, hűséges cselédek becsületés kifejezése ült, zavar és bocsánatkérés látszott. Ugy látszott, mintha elfelejtett volna valamit az urának megmondani s elhalasztván az alkalmas pillanatot, most emiatt félne.

— Mégis itt vagy? — kérdezte Afanaszjevics Illés, vissza nem fordítva a fejét.

— Itt! — felelt félénken Jelpidifor s egy lépést téven előre, elszántan tette hozzá: az ifju ur dolgáról van szó.

— Micsoda ifju uréról? — fordította vissza gyorsan a fejét az öreg.

— A Pavlovics Mihályéról, igenis.

— Az asszony mondta? hát te mért nem emlitted ezt mindjárt?

Az öreg felkelt s nagy léptekkel járt-kelt a szobában.

Hát az a semmirekellő kölyök is életjelt ad magáról. Nem lehet fölül elbujni.

Attól az időtől kezdve, hogy az a modern ügyvéd a legszigorubbán kiültatott innen, Afanaszjevics Illés nem hallott róla semmit s kezdte már el is felejteni, hogy neki van egy öcsese. „Ez is nagyon szépen jár el: mások közvetítésével. Mily apró, haszontalan emberek! S ő még ezeket valamikor szeretni tudta? A leányból a nők ideálját akarta nevelni. S hát a fiu? Bizonyosan kártyaadósságokba keveredett. Vagy uzsorások kezébe vetette magát? Ez igazán érdekes!”

Afanászjevics Illés leült a szoba távoli sarkába és azt mondta:

— Jól van. Ereszd be!

Petrovna Olimpiáda nem jött, hanem futott. Annak a tudata, hogy végre bejuthatott ehhez

Most ő tört ki zokogásban. A férje szeliden játszott selymes fürtjeivel. A nagy úrt, melyet a fájdalom váj, csakis a jóság töltheti be. Hervé így szólt:

— Édes kis bator lélek, aki egyedül küzdöttél az ismeretlen gonosz ellenségekkel, akik mindegyikünkben ott lappanganak; édes kis tiszta, hófehér lélek, aki derekasan védelmezted fehérségedet, jobban szeretlek, mint ez előtt és tisztellek. Ha az álnokság fegyverét használtad, csak azért tetted, mert a természet nem adott más neked. Folytasd a küzdelmet, mindig egyedül, mert méltó vagy arra, hogy egyedül küzdjess...

Ujra kezébe vette a könyvet.

— Vedd, itt van a te egyetlen szövetségeseid... öntsd reá mind azt az apró gyöngéget és önkénytelen ábrándot, amit még gyöngéd lelked rejteget. Lásd viszont Márkot, mondd el neki a történetünket és az én bánatomat és a bizalmamat és mondd meg neki azt is, hogy én nem gyűlööm.

Régine könyvein keresztül mosolyogva felelte:

— Oh, sohasem beszélek neki rólad... Azután meg... azután meg... ha elolvastad volna az utolsó lapokat, megérted, hogy már kezdjük unni egymást... Apadóban van a szerelmünk... igazán, sehogy sem megy többé, vele és velem...

Hervé szenvedélyesen a keblére szoritotta.

— Nos, édes kicsikém, majd, ha egészen megelégedted, együtt csajjuk meg, akárod?... Kijátszuk Márkot... találkozókat adunk egymásnak, tudta nélkül... s egy nap majd megajándékozol a kalandod könyvével, hogy megőrizsem és emlékezem reá.

a „vademberhez”, ehhez a „medvéhez”, egészen boldoggá tette őt. Egyik kezével a földön húzódo, nagy orenburgi kendőjét tartotta, másikban pedig egy öcska bőr-táskát, melybe néhány „megdönthetetlen bizonyítékot” hozott magával.

Afanászjevics Illés előre lépett s kezével egy karszékre mutatva, azt mondta:

— Tessék helyet foglalni.

— Ah, köszönöm, uram. Leülök, köszönöm. Egészen felvagyok indulva — kezdé Petrovna Olimpiáda, leülve a szék szélére s erősen szorongatva a táskáját,

— Miben lehettek szolgálatára? — kérdezte az öreg, fogain át szűrve a szót.

— Mindenekelőtt be kell magamat mutatnom önnek, mélyen tisztelt Afanaszjevics Illés. Nevem Zabolotina... özvegy... egy nyugalmazott kapitány neje...

Az öreg intett a fejével, miközben ironikusan mosolygott.

— Nagyon fontos ügyben jöttem; az ön öcséséről, Bargyin Paulovics Mihályról van szó s így önről is.

— Én rólam? — csodálkozott az öreg, lenéző pillantást vetve Zabolotinára, — szóljon világosabban, kérem.

— Önt is érdekli a dolog, mint rokont, mint bátyát, mert nem hiszem, hogy egy rokonának ilyen tettei ne vetnének árnyékot...

— Kérem, — szakította félbe az öreg, — én nem azért egyeztem bele az ön látogatásának elfogadásába, hogy itt az ön itélkezését meghallgassam. Legyen szíves röviden és érthetően csak azt előadni, hogy miről van szó?

— De lássa, Afanaszjevics Illés, kénytelen vagyok egy kissé messziről kezdeni — felelt Petrovna Olimpiáda, megigazgatva a ruháját s előbbre állítva a „megdönthetetlen bizonyítékok” táskáját.

Az öreg türelmetlenül rángatta a vállát.

— Talán tartozik kegyednek? Menynyivel? — kérdezte, oldalpillantást vetve a táskára — ezek tán a váltók?

— Vááá-ltók? — meresztette ki a szemét Petrovna Olimpiáda, — én nálam nincsenek semmiféle váltók.

— Hát akkor ez mi?

— Ez! Mindjárt elmondom. Kissé messzebről kell kezdenem... A múlt év nyarán az ön öcsese megismerkedett — elég véletlenül — az én családommal. Nekem három eladó lányom van; különben az egyik már férjhez ment egy igen, igen derek emberhez, egy hivatalnokhoz.

Afanászjevics Illés megmozdult a karszékén.

— Mindjárt, mindjárt! — badarta Petrovna Olimpiáda — meglehet, hogy ez önt untatja, de ez is a dologra tartozik...

— Folytassa, kérem.

— Ah, igen. Tehát... Bargyin ur elég véletlenül (ezt a szót Petrovna Olimpiáda nyomtatékosan ejtette ki) megismerkedett az én házammal. Volt nálunk kétszer-háromszor s be kell ismernem, hogy én rám mindjárt a meg lehetősön könnyelmű fiatal ember benyomását gyakorolta. De nem ez itt a kérdés, ha... Ah, máris megelőztem magamat... bocsásson meg.

— Kérem! — dűnyögött a fogán keresztül az öreg, elhatározván magában, hogy feláldozza magát s végig kihallgatja a vendégét.

— Tehát így volt. A fiatal ember megismerkedett velünk, látogatásokat tett s én észre vettem... Afanaszjevics Illés: én anya vagyok, tehát természetesen észre kellett vennem, hogy ő az én egyik leányomnak udvarol. Olga izgatott, ideges, apatikus lett mindenki iránt s csak akkor élénkült meg, mikor Pavlovics Mihály hozzánk jött.

— Nos, tovább? — szólt az öreg, idegesen dobolva ujjával a szék támláján.

— Afanaszjevics Illés, ön bizonyára megérti azt, hogy én, mint anya, köteles vagyok gyermekeimről gondoskodni, köteles vagyok őket az életre előkészíteni, s a többi. Igaz-e? Nekem nincs semmi vagyonom és kezem munkájából élek, dolgozom reggeltől estig s elmondhatom büszkén, hogy becsülettel megkeresem a kenyéremet. Igenis, becsülettel!

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 14-én.

Main table containing market data for various securities, including Hungarian government bonds, bank shares, and foreign exchange rates. It is organized into multiple columns with sub-sections like 'I. Államadósság', 'II. Más közkölcsönök', 'III. Záloglevelek és kölcsönkötvények', etc.

Summary table titled 'Lezárolt árfolyamok február 12-én' listing closing exchange rates for various international locations like London, Paris, and Amsterdam.

A note at the bottom right of the page regarding the publication of exchange rates and market data.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, kedd, 1898. február 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 27. Havi bérlet 13.

Marcelle.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta Sardou V. Ford. Alexander B.

Személyek:

Chatilac Decsó, René Nádny, Albert Gyenes, Olivier Mihályi, Varignonles Hercsenyi, Jubelin Zilahy, Couturier sz. Pál, Marcelle Hegyesi, Delfine Szacsayvárné

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 27. Havi bérlet 9.

Az álarczos bál.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzelte: Verdi. Szövegét olaszból fordította: Böhm G.

Személyek:

Richard gróf Larizza, René tífárja Beck, Amália, René neje Vasquezne, Ulrika, jónő Hilgermann, Oszkár, apród F. Pászny I., Sámuel Kornay, Tom Szendrői, Silvano, matröz Hegedűs, Főbíró Ney B., Szolga Juhász

Kezdete 7 óraker.

NEPSZÍNHÁZ.

Caugay Adél szerződött tag első főtáncosa.

Hoffmann meséi.

Regényes op rette 4 felvonásban. Írta Jules Barbier. Fordította dr. Váradi Antal. Zenéjét szerzelte Jacques Offenbach.

Személyek:

Hoffmann, meszeitő Kenedich Lindorf, Copéthus, Niracla, Spallanzani, Crespi, Stella, Olympia, Antonia, Miklós, Luther, András, Cochenille, Ferencz, A muza, Vidorné

Kezdete 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

603. szám. 613. szám.

Tina di Lorenzo—Flavió Andó és társulata

ötödik vendégszereplése:

Adriana Lecouvreur.

Commedia in 5 atti di E. Scribe e E. Legouvé.

Személyek:

Adriana Lecouvreur di Lorenzo Moró Pilotto, D'Aumont M. Cavaluetti, Baronessa A. Frigero, Marchessa L. Gautier, Jovenot A. Porro, D'Augerville A. Frigerio, Cameriera E. Pono, di Sassonia D. Cópelli, Principe Bouillon U. Piperno, Abate Chazouil V. Taltí, Michonnet K. Pilotto, Quinost A. Falconet, Poisson V. Frigero, Domestico C. Rissone

Kezdete fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A könyvtáros.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Moser. Fordította: Follinus Aurél.

Személyek:

Marsland Mátrai, Fűth, leánya Aranyosy, Harry Fűröd, Sarah, nevelőné Sz. Sz. lassy, Maydonald Szilágyi, Lethuir Balla K., Diekson, asszony Borovszky, Webber E. Szarvassy, Gibbons, szabó Fergőzy, Róbert, könyvtáros Boros E., Woodford Patuk Székely, Annudal Leon Odry Sándor, Tripp Heszényi, Hordár Palóthy, Knox Könyves, Jipp Sári, Sz. Tóth, John László, Inax László

Kezdete 7 óraker.

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATÓ

egyedüli divatos báli helyiség Budapesten, Kerepesi-ut 53. szám.

Ma 10 óraker:

Nagy báli ünnepély

Czigányzene. 2 zenekar. Házi zenekar.

BAL MABILE. Quadrille des mondaines.

1 óraker:

Cancan et chahut parisien

Vége 5 óraker.

„Parfumerie Royale“

Erzsébet-körut 54.

„Pate Ninon“

Szépítő-kezelés biztos eredménnyel. Egy tégely 1 frt használati utasítással együtt; hozzá „Ninon“ viz üveggel 50 frt, és 1 frt. Ugyanitt

Manicure

(kézápolás)

és amerikai arcfürdők.

Megnyitás február 1-től kezdve.

AGATOL Szájviz

leghatásosabb

Antisepticum

a száj- és fogoknak

5 csepp elegendő.

Mindenütt kapható. Mindenütt kapható. Societé de produits hygiéniques.

STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gumpelgasse 27. Raktár: De. Egger Leó és Egger I. győgytárban a József-körut 17. sz.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Vég Színház, Magyar Színház, Kislady Színház. Rows include Szorda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Figyelem!

A legújabb javított, erősitett magnetikus áramú villamos „Volta-Kereszt“ az összes eddigi készítményeket katasztrofálisan fölülmúlja...

„Volta-Kereszt“ - Dalling

Oly embereknek, kik keresztet nem hordanak, csillag alakban. Senkiéek de különösen gyenge idegű és vérszegény egyéneknek egy pillanatra sem volna szabad a villamos Volta-Keresztet nélkülözni...

„Volta-Kereszt“

Hölgyeknek főképp a havonként ismétlődő időben nagyon fájdalmasan érzett legújabb javított erősitett áramú villamos Volta-Kereszt hordása; ez nekik valódi ereklés és megerősítés az aron nagy veszedelmektől, mely az ily időszakban száraz számtalan fiatal léleknek pusztulását okozta.

Ezen erősitett áramú villamos Volta-Kereszt hasonlíthatatlanul jobb minőségűt fogva az összes eddigi gyártmányokat fölülmúlja, miért is kizárólag az 1898 számmal ellátott legújabb javított Volta-Keresztet tessék kézni. Ezen „Volta-Kereszt“ határozottan a legjobb idegerősítő, mely felújítja a vért a megfáradt testet, pedig „egyszerűsége miatt csak az egyszerűségben létezik“.

A legújabb javított villamos Volta-Kereszt a test mérsékelt, de folytonos magnetikus villamosítása következtében gyógyítja a következő betegségeket:

- Csusz és rheuma, neuralgia, idegyöngyöség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria (huzakörtség) békör, asztma, merevedés, gúrcs, agybarizelés, békétség, aranyér, gyomorbaj, influenza, köhögés, fülzúgás, fogfájás, hysteria, főtájások, szív-dobogás, kolika stb. stb.

Ímételem, hogy a legújabb javított 1898 számmal jelölt „Volta-Kereszt“ valamennyi más eddigi hasonló gyártmányt fölülmúl és csak egyedül az igazi.

Márts számos alismerőlevél és hálál-irat érkezett be. Ár 1 frt 20 kr.; 2 frt előre beküldése mellett bérmentre; utánvételel 20 krral több; horzaváló különleges szalag 20 kr.

Egyedüli megrendelési hely:

Tausig J.

Budapest,

VII., Csömöri-ut 23/a szám.

Vízvezetékvezetőknak megfelelő engedély.

Elsőrangú szabónő ajánlkozik a n. é. hölgyközönségnek. Heim Irén BUDAPEST, Csengery-utca 62/a. sz.

Előfizetések és hirdetések felvételnek lapunk kiadó-hivatalában. VIII. József-körut 65. szám és főkiadóhivatalunkban V. ker., Marokkó-utca 4. sz.

BLICKENSCHERF amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszalagja. Írása látható. 60%-al olcsóbb. SCHULHOF GYULA

Dr. Mitzger Tivadar hydro-elektrotherapiál rendelő intézete Budapest, Teréz-körut 44. I. em. Az ideg- és nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle leghanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál új gyógy módokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.